Addis Ababa University
አዲስ፡አበባ፡ዩኒቨርሲቲ
Seek Wisdom, Elevate your Intellect and Serve Humanity

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂዩማኒቲስ ቋንቋዎች ጋዜጠኝነትና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ ስነ- ጽሑፍ ፎክሎር ትምህርት

ድህረ- መረቃ መርሃ- ግብር

ለአማርኛ ቋንቋ ማስተማር ስነ ዘዴ የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ

በኦሮሚያ ክልል ፊንፊኔ ዙሪያ በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ለማጎልበት የሚኖራቸውን ሚና መመርመር፤ በ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት

በ ተሾመ እምሩ

ነሐሴ 2015 ዓ.ም

አዲስ አበባ

በኦሮሚያ ክልል ፊንፊኔ ዙሪያ በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ለማጎልበት የሚኖራቸውን ሚና መመርመር፤ በ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂዩማኒቲስ ቋንቋዎች ጋዜጠኝነትና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ ስነ- ጽሑፍ ፎክሎር ትምህርት

ድህረ- መረቃ መርሃ- ግብር

ለአማርኛ ቋንቋ ማስተማር ስነ ዘዴ የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ

በ ተሾመ እምሩ

አማካሪ

ደረጀ ገብሬ (ረ/ፐ)

ነሐሴ 2015 ዓ.ም

አዲስ አበባ

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂዩማኒቲስ ቋንቋዎች ጋዜጠኝነትና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ ስነ- ጽሑፍ ፎክሎር ትምህርት

ድህረ- መረቃ መርሃ- ግብር

ለአማርኛ ቋንቋ ማስተማር ስነ ዘዴ የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ

በኦሮሚያ ክልል ፊንፊኔ ዙሪያ በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ለማጎልበት የሚኖራቸውን ሚና መመርመር፤ በ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት

በ ተሾመ እምሩ

የፈተና ቦርድ አባላት

የአማካሪ ስም____________________ ፊርማ______________ ቀን________

የፈታኝ ስም____________________ ፊርማ______________ ቀን________

የፈታኝ ስም____________________ ፊርማ______________ ቀን________

የአጥኚው ማረጋገጫ (Declaration)

ይህ ጥናት "በኦሮሚያ ክልል ፊንፊኔ ዙሪያ በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ለማጎልበት የሚኖራቸውን ሚና መመርመር፤ በ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት" በሚል አብይ ርዕስ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሂዩማኒቲስ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ ጆርናሊዝምና ኮሚዩኒኬሽን ኮሌጅ፣ የአማርኛ ቋንቋ ስነጽሁፍና ፎክሎር ትምህርት ክፍል የድኅረ- ምረቃ መርሐግብር ለአማርኛን ማስተማር (TeAm) ማስተር ዲግሪ ማሟያ የቀረበው ጥናት፣ የራሴ ወጥ ስራ መሆኑን እና በጥናቱ ውስጥ የተጠቀምኩባቸውን መረጃዎችም ሆነ ዋቢዎች በትክክል መግለጼን በፊርማዬ አረጋግጣለሁ፡፡

ስም፡- <u>በ ተሾመ እምሩ</u>

ፊርማ፡- ____________________

ቀን፡- ______________________

ምስጋና

እስከዚህ ሰዓት ድረስ ለጠበቀኝ ለልዑል እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይሁን፡፡ እንዲሁም ጥናታዊ ጽሑፌ እስኪጠናቀቅ ጊዜያቸውን ሰውተው የጽሑፉን ረቂቅ በጥንቃቄ በማንበብ፣ የማስተካከያ ሐሳብ በመስጠትና በማረም ለጽሑፌ አጋዥ የሆኑ መረጃዎችን በመለገስና የቅርብ ክትትላቸው ላልተለየኝ አማካሪዬና መምህሬ ረ/ፕ ደረጀ ገብሬ ከፍ ያለ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡

እንዲሁም ልምዳቸውን በማካፈል ጠቃሚ ምክሮችን በመስጠትና በማበረታታት የሙያ ድጋፋቸው ላልተለየኝ መ/ር ደረጀ ሰለሞን እንዲሁም ጽሑፌን ፕሪንት በማድረግ ለጽሑፌ አስፈላጊ የሆኑ ቁሳቁሶችን በመለገስ በመምከር ከጎኔ ላልተየው መ/ር አሰፋ አድማሱ እንዲሁም ሰይፉ ቶሎሳ ከፍ ያለ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡

በ2015 ዓ.ም የትምህርት ቤቴ የ11ኛ "C" እና "D" ክፍል ተማሪዎች በተጠኝነት በመሳተፍና የተሰጣችሁን መመሪያ በማክበር ለጥናቱ መሳካት ላደረጋችሁልኝ ትብብር ምስጋናዬ ከፍ ያለ ነው፡፡

በጥናቱ ሂደት ጽሑፌን በማንበብና ፕሪንት በማድረግ በማረም እንዲሁም ለጽሑፌ መሳካት ሁልጊዜ ከጎኔ ላልተለየችኝ ውድ ባለቤቴ ወ/ሮ ሳራ እምሬ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡

ማውጫ

ይዘት ገጽ
ምስጋና i
ማውጫ ii
የሰንጠረዥ ማውጫ iv
አጠቃሎ v
ምዕራፍ አንድ
1.1 የጥናቱ ዳራ 1
1.2 የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት 3
1.3 የጥናቱ መሠረታዊ ጥያቄዎች 4
1.4 የጥናቱ አላማ 4
1.4.1 የጥናቱ ዋና አላማ 4
1.4.2 ዝርዝር አላማዎች 4
1.5 የጥናቱ ጠቀሜታ 4
1.6 የጥናቱ ወሰን 5
ምዕራፍ ሁለት
የተዛማጅ ድርሳናት ክለሳ 6
2.1 የክለሳ ብልሃቶችን በተመለከተ የተካሄዱ ጥናቶች 6
2.2 የክለሳ ብልሃቶች 9
2.2.1 የክለሰ ብልሃቶች አተገባበር ስልት 12
2.2.2 የቡድን እርማት ስልት 13
2.2.3 የግል ክለሳ 15
2.2.4. የብጤ እርማት 16
2.3 የቀደምት ጥናቶች ቅኝት 18
ምዕራፍ ሦስት
የጥናቱ ንድፍና የአጠናን ዘዴ 20
3.1 የምርምር ንድፍ 20
3.2 የጥናቱ ተሳታፊዎች 20
3.3 የናሙና አመራረጥ ዘዴ 20
3.4 የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች 21
3.4.1 የቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና 21
3.4.2 ድህረ ልምምድ ፈተና 22
3.4.2 የድርሰት አስተራረም ዘዴ 23
3.4.3 የቡድን እርማት አሠራርና ምልከታ 23
ምዕራፍ አራት
የመረጃ ውጤት ትንተና 26
4.1 የቡድን እርማት የተማሪዎችን የፅህፈት ክሂል ለማዳበር ያለውን ጠቀሜታ አስመልክቶ ከድርሰት እርማቱና ስህተት ቆጠራው የተገኙ መረጃዎች ትንተና 26
4.1.1 የድርሰት እርማት ውጤት ትንተና 26

4.1.2 የስህተት ቆጠራ ውጤት ትንተና 27
4.1.3 ተማሪዎቹ ከልምምዱ በኋላ በየትኞቹ ንዑስ የጽህፈት ክሂሎች ምን አይነት መሻሻል እንዳሳዩ የሚያመለክቱ ከስህተት ቆጠራው የተገኙ መረጃዎች ትንተና 28
ምዕራፍ አምስት
5.1 ማጠቃለያ 31
5.2 መደምደሚያ 32
5.3 የመፍትሔ ሃሳቦች 33
ዋቢ መጽሐፍት 34
አባሪዎች 38
አባሪ አንድ፡ የቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች እርማት ውጤት 38
አባሪ ሁለት፡ ከቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች የተቆጠሩ ስህተቶችና አይነቶች ብዛት. 40
አባሪ ሦስት፡ ለአራሚ መምህራን የተሰራጨ የድርሰት አስተራረም (ውጤት አሰጣጥ) መግለጫ ቅፅ 41
አባሪ 4፡ የቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች እርማት ቲ-ቴስት ውጤት (t-test result) 42
አባሪ 5፡ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ልምምድ የፃፉት ድርሰት ግለ እርማት አተገባበር ማሳያ 43
አባሪ 6፡ አራሚ መምህራን ለተማሪዎች ቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች የሠጧቸው ውጤቶች 54

የሰንጠረዥ ማውጫ

ገጽ

ሠንጠረዥ 1፡ የቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች ውጤት ቲ-ቴስት ስሌት......... 26

ሠንጠረዥ 2፡ የጥንድ ናሙናዎች ስታትስቲክስ 27

ሠንጠረዥ 3፡ የጥንድ ናሙናዎች ፍተሻ ስሌት... 28

ሠንጠረዥ 4፤ በቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች ላይ የተቆጠሩ የስህተት ዓይነቶች ብዛት በየምድባቸው የስህተት ቅነሳው መጠን በመቶኛ 29

አጠቃሎ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎችን የመፃፍ ክሂል ለማጎልበት የሚኖራቸውን ሚና እና አተገባበር መመርመር ነው፡፡ የጥናቱን አላማ መሠረት በማድረግ መረጃ እንዲያስገኝ የተመረጠው መረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ፈተና ነው፡፡ ጥናቱ የተከተለው የአጠናን ስልትም ከፊል ሙከራዊ (Quasi expermental) ነው፡፡ መረጃዎች ከተሰበሰቡና ሙከራ ከተወሰደ በኋላ ከጥናቱ የተገኘው ውጤትም በt< 0.05 ተሰልቶ ከልምምዱ በፊት ልዩነት እንደሌላቸው ታይቷል፡፡ በአንፃሩ በድህረ ፈተና አማካይ ውጤት X ሲነፃሩ ልዩነት በመገኘቱ ልዩነቱ በስታቲስቲክስ ተሰርቷል፡፡ በመሆኑም የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን ለማለማመድ የጽሁፍ ትምህርትን ከተማሩ በኋላ በተሳታፊዎች መካከል የጽሁፍ ክሂል ችሎታ አማካይ ውጤት ልዩነት አሳይቷል፤ በዚህም የክለሳ ብልሃቶችን ለማለማመድ የመፃፍ ክሂልን መማር የመፃፍ ችሎታን በማሳደግ ረገድ አዎንታዊ ተጽእኖ እንዳለው ማረጋገጥ ተችሏል፡፡ በአጠቃላይ የቡድን ልምምድ በማድረግ የመፃፍ ክሂል የአርማት ብልሃቶች የቡድን ልምምድ በማድረግ የመፃፍ ክሂል ትምህርትን የተማሩ ተሳታፊዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ማደግ ለውጥ ማሳየቱን፣ የመፃፍ ክሂል ትምህርት በክለሳ ብልሃቶች በቡድን ልምምድ የተዘጋጀና የቀረበ በመሆኑ የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ሊዳብርና ሊጎለብት መቻሉን ጥናቱ አረጋግጧል፡፡ ከጥናቱ ውጤት በመነሳት የመፍትሔ ሃሳቦች የቀረቡ ሲሆን በመፃፍ ክሂል በኩል የሚታዩ የተማሪዎችን የመፃፍ ችግር ለማቃለል የሚያስችል ዘዴ በመሆኑ በመማሪያ ክፍል ውስጥ እየተተገበረ ያለው የመፃፍ ክሂል ትምህርት ስልት ቢዘጋጅና የሚቀርብ ቢሆን የተማሪዎችን የመፃፍ ክሂል ችሎታ ሊያሳድግ ይችላል፤ የክለሳ ብልሃቶች ልምምድ ከተማሪዎች የመማር ተነሳሽነት ጋር በማዛመድ ወደፊት በሰፊው ቢጠና የመፃፍ ክሂል ክፍተትን በመሙላት ለተማሪዎች የመጻፍ ክሂል መጎልበት የጎላ አስተዋጽኦ ሊያበርክት ይችላል፡፡ በተጨማሪም መምህራን የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን ማስተማርና ማለማመድ የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ ማጎልበትና በራስ መተማመንን የበለጠ የሚያጠናክር መሆኑን ያመለክታል፡፡

ምዕራፍ አንድ

1.1 የጥናቱ ዳራ

የመፃፍ ክሂል በቀላሉ የሚለመድ ባለመሆኑ አጥኚዎች ለአመታት ስለጽህፈት አቀራረብ ተግባራዊ መፍትሔ ሊሆኑ በሚችሉ ነገሮች ጥናታቸውን ሲያደርጉ ቆይተዋል፡፡ ነገር ግን በተለያዩ አቀራረቦች እና ስነዘዴዎች የቀረቡ ቢሆንም ተመራማሪዎች በመጻፍ ረገድ አሉታዊ አመለካከት ሲያቀርቡ ይታያል፡፡ ይህ ችግር የሚስተዋለው ደግሞ ጥሩ የመፃፍ ክሂል በሌላቸው ተማሪዎች ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ክሂሎች ማለትም በመናገር፣ በማንበብና በማዳመጥ የተሻለ አፈፃፀም ባላቸው ተማሪዎች ጭምር ነው፡፡ ሁሌም ተማሪዎቹ በመፃፍ ሃሳባቸውን ለመግለጽ ከአቅማቸው በላይ እንደሆነ ያስባሉ፡፡ ግርማ ገብሬ (2013 ዓ.ም) እና Sarkhoush (2013) እርማት መስጠት የጽሑፍ ችግርን የመፍቻ ተግባር ነው፡፡ ችግሩ በአንባብያን በኩል ይፈጥራል ተብሎ የሚታሰብ (የሚገመት) ሲሆን የጽሑፉን ይዘት ያለመገንዘብ ወይም የግንዛቤ ክፍተት ነው ተብሎ ሲታሰብ ፀሐፊው ይህንን ችግር ለማቃለል የሚጥር ሆኖ አንባቢ በሌለበት ይጽፋል፤ ስለአንባቢው ያስባል ይህን ሂደት Flower (1981) አንባቢ ተኮር አፃፃፍ በማለት ገልፀውታል፡፡

> በመጀመሪያ የጽሑፍ ረቂቅ በሚደረግበት ሂደት በሂደት የሚታሰቡ አምስት መሠረታዊ ንድፈ ሃሳባዊ ጉዳዮች እንዳሉ ገልፀዋል፡፡ እነሱም፡ እንደወረደ ረቂቅ፣ የግኝት ረቂቅ፣ ጉርሶ ረቂቅ፣ የመሥሪያ ረቂቅና የመጨረሻ ረቂቅ ናቸው፡፡
>
> እንደ ወረደ ረቂቅ፣ ምንም አይነት የተለየ ወይም የተመረጠ ርዕስ ሳይኖር ብዕርን ይዞ ከባዶ ወረቀት ጋር በመፋጠጥ በአእምሮ የመጣውን ሃሳብ ሁሉ እንዳለ በመፃፍ ሂደት ላይ ሊተኮርበት የሚገባ ሃሳብ ሊያስገኝበት ይችላል ተብሎ ይታመናል፡፡ ብልጭ ያለውን ሃሳብ እንዳለ በጽሑፍ ማስፈር አእምሮን ያነቃል ችሎታንም ያዳብራል፡፡
>
> የግኝት ረቂቅ ደግሞ ይህ የረቂቅ አይነት በአንድ በተወሰነ ጉዳይ ላይ ያሉንን ዝርዝር ግን በግልጽ ያልወጡ ሃሳቦት ሥልት የተበታተነውንና ሥርአታዊ ያልሆነውን ሃሳባችንን ለማሰባሰብና መልክ ለማስያዝ ይረዳል፡፡ እንደወረደ የፃፍነውን ዝርዝር ፍሬ ነገር በመከለስና እንደገና በማስተካከል ወጥ ጽሑፍ እንድናዘጋጅ ይረዳናል፡፡
>
> ጉርሶ ረቂቅ፡ በዚህ ረቂቅ ላይ ፀሐፊው የሚፈጽመው ተግባር ለመጨረሻው ረቂቅ የሚያሸጋግረውን ሃሳቦችና አረፍተ ነገሮች ማቀናበር ነው፡፡ ጉርሶ ረቂቅ ፀሐፊው ባጠናውና መርምሮ በደረሰበት ጉዳይ ላይ የሰበሰባቸውን መረጃዎች በተገቢው መንገድ በማዋቅርና በማቀናበር የሚፅፈው ነው፡፡ በዚህ የጽሑፍ ሂደት አንዳንድ

ያልተሟሉ ነገሮች ቢኖሩ ጠርተው ይወጣሉ፤ የጎደሉን ይታወቃሉ፣ የሚያስፈልጉ ይለያሉ፣ ደባል ሃሳቦች ግልፅ ይሆናሉ፡፡ የተደገሙም ካሉ ጎልተው ይወጣሉ፡፡ በጽሑፍ ሂደት ርእሰ ጉዳይ በትክክል መብራራት አለመብራራቱ፣ መተንተን አለመተንተኑ ሁሉ ቁልጭ ብሎ ይታያል ግልጽ ይሆናል፡፡

የመስሪያ ረቂቅ፡ በዚህ የረቂቅ አዘገጃጀት በአመዛኙ የግኝትና የጉርሶ ረቂቆች ካልናቸው ጋር ይመሳሰላል፡፡ በመጨረሻ ረቂቅነት የቀረበ በስራ ሂደት አንዳንድ ተጨማሪ መረጃዎች፣ ማስታወሻዎትና ማስተካከያዎች የሚታከሉበት ማሻሻያዎች የሚጨመሩበት ወደፊትና ወደኋላ እየተባለ እርማት የሚደረግበት ወደ መጨረሻው ወጥ ጽሑፍ የሚያቀርብ የተግባር ሂደት ደረጃ ነው፡፡

የመጨረሻው ረቂቅ የአንድ ድርሰት ረቂቅ ተዘጋጅቶ ካበቃ በኋላ በልዩ ልዩ መንገዶች የማጣራት ተግባራት ይከናወናል፡፡ ከነዚህ ተግባራት ውስጥ አንዱ በራሱ በፀሐፊው የሚደረገው የማረጋገጫና የማጣሪያ ተደጋጋሚ ንባብ ነው፡፡ በጽሑፍ ውስጥ ከተካተቱት ዋና ዋና ነጥቦችና ዝርዝሮች ላይ ተገቢ ትኩረት በማድረግ በደንብ ያልተገለፀ ወይም ያልተብራራ ሃሳብ ካለ ፀሐፊው አስፈላጊውን ማስተካከያ ያደርጋል፤ አላግባብ የተሰነቀሩ ደባል ሐሳቦችም ካሉ እነሱን ያስወግዳል፡፡ ይቀንሳል፡፡ የፊደል፣ የቃል ወይም የአረፍተ ነገር ግድፈት እንዳይኖር ሙሉ ጥንቃቄ ያደርጋል፡፡ ፀሐፊው እኔ ማድረግ የሚገባኝን ሁሉ ፈጽሜአለሁ ብሎ ባመነ ጊዜ ተከታይ ተግባር በተፃፈበት ርዕሰ ጉዳይ ላይ ሙያ ያላቸውን ሰዎች አንብበው ተገቢ ማስተከከያ፣ አስተያየትና ምዘና እንዲሰጡ ማድረግ ነው በማለት ደረጀ ገብሬ (1996) ይገልፃሉ፡፡

ፀሐፊው በአፍልቆት፣ ሲገልፅ የሐሳብ ልውውጥ ማድረግ ይኖርበታል፡፡ ለአንድ የተወሰነ ማህበራዊ አውድና አንባቢ ታስቦ በመዘጋጀት የተግባቦት አባል ለሆነው ማህበረሰብ ስለሚቀርብ ማህበራዊ መስተጋብር ይፈጥራል፡፡ በዚህ ጊዜ የይዘቱ የትኩረት አቅጣጫ የቋንቋውን መዋቅር ጠብቆ ጽሑፍ የመፍጠር ተግባር ስለአንባቢ የማይታሰብበትና የተግባቦታዊነት ጉድለት የሚታይበት በመሆኑ አንባቢን በመሳብ መስተጋብር የመፍጠር ልምምድ በማድረግ ፀሐፊዎችን ወደተሻለ የመፃፍ ችሎታ ለማጎልበት ተመራጭ ነው (Hayland 2002)፡፡

በተመሳሳይ Carrman (2003) እንደገለፁት የክለሳ ጽሑፍ ስራ የሚሻሻልበትና ጥራት እንዲኖረው የሚደረግበት ነው፡፡ የበለጠ ግልጽ ለማድረግ የጽሑፍ ክለሳ ብቃት መመዘኛ ይሆናል፡፡

ይህ እንዲሳካ ደግሞ የክለሳ ብልሃት የሚወሰድ አንዱ ዘዴ የክለሳ ማመሳከሪያ ነጥቦትን ተግባራዊ ማድረግ ነው፡፡ Linda, Stanli and et al 1992፡፡ የማመሳከሪያ ነጥቦችን ምንነት Harris (2008) እንደገለፁት የመጀመሪያ ረቂቅን አሻሽሎ የሁለተኛው ረቂቅን ለመፃፍ እንደገና ስለተፃፈው ነገር ለማሰላሰል የሚያገለግሉ ተጨማሪ የክለሳ መስፈርቶች ናቸው፡፡

በተጨማሪ Raimes (1983) እንደገለፁት ለክለሳ ጊዜ ማመሳከሪያ ነጥቦችን መጠቀም የመፃፍን የተለያዩ አለማዎች መሠረት አድርጎ ለመከለስ ከማስቻሉም በላይ ሊተኮርባቸው የሚገባውን ነጥቦች መጠቆም ውሳኔ ለመስጠት ያገለግላል፡፡

የጽሑፍ አላማ በመለያየቱ የማመሳከሪያ ነጥቦችም ቋሚ ላይሆኑና እንደ ጽሑፉ አላማና እንደፀሐፊው ፍላጎት የተለያዩ ነጥቦችን ለማዘጋጀት ይቻላል፡፡ ይህን በተመለከተ Harris (2008) እንደገለፁት የማመሳከሪያ ነጥቦች ቋሚ አይሆኑም ምክንያቱም የሚፃፈው የረቂቅ ሃሳብ በተለያየ ቁጥር የማመሳከሪያ ነጥቦችም ይለያያሉ፡፡

Richards (1990) በበኩላቸው የመፃፍ ክሂል ብዙ ከመሆኑም የተነሳ ከሌሎች ክሂሎች ሁሉ አስቸጋሪና ውስብስብነት ያለው እንደሆነና በአጭር ጊዜ ሊዳብር ስለማይችል ብዙ መስራትንና ያለሰለሰ ልምምድ ማድረግን የሚጠይቅ ክሂል መሆኑን ያስረዳሉ፡፡ ከዚህ አንፃር ይህ ጥናትም የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን ማለማመድ የመጻፍ ችሎታን በማሳደግ ረገድ በተማሪዎች የአማርኛ ቋንቋ የመጻፍ ክሂል ላይ የሚኖረውን አስተዋጽኦ መመርመር ነው፡፡

1.2 የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት

የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ዝቅተኛ ደረጃ ላይ እንደሚገኝ የተለያዩ ተመራማሪዎች ጥናቶች ያሳያሉ፡፡ ስለሆነም አጥኚው ተማሪዎች መፃፍን በክፍል ውስጥ ከሚማሩት በተጨማሪ በእለት ተእለት እንቅስቃሴያቸው ውስጥ መፃፍን በቡድን ለመለማመድ ምንም ጥረት ሲያደርጉ ባለማየቱ ችግሩ የጎላ በመሆኑ ለጥናቱ ዋና መነሻ ሆኖታል፡፡ ለምሳሌ ባዬ (1987) ሁለተኛ ደረጃ የጨረሰ ተማሪ የኔ ጥሩ የሥራ ማመልከቻ ቀርቶ ተራ ደብዳቤ እንኳን በወጉ መፃፍ እየተሳናቸው መጥቷል በማለት የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ ዝቅተኛ እንደሆነ ያስረዳሉ፡፡ የተማሪዎችን የመፃፍ ክሂል ለማዳበር በመማሪያ መጽሐፍት ውስጥ በግልጽ የተካተቱ ይዘቶች ተገቢ አደረጃጀቶች ያላቸው ሚና ከፍተኛ መሆኑ ባይካድም ተማሪዎች ጥሩ የመፃፍ ችሎታ እንዲያጎለብቱ መምህራን ክሂሉን ለማስተማር የሚጠቀሙባቸው የተለያዩ የማስተማሪያ ዘዴዎች እና ቴክኒኮች ደግሞ ለስኬታማ የመማር ማስተማር ሂደት ከፍተኛ ድርሻ እንዳላቸው በርካታ ተመራማሪዎች ይስማማሉ፡፡

1.3 የጥናቱ መሠረታዊ ጥያቄዎች

ይህ ጥናት የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን ማለማመድ የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ በማጎገልበት ረገድ ያላቸውን ሚና ይፈትሻል፡፡ በዚህ መሠረትም ጥናቱ የሚከተሉትን ጥያቄዎች ምላሽ ይሰጣል፡፡

1. የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎችን የመጻፍ ችሎታ ለማሳደግ በቡድን መስራት የሚኖራቸው አስተዋጽኦና የእርማት ብልሃት ስልቶች ምን ምን ናቸው?
2. ተማሪዎች የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ችሎታን ከማሳደግ አንፃር የሚኖረው ተጽእኖ ምንድን ነው?

1.4 የጥናቱ አላማ

1.4.1 የጥናቱ ዋና አላማ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎችን የመፃፍ ክሂልን ለማጎልበት የሚኖራቸውን ሚና መመርመር ነው፡፡

1.4.2 ዝርዝር አላማዎች

1. ተማሪዎች የእርማት ብልሃቶችን በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ችሎታን ከማጎልበት አንፃር የሚኖራቸውን ተጽእኖ ለማሳየት፣
2. ተማሪዎች የእርማት ብልሃቶችን በማለማመድ በመፃፍ ችሎታ ላይ የሚኖረውን ተጽእኖ ማሳየትና አለማሳየቱን ለመፈተሽ፣
3. የእርማት ብልሃት ስልቶችን አተገባበር መመርመር የሚሉ ናቸው፡፡

1.5 የጥናቱ ጠቀሜታ

ጥናቱ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ጠቀሜታዎች ይኖሩታል፡፡

- ተማሪዎች የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ችሎታን ከማጎልበት አንፃር የሚኖረውን ሚና ያሳያል፡፡
- የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎትን የመፃፍ ችሎታ ለማጎልበት (ለማሳደግ) የሚኖራቸውን ተጽእኖ መኖር አለመኖሩን ለማሳየትና ለመፈተሽ፣
- ወደፊት የመፃፍ ክሂልን አስመልክቶ በሰፊው ለማጥናት ለሚፈልጉ አጥኚዎች ርዕሱ የጥናት መነሻ በመሆን ያገለግላል፡፡

1.6 የጥናቱ ወሰን

ጥናቱ የሚካሄደው በ2015 ዓ.ም በኦሮሚያ ክልል ፊንፊኔ ዙሪያ በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ነው። ይህ ትምህርት ቤት የተመረጠው የጥናቱ ስልት ፍትነት መሰል (ከፊል ሙከራዊ) በመሆኑ ከአጥኚው የስራ ሁኔታ አንፃር በቅርበት ቢካሄድ አስተማማኝ መረጃ ይሰበስባል ተብሎ ስለታሰበ ነው። የጥናቱ ዋና ትኩረት የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን ማለማመድ የመፃፍ ክሂልን ማለማመድ በማጎልበት (ማሳደግ) ረገድ የሚኖራቸውን ሚና እና አተገባበር መመርመር በመሆኑ በማመሳከሪያ ነጥቦች ድጋፍ በቡድን የክለሳ አተገባበር ስልቶችን መሠረት በማድረግ ተገቢ ያልሆኑ ቃላት፣ ሐረጋት፣ አረፍተ ነገሮችና አንቀጾችን ማስወገድ፣ መተካት ወይም ማሠራጨት እንዲሁም ተገቢ የሆኑትን ደግሞ መመርመር ማደራጀትና ማጠናከር የክለሰ ብልሃቶች ላይ ያተኩራል።

ምዕራፍ ሁለት

የተዛማጅ ድርሳናት ክለሳ

2.1 የክለሳ ብልሃቶችን በተመለከተ የተካሄዱ ጥናቶች

ስመኝ (2008) Flower and Hayes (1981)ን በመጥቀስ ጥናቶች እንደጠቆሙት የክለሳ ብልሃት ለረጅም አመታት የተለየ አተገባበርና ትርጓሜ ሲሰጠው ቆይቷል፤ በርካቶች እንደሚበይኑት ውስብስብ የሆነ አእምሯዊ ስራ ሆኖ ከመጀመሪያ ረቂቅ በኋላ የሚከናወን ተግባር ነው። በተጨማሪም ረቂቅን ለመገንዘብ ማንበብና ለማስተካከል የሚከናወኑበት ተግባር ነው Silceira (1999)።

በሌላ በኩል ክለሳ በማንኛውም የጽሑፍ ሂደት ላይ የሚከናወን ተግባር ነው። በተመሳሳይ Myhill and Jone (2007) እንደገለፁት ክለሳ በመፃፍ በየትኛውም ደረጃ የሚከናወን ውስብስብ ሂደት ነው። ከረቂቅ በኋላ ብቻ በሚለው አይወሰንም፤ መሠረታዊ የሆነ ጥራትን የማምጣት ሂደት ነው።

ክለሳን የተወሰኑ የዘርፉ ባለሙያዎች በራሳቸው አውድ የሚክናወን አድርገው ሲበይኑት የተወሰኑት ደግሞ ተያያዥነት ያለው ተግባር እንደሆነ አድርገው ይበይኑታል፤ ይህንን በተመለከተ Silveira (1999) እንደገለፁት ከመጀመሪያ ረቂቅ በኋላ የሚከናወን ተከታታይነት ያለው ተግባር ነው።

ክለሳ በየትኛውም የመፃፍ መረጃ ይከናወናል፤ ፀሐፊው ጽሑፉን የሚያዘጋጀው ለአንባቢው ነው፤ ስለዚህ ጽሑፍ ለአንባቢ ግልፅ እስኪሆን ድረስ ማብራሪያውን ይለውጣል፤ ይገመግማል፣ መልእክቱን ግልጽ የማድረግ ተግብር ያከናውናል፤ በዚህ ክንዋኔ የመፃፍ ክሂል ይዳብራል (Baer, 2008)።

በተጨማሪ ክለሳ ሰፊ አውድ መከናወን ያለበት መሆኑን አስመልክቶ ማረው (2005) እንደገለፁት በረቂቅ ጊዜ ክለሳ ማከወናን ጽሑፍን ስርዝ ድልዝ የበዛበት ከማድረጉም በላይ ለአንባቢ ማራኪነት አይኖረውም። ፀሐፊ ረቂቅ ከጻፈ በኋላ ክለሳ ማከናወን አለበት። ረቂቅ ከክለሳ በፊት ያለ ያልታረመ ጽሑፍና ከክለሳ በኋላ ያለ የተለቀመ (የታረመ) ጽሑፍ ይሆናል። ከመጀመሪያው ረቂቅ በኋላ በራሱ አውድ የሚከናወን የክለሳ ብልሃት ችግሮችን መገምገምና ትኩረት ሰጥቶ ለመተንተን የሚያስፈልግ ነው። በሌላ በኩል ክለሳ የመረዳት፣ የመገምገምና ችግሮችን የመፈተሽ ሂደት ነው። ክለሳ ሰፊ የሆነ የአንብቦ መረዳት ክንውን ይፈልጋል።

ምክንያቱም ፀሐፊው አንባቢ የሚያጋጥመውን ችግር ለማግኘትና አስቀድሞ ለመፍታታ በሂሳዊ ንባብ ጽሑፍን በጥልቀተ እያነበበ ችግሩን የሚፈትሽበት ነው፡፡ ክለሳ ማለት እንደገና ማየት፣ ማንበብ ሲሆን የመጀመሪያ ረቂቅ ከተጠናቀቀ በኋላ በሂሳዊ ንባብ ተመልሶ ችግሮችን ነቅሶ የማውጣትና የማስተካከል ሂደት ነው፡፡ ይህን ደረጃ በአግባቡ ለማከናወን በቂ ጊዜ ይፈልጋል፡፡ እንዲሁም ከመጻፍ ሂደቶች ወሳኝና አስፈላጊው ነገር ግን አስቸጋሪው ደረጃ ነው፡፡ ምክንያቱም ፀሐፊው የጽሑፉን መልእክት ግልፅ ለማድግ የሚያሻሻልበትና ፍሬ ነገሮች ርስበርስ ተደጋጋፊ መሆናቸውን የሚያረጋግጥበት፣ እንዲሁም በተቻለ መጠን ሃሳብን በተሻለ ደረጃ (መንገድ) ለመግለጽና ለማደራጀት ወሳኝ ነው፡፡ ይህ ደረጃ ትኩረቱ በጽሑፉ ላይ ነው፡፡ የፊደል ግደፈትን፣ የምልክቶች ስህተትን ወይም ስርአተ ነጥቦችን የማስተካከል ሂደት የመፃፍ ደረጃ ላይ የሚከናወን ይሆናል፡፡ ጥሩ ጽሑፍ ለአንባቢ መልእክት ያለው መሆን አለበት፤ ክለሳ የተፃፈን ረቂቅ እንደገና ማየትና ለአንባቢ ምቹ ለማድረግ ስህተቶችን አርሞ የመፃፍ ሂደት በመሆኑ ሂደቱ እንደገና ማየት ብቻ ሳይሆን አንባቢ ጽሑፉን እንዲረዳ የማድረግ ተግባር ይከናወንበታል፡፡ ስለዚህ በክለሳ ሂደት አንባቢ ይታወሳል ማለት ይቻላል (Reid, 1993)፡፡

Reinking and Robert (2007) እንደገለፁት ጽሑፍ በክለሳ ጊዜ በየትኛውም የመፃፍ ደረጃ የሚከናወን ሲሆን ከረቂቅ መጨረሻ የሚለውን የተወሰኑ ባለሙያዎችን አመለካከት በመቃወም ነገር ግን አሁንም አሁንም መከለስ ረቂቁን እንደሚያበላሽ ጠቁሟል፤ በተጨማሪም የክለሳ ርዕስ ክግምት ውስጥ የሚገባበት የምንጽፍበትን አላማና አንባቢ በአእምሮ የሚታሰብበት ነው፡፡ ለማሰቢያ ጊዜ ረቂቅን አሳድሮ ማየት የጽሐፉን ይዘትና መዋቅሩን ለመለወጥ ውሳኔ ይረዳል፡፡

የክለሳ ብልሃት ከመጀመሪያ ረቂቅ በኋላ በትችትና በአስተያየት ረቂቁን እንደገና የማሰስ ሂደት ነው፤ የማየት ክንውኑ እያንዳንዱ አረፍተ ነገርና አንቀጽ ትርጉም አዘል መሆኑን ወይም ደግሞ ጽሑፉ የታለመለትን አላማ ግብ መምታቱን የማረጋገጥ ሂደት ነው፡፡ የክለሳ ብልሃት የቃላት ምርጫን፣ የፊደላትንና የምልክቶችን ማስተካከል አይደለም፤ ክለሳ ከዚህ ጠጠር ያለ ጥብቅ ውሳኔን የመወሰንና በረቂቁ ላይ ለውጥ የማድረግ ሂደት ነው፡፡ ይኸውም ተግባቦቱ በትክክል እስኪፈፀም የረቂቁን አደረጃጀት እስከ መለወጥ ድረስ እርምጃ ማከናወንን ይጠይቃል፡፡ ስለዚህ ክንውኑ የለውጥ ሂደት ድረስ ይደርሳል፡፡

በጽሑፍ ውስጥ የሚባለው ነገር በቀጥታ ከርእሱ ጋር የተጠጋ መሆን፣ ማጠናከሪያ ሃሳቦች አብይ ሃሳቡን መግለፅ፣ የተፈለገው መልእክት ግቡን መምታትና ፀሐፊው በረቂቁ እስኪረካ ድረስ የማሻሻል ሂደት ይከናወናል፡፡ እንዲሁም ክለሳ የረቂቅን ድክመቶች የማስተካከያና ጥሩ

የሆነን ረቂቅ ደግሞ የበለጠ ለማሻሻል እድል የሚሰጥ ተግባር ነው። ስለዚህ በክለሳ ጊዜ ግላዊ ስሜትን ከረቂቁ አርቆ በግምገማ አስተያየት የማየት ተግባር ይፈጽማል (Reinking and Robert, 2007)።

በአጠቃላይ የክለሳ ክንውን ስህተቶችን በፍጥነት ለማስወገድ መቻል ላይ ሆኖ ፀሐፊው ግን ሙሉ በሙሉ ሃያሲ የመሆን ተግብርን መፈፀም ሳይሆን አንባቢን አሻሚ የሆኑ አገላለፆችን የማስተካከልና አጠራጣሪ ሃሳቦትን የማስወገድ ተግባር ነው። እንዲሁም ሙሉ በሙሉ ለማሻሻል፣ የአንቀጾችን መዋቅር ለማስተካከልና ተስማሚ ቃላትንና አረፍተ ነገሮችን ለመምረጥ ሲባል ረቂቁን ደጋግሞ ማንበብ ይጠይቃል። እነዚህ ጉዳዮች በመሠረታዊነት ከተስተካከሉ በኋላ ረቂቁን የሚያበላሹ ስህተቶችና ችግሮችን የማረም ተግባራት ይከናወናል። አንዳንድ የዘርፉ ባለሙያዎች እንደሚገልፁት ክለሳን ለማከናወን በጀማሪ ፀሐፊዎችና በበሳል ፀሐፊዎች መካከል ልዩነት እንዳለ ይገልፃሉ። በጀማሪ ፀሐፊዎች ዘንድ ለክለሳ በቂ ጊዜ አይመድቡለትም፤ ጥልቅ የሆነ የማስተካከል ሥራ አያከናውኑም በተለይ ትኩረታቸው ቃላትን መለወጥ፣ ሐረጎችን ማስተካከልና የምልክቶችን ስህተት የማረም ተግባራት ብቻ ያከናውናሉ (Sommers, 1980)። በተመሳሳይ Sharples (1999) እንደገለፁት የበሳል ፀሐፊዎች የክለሳ ሂደት ረዘም ያለ ጊዜን የሚጠይቅና በጥራት ላይ የተመሠረተ ነው። እንዲሁም ጀማሪ ፀሐፊዎች ቃላትንና ሐረጋትን፣ አረፍተ ነገሮችን ማስተካከል ላይ ሲያተኩሩ በሳል ፀሐፊዎች ግን በመልእክት ላይ በማተኮር የአንቀጾችን አደረጃጀትና የመልእክቱን ግልጽነት ይገመግማሉ። በሌላ በኩል በተለማማጆች ላይ የሚታዩ ሁለት ችግሮች እንዳሉ Sharples (1999) ይጠቁማሉ። እነዚህ ችግሮች፡-

- ራስን መምራት አለመቻል ወይም የፃፉትን ረቂቂ ስህተት የሌለው አድርጎ መገምገም አንዱ ችግር ሲሆን
- ችግሮችን ለማግኘት ስልቶችን መጠቀም አለመቻልና በዘዴ የረቂቁን ስህተቶች ለማውጣት አለመቻል ናቸው።

በጀማሪ ፀሐፊዎች ላይ የሚታይ ሌላው ችግር ክለሳ ማለት ለአነባቢ ጽሑፍን ምቹ የማድረግ ሂደት መሆኑን የግንዛቤ ማነስ ነው። ይህ ደግሞ ማህበራዊና አንባቢ ተኮር አለማድረግ ነው (Sharples, 1999)።

በአንፃሩ Sommer (1980) እንደገለፁት በመልእክቱ ላይ ትኩረት ሳይደረግ ስህተቶችን ብቻ ማስተካከል የጽሑፍን ጥራት በመቀነስ ረገድ ከፍተኛ ተጽእኖ አለው። Fisher (2011) ክለሳ ስህተቶችን ከማስተካከል ያለፈ ከፍ ያለ የማሻሻል ተግባር ነው። በተመሳሳይ Chanquor

(2001) እንደገለፁት ክለሳ የተፃፈን ረቂቅ በመገምገም የይዘቱን ጥራት ወይም የፀሐፊውን የአገላለፅ ስህተቶችን አውጥቶ የማረም ሂደት ነው፡፡ የማስተካከል ተግባሩ ተግባቦታዊ ብቃት እንዲያሟላና ለአንባቢ ምቹ እንዲሆን ማድረግ ነው፡፡ ይሁን እንጂ የክለሳ ብልሃት ተግባር አእምሯዊና ክሂላዊ ነው፡፡

Hayland (2005)ን Harmer (2001)ን በመጥቀስ Gahandi (2011) እንደገለፁት መፃፍ የማርቀቅና የእርማት ውጤት ነው፤ በትክክለኛ ፀሐፊ ጥሩ ጽሑፍ ብልሃት ባለው ክለሳ ላይ የተመሠረተ ነው፤ እንዲሁም ከመጀመሪያ ረቂቅ በኋላ የሚከናወን ክለሳ የመፃፍ ችሎታን በማጎልበት ረገድ ጠቃሚ ክፍል ነው፡፡

2.2 የክለሳ ብልሃቶች

የክለሳ ብልሃት ማለት ፀሐፊው አላማዬ ብሎ ረቂቁን የማስተካከል ሂደት ነው፡፡ ከመጀመሪያው ረቂቅ በኋላ የሚከናወን ክለሳ የተለያዩ የረቂቁን ስህተቶች ለማስተካከል ብልሃቶች አሉት፤ ክለሳን አስመልክቶ በርካታ ሞዴሎች ቀርበዋል፡፡ ከሞዴሎች አንዱ Flower and Hayes (1981) የቀረበው የመፃፍ ሞዴል ሲሆን በዚህ ሞዴል ላይ ክለሳ ሁለት ንዑሳን ብልሀቶች አሉት፡፡ እነሱም የሚታይ ስህተትን ለማግኘት ማንበብ አንዱ ሲሆን ሁለኛው ደግሞ የተሻለ ድርሰት ለማቅረብ ማስተካከል ናቸው፡፡ በዚህ ላይ የተሻለ ድርሰት ለማቅረብ ከሚረዱን ዋና ዋና ሃሳቦች ውስጥ ደረጀ ገብሬ 1996 ከገለፁት ውስጥ፡-

- በምንፀፍበት ቋንቋ ሙሉ ክሂሎት መኖር
- የምንጽፍበትን ቋንቋ ሰዋሰዋዊ ባህሪያት፣ ባህላዊና ማህበራዊ ገፅታዎች ሁሉ ጠንቅቆ ማዋቅ እንዲሁም የአፃፃፍና የአቀራረብ መርሆችን መረዳት እንደሆኑ አስቀምጠዋል፡፡

Flower and Hayes (1981) የክለሳ ሞዴል በጥናት በመፈተሽ እንደገፁት ክለሳ ሶስት የአተገባበር ብልሃቶች አሉት፡፡ እነዚህ ሂደቶች፡ መሠረታዊ ሰዋሰው የማስተካከል ተግባር አንዱ ሲሆን፣ ሁለተኛው ደግሞ ለአንባቢ የሚቀርብ ረቂቅና በረቂቁ ውስጥ ሊተላለፍ የተፈለገው መልእክት ከተጨባጩ አለም እውነታ ጋር እንዳይጣረስ ማስተካከል ነው፡፡ ሦስተኛው ተግባር ፀሐፊው ለአንባቢው ምን ማስተላለፍ እንዳለበትና ለማስተላለፍ ያቀደውን ሃሳብ ማስተላለፍ መቻሉን ከአንባቢው አንፃር የሚመለከትበት ነው፡፡ በጥናት እንደታየው የሦስተኛው ተግባር ውስብስብ የሆነና ለረቂቁ ጥራት መሠረታዊ ነው፡፡

በሌላ በኩል Flower and Hayes (1981) ቀደምት የክለሳ ሞዴሎችን የሚከናወነው ሂደት ወይም የክለሳ ብልሃትንና ስለሚፈፀመው ነገር ያለበቂ እውነት ሲሆን፤ እነዚህ ተደምረው

በረቂቁ ላይ የሚኖራቸው ተጽእኖ በአፃፃፉ ላይ የሚያሳድሩት ለውጥ ነው፡፡ የሚከናወነው ሂደት ወይም የክለሰ ብልሃት በሚለው ውስጥ የሚከናወኑ ተግባራት መገምገም፤ አላማን ማስቀመጥና ብልሃት የመምረጥ ድርጊቶች ሲሆኑ ረቂቁ ላይ በተናጠል ትኩረት የሚሰጣቸው ተግባራት ናቸው፡፡

1. **ተግባርን መለየት፡** ማለት ረቂቅ አድራጊው የሚያከናውናቸው አጠቃላይ (Large scale) የሆነና ንዑስ (Small scale) የክለሳ ብልሃቶችን ነው፡፡ ሂደቱም ተግባርን በመለየት ወቅት የሚከናወኑ ማስተካከያዎችና ፀሐፊው ለመከለስ ያነሳሳውን አላማ በተገቢው ሁኔታ መከናወኑን የመገምገም ሂደት ነው፡፡ ለዚህ ተግባርም ጥልቅ ንባብና ረቂቅን የማሰስ ተግባራት ይከናወናሉ፡፡
2. **ግምገማ፡** ከይዘትና አደረጃጀት ጀምሮ ችግሮችን ወይም ስህተቶችን ፈልጎ የማውጣት ሂደት ነው፤ በመሆኑም ስህተቶችን የማስተካከልና የማስወገድ ተግባራት በዚህ የሚከናወኑ ይሆናል፡፡
3. **አላማ ማስቀመጥ፡** የሚስተካከለው ረቂቅ ችግር የቱ ነው? የሚለውን ነጥብ ለይቶ በማውጣት የመልእከቱን ትክክለኛነት ማሳዎቅ ነው፡፡
4. **ብልሃት (ዘዴ) መንደፍ፡** ይህ ደግሞ በክለሳ ጊዜ ክለሳ አደራጊው የተለያዩ ብልሃቶችን ይነድፋል፡፡ ስህተቶችን ያስወግዳል፤ ረቂቁ ላይ እንዲቆዩ የሚፈልጋቸውን የመምረጥ፣ የበለጠ ግልፆ ማድረግ የሚያስችሉ አገላለፆችን ማሰብ፤ እንደገና መፃፍ፣ ማሰተካከልና ክለሳን መጠቀም አለበት፤ እነዚህ ተግባራት በቡድን ሊከናወኑ ችላሉ፡፡

በተመሳሳይ Stranli, Linda and et al (1992) እንደሚገልፁት የክለሳ ብልሃቶችን ማስወገድ፣ መጨመር፣ መተካት፣ መበተን ወይም ማሰራጨት፣ ማደራጀትና ማጠናከር ናቸው፡፡ ረቂቅን ከፃፉ በኂላ ለተወሰነ ጊዜ አንባቢን ማሰብ፣ መተላለፍ የሚፈለገውን አላማ መንደፍ፣ ረቂቁን ማንበብና ማስተካከል፣ የሚፈለገውን ነጥብ ለማግኘት ያስችላል፡፡ በተጨማሪም መባል ከሚገባው ሃሳብ ውጭ የተለየ እንዳይጨመር ይረዳል (Reinkingh and Robert, 2007)፡፡

Sommers (1980) እንደጠቆሙት የክለሳ ሞዴል አራት ብልሃቶች አሉት፡ መሠረዝ፣ መተካት መለወጥና እንደገና ማዳራጀት ናቸው፡፡ ነገር ግን ተግባራቱ እነዚህ ብቻ አለመሆናቸውን Myhill amd Jones (2007) በጥናት እንዳነሱት አእምሯዊ ክህሎት ብቻ ሳይሆን ማህበራዊ ጣልቃ ገብነት አለው ምክንያቱም ክለሳ ረቂቅን ማህበራዊ ማድረግ በመሆኑ በማህበራዊና በባህላዊ ተጽእኖ ስር ነው፡፡

የጽሁፍ ክለሳ በተደጋጋሚ የሚከናወንበት ምክንያት እንደ Myhill and Jones (2007) ጸሐፊው ማለት የሚፈልገው ደረጃ እስኪዳርስ ድረስ በመተንተን፣ በማደራጀት፣ በመገምገም የመጀመሪያውን ረቂቅ ግልባጭ የሚያስተካክልበት ደረጃ በመሆኑ ሲሆን ከተፃፈው አገላለጽ የተሻለ አገላለጽ መምረጥና መለወጥ መቻልን የሚያመለክት ነው፡፡ ጸሐፊው ማለት ወደሚፈልገው ደረጃ አስከሚደርስ ረቂቁ ላይ የመጨመር፣ የማስወገድ፣ የቃላትን ወይም የአንቀጾችን ቦታ ማንሸራተት (መቀየር)፣ በመጨረሻም የማስተካከል ተግባር የሚከናወንበት ነው፣ ይህ ትግባር ለፀሐፊው የመፃፍ ክሂል ማጎልበት ፋይዳው ከፍ ያለ ነው (Sommers, 1980)፡፡

እነኝህ ተግባራት በክለሳ የየራሳቸው ብያኔ ሰላላቸው ምንነታቸውን ማየቱ ተገቢ ይሆናል፡፡ በመሆኑም መጨመር ማለት የሚፈለጉ ቃላትን፣ አረፍተ ነገሮችንና አንቀጾችን አስፈላጊ በሆኑበት ቦታ ማካተት ነው፡፡ ማስወገድ ማለት ድግግሞሽ ካለ ድረታ እንዳይሆን ከረቂቁ ማንሳት ይሆናል፡፡ ማንሸራተት ደግሞ ያልሆነ አደረጃጀትን ተከትሎ የሠፈርን አንቀጽ፣ ቃል ወይም አረፍተ ነገር የመልዕክት መዛባት እንዳይፍጥር ወደ ቦታው መመለስ ማለት ነው፡፡ መተካት ማለት አስፈላጊውን ቃል መርጦ አላስፈላጊውን በማስወገድ የመለወጥ ሂደት ነው፡፡ Stanli, Linda and et al, 1992; Harp and Brewer, 1996)

Silveira (1999) ቀደምት ጥናቶትን በመጥቀስ እንደገፁት ክለሳ ኡደታዊ ተግባር ነው፡፡ በማንኛውም የመፃፍ ደረጃ ላይ ይከናወናል፡፡ እንዲሁም Sommers (1980) እንደገለፁት ሂደታዊ የሆነ በድርሰት ወይም በጽሑፍ ላይ የሚከናውን ለውጥ ወይም ማሻሻል ነው፤ ለማሻሻል ወይም ለለውጥ ልዩ ልዩ ችግሮች ቀስቃሽ ናቸው፡፡ ክንውን በጽሑፍ ሂደት ቀጣይነት ኖሮት እስከ መጨረሻው ድረስ ይፈፀማል፡፡

Baer (2008) በክለሳ ብልሃት ተለማማጆች ጥሩ ድረሰትና ጥሩ ያልሆነ ድርስት በሚል እንዲተቹ በማድረግ በሰጡት የክለሳ ብልሃት ልምምድ ሁሉም ተሳታፊዎች የጥሩ ድርሰት ባህሪን ለይቶ በማዎቅ ጥሩ ድረሰት መፃፍ የመፀፍ ክሂላቸው የዳበረ መሆኑን አስቀምጠዋል፡፡

የክለሰ ብልሃቶች የሚያስፈልገው ተለማማጆች የመፃፍ ልምመዱን መፈፀም እንዲችሉ ምቹ ሁኔታን የሚፈጥር ከሆነ፤ በመጠኑም ቢሆን ክህሎትን ለማዳበር ምቾትን የሚፈጥር ስልት ከሆነ፤ አንዱ ብልሃት ከሌላው ብልሃት ጋር በልምምዱ ጊዜ ተደጋጋፊ ከሆነ፤ እንዲሁም ሁሉንም ብልሃቶች ሳይሆን የተመረጡትን ብቻ ማለማመድ የሚያስችል ከሆነ ብልሃትን ለክሂል ማዳበር ማለማመጃ በማድረግ መጠበቀ ተመራጭ ነው (Harris, 2008)፡፡

የክለሳ ብልሃቶችን በማለማመድ የመፃፍ ክሂል ችሎታን በማጎልበት ረገድ ጠቀሜታ እንዳላቸው በርካታ የጥናት ውጤቶች አሳይተዋል፤ ከነዚህም ውስጥ Aviven (1987) Sommers (1980), Jonson (2008) ተጠቃሽ ናቸው፡፡
የክለሳ ብልሃቶች የመፃፍ ክሂልን በማጎልበት ረገድ ጠቀሜታ እንዳላቸው አስመልክቶ በአፍ መፍቻ ቋንቋ ተተኳሪነት ጥናት ያደረጉ Aviven (1987) እና Jonson (2008) ተጠቃሽ ሲሆኑ በሁለተኛ ቋንቋ በኩል ደግሞ Kane (1990) በዋናነት ይጠቀሳሉ፡፡
በአጠቃላይ የክለሳ ብልሃት ውስብስብ ተግባር በመሆኑ እንደ ፀሐፊው ብቃትና ችሎታ እንዲሁም ከሚሰጠው የመፃፍ መመሪያ አንፃር በተለያየ ብልሃት ሊያከናውን ይችላል (Anderson, 1992)፡፡ እንዲሁም እንደፀሐፊው አላማ የተለያዩ የክለሳ አተገባበር ብልሃቶች እንዳሉ ጥናቶች ያሳያሉ፤ ረቂቅን በማንበብ የማስወገድ፣ የመቀነስ፣ የመተካት፣ የማብራራት ተግባር በሁሉም ብልሃቶች ይከናወናል፤ የክለሳ ሂደቱ ሰፊ ወይም ጠባብ አጠቃላይ እና ጠባብ ወይም ንዑስ ሊሆን ይችላል (Sommers, 1980)፡፡ ሰፊ ወይም አጠቃላይ የክለሳ ሂደት በረቂቁ ይዘትና አደረጃጀት የርእሱን ሃሳብና የትረካ አንፃር የመሳሰሉ ስህተቶችን ማስተካከል ላይ ያተኩራል (Sommers, 1980)፡፡ ሰፊ ወይም አጠቃላይ የክለሳ ሂደትን (Sommers, 1980) እንደገለፁት ትኩረቱ ለአንባቢ ሲባል የሚተኮርበት ሲሆን በጠባብ ደረጃ የሚከናወን ክለሳ በማስተካከል (editing) ደረጃም ሊከናወን ይችላል፡፡
ጠባብ ወይም ንዑስ የክለሳ ሂደት ደግሞ የጽሑፍን አነስተኛ የትኩረት አቅጣጫዎች ማለትም የቃላት አጠቃቀምንና ምርጫ፣ የአረፍተ ነገር ፍሰትንና አገባብን፣ የምልክት አጠቃቀሞችንና ሰዋሰዋዊ ህጎችን ማስተካከል ላይ ያተኩራል (Sommer, 1980)፡፡
በተጨማሪም በክለሳ ክንውን አንባቢን ማወቅና ማስታዎስ ተገቢ ነው፤ አንባቢን አለማስታወስ የረቂቁን ጥራት ዝቅተኛ ያደርገዋል፡፡ ጽሑፍ የሚዘጋጀው ለሌላ አንባቢ እንጂ ለራሱ ለፀሐፊው ባለመሆኑ ለአንባቢው ግልጽ እስከሚሆን ድረስ የመከለስ ሂደት ይከናወናል (Carvalho, 2002)፡፡

2.2.1 የክለሰ ብልሃቶች አተገባበር ስልት

Gahandi (2011) በጥናታቸው የጠቆሟቸው የክለሳ ብልሃቶች አተገባበር ስልቶች የብጤ (የቡድን) ክለሳ ሲሆኑ Ferris (2003) እንደገለፁት የክለሳ ብልሃቶች የሚባሉት የተፃፈን ረቂቅ ሌላ አካል እንዲያነበውና ስለጽሑፍ ሃሳብ አገላለጽ፣ እንዲሁም ዝርዝር ሃሳቦች አብይ ሃሳቡን የመግለፃቸው ሁኔታ አንባቢ ግንዛቤውን እንዲገልፅ ማድረግ ነው፡፡

Jonson (2008) እንደገለፁት ክለሳ ሃሳብን ለሌሎች በግልጽ ለማካፈል የሚደረግ ጥረት በመሆኑ ለአንባቢ ምቹ ለማድረግ ይከናወናል፡፡ ይህ እንዲሆን ረቂቅን ለሌላ አንባቢ በማስነበብ በሚገኝ ግብረ መልስ ማስተካከል አንዱ የክለሰ አተገባበር ብልሃት ነው፡፡

Sharples (1999) በጥናት እንደጠቆሙት በጀማሪዎች በኩል የሚከናወኑ የቡድን የክለሳ ብልሃቶች ይዘት ተኮርና አንባቢ ተኳር በማድረግ ረገድ ፋይዳቸው ከፍተኛ ነው፤ እንዲሁም የመፃፍ ክሂልን ያጎለብታል፡፡ በአጠቃላይ የክለሳ ብልሃቶች እንደየብልሃቱ አይነት የአተገባበር ስልቶቻቸው ይለያያል፤ ሁሉንም ብልሃቶች የሚያመሳስላቸው በማመሳከሪያ ነጥቦች እየተመሩ መከናወን መቻላቸውን ነው፡፡ በዚህ ጥናት የክለሳ አተገባበር በመባል የተወሰዱት የሚከተሉት ናቸው፡፡

2.2.2 የቡድን እርማት ስልት

በቋንቋ ትምህርት፣ የቋንቋ አጠቃቀም ልምምድ ማድረግ የሚኖርበት ተማሪው እንጂ መምህሩ አይደለም Raims 1983፡፡

የቡድን እርማት ተማሪዎች ከብጤዎቻቸው ጋር በቡድን ተሰብስበው የጓደኞቻቸውን ድርሰት በማንበብ ወይም በማዳመጥ እርማት የሚሰጡበትና አስተያየት የሚለዋወጡበት ስልት ሲሆን የድርሰቱ አዘጋጅም ከጋራ ውይይቱ በሚቀስመው እውቀት የራሱን ድርሰት ለማሻሻል ግንዛቤ የሚያገኝበት አሠራር ነው (Nelson and Murphy 1993)፡፡

ይህ ስልት በአፍ መፍቻ ቋንቋ ማስተማሪያነት የሚዘወተረው ሂደታዊ አቀራረብ የተለመደ አሠራር ሲሆን ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የሚሠራበት ነው (Raimes 1991, Manguseoref 1992)፡፡ አሠራሩ የእርማት ኃላፊነት ለመምህሩና ለተማሪዎች የሚያጋራና የቡድን ሥራን የሚያበረታታ በመሆኑ ተማሪውን ማእከል ያደረገ አቀራረብ (Learner centered approch) በሚከተሉ ዘመናዊ የቋንቋ ማስተማሪያ ስልቶች ዘንድ እንደወቅታዊ አቀራረብ ይቆጠራል (Nunan 1988, Byrne 1988 Brook and Grundy 1990) ይመለከታል፡፡

Jacobs (1988) እንደሚገልፁት በዚህ አይነቱ ስልት ለመጠቀም ተማሪዎች በቡድን መደራጀታቸው የሁሉም ተሳትፎ አንዱ ሲናገር ሌሎች አድማጭ ለመሆን ከድርሰት ውስጥ ስህተትን ብቻ ሳይሆን ጠንካራ ነጥቦችንም ለመመልከትና በጽሑፍ ቅርፅ ላይ ብቻ ሳይሆን በይዘትም ላይ አስተያየት ለመስጠት ልምምድ የሚያደርጉበት በመሆኑ ጠቀሜታው የጎላ ነው፡፡

Beaven (1977) እንደሚሉት የቡድን እርማት ለእያንዳንዱ ተማሪ፣ ሌሎች ድርሰቱን እንዴት እንደሚመለከቱት ለመረዳት እድል ይፈጥርላቸዋል በተማሪዎች የወጣትነት ህይወት ላይ አይነተኛ ተፅእኖ ያላቸው ሲኖሩ ከጓደኞቻቸው ስለሆነ የጓደኛ እርማት የተወሰነ መነቃቃትንም (motivation) ያስኘላቸዋል፡፡ Beaven (1977) በተጨማሪ እንደሚያስረዱት በአንስተኛዎቹ የእርማት ቡድኖች ውስጥ በመተማመንና በመደጋገፍ እያደገ በሄደ ቁጥር ተማሪዎች ከጓደኞቻቸው እያሰቡ መፀፍ ይለምዳሉ፤ የአንባቢ መኖርን እየተረዱ ይሄዳሉ፡፡ ሃሳባቸውን ሲያስረዱም ስለድምፃቸው ሳይቀር ያስቡበትና ድምፃቸውም በሌሎች ላይ የተወሰነ ለውጥ ያስከትል ዘንድ ይጠቀሙበት ይጀምራሉ፡፡

የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተማሪዎች በቡድን ረገድ አያሌ ችግሮች የሚያጋጥማቸው ከዝቅተኛ ክፍሎች ጀምሮ በየደረጃው በቂ የመፃፍ፣ የማንበብና ያነበቡትንም የመመርመርና የመተቸት ልምድ ባለማግኘታቸው እንደሆነ በተለያዩ አጥኚዎች ተጠቁሟል (ደምሴ ማንህሎት 1967 Karegianes 1980)፡፡

ከዚህ አንፃር ተማሪዎች ከጓደኞቻቸው ጋር ሆነው ድርሰቶቻቸውን እንዲያርሙ የማድረግ ስልት የመምህሩን የስራ ሚና ከማቃለላቸውም በላይ በርካታ ድርሰት እንዲፅፉና እንዲለማመዱ እድል ስለሚፈጥርላቸው Norrish (1983) ለችግሩ እንደ አንድ አማራጭ መፍትሔ ሊቆmር ይችላል፡፡

ስልቱን ተማሪዎች በቡድን ሆነው በአንድ ጊዜ አንድ የቡድኑን አባል ድርሰት እንዲያርሙ በማድረግ ወይም የእርማት ቡድን ለብቻው በመመስረት ተግባራዊ ማድረግ ይቻላል Edge (1989)፡፡

የቡድን እርማትን ስልት በስራ ላይ ለማዋል የሚከተሉትን ክንውኖች መፈፀም ይገባል፡፡

1. የክፍል ተማሪዎች በሙሉ በተለመደው መልክ በየግላቸው ድርሰት እንዲያዘጋጁ ማድረግ፡፡
2. በቡድን በመሆን ድርሰቶቻቸውን እንዲያርሙና እንዲተጋገዙ በቅድሚያ ማሳወቅ፡፡
3. የመጀመሪያ ረቂቅ ጽሑፋቸውን አዘጋጅተው ሲጨርሱ እርማት ሲያካሄዱበት ለብጤዎቻቸው እንዲያቀርቡ ማድረግ፡፡
4. የእርማቱን ስራ በሚያከናውኑበት ወቅት በአግባቡ ሃሳብ እንዲለዋወጡ ማበረታታት፡፡
5. መምህራቸውን ሐሳቡን ለማብራሪያና ለእገዛ እየተጠቀሙ የማረም ስራቸውን እንዲያካሂዱ ማድረግ፡፡

6. የእርማቱ ሥራ ሲያበቃ የድርሰቱ አዘጋጅ በተሰጠው አስተያየት እየታገዘ ዋናውን ጽሑፍ እንዲያዘጋጅ ማድረግ (Edge 1989)፡፡

ተማሪዎች በጋራ የመተባበር መንፈስ ላይ ተመስርተው ድርሰቶቻቸውን እንዲያርሙ ሲደረግ ክንውኑ፣ ድርሰቱ እንደተዘጋጀ የሚፈፀም በመሆኑ ፀሐፊው ፈጣን ምላሽ እንዲያገኝ ሲረዳው ሌሎችም የጓደኞቻቸውን ድርሰት ለማረም አስተያየት ስለሚሰጡ እግረመንገዳቸውን በራሳቸው ድርሰት ውስጥ ሊታዩ የሚችሉ ስህተቶችን ለማስተዋል እድል ያገኛሉ፡፡ ግንዛቤያቸውንም ያሰፋሉ (Hedge 1988, Edge 1989, Mangersdorf 1992)፡፡ አሠራሩም የህብረት ስራን ከማበረታታም በላይ የተለያዩ የተማሪዎች ቁጥር ባለበት ክፍል ውስጥ ለመስራት የሚያስችል ነው (Brooks and Grundy 1990)፡፡

በሌላም በኩል ተማሪዎች በመምህሩ ላይ ጥገኛ ሳይሆኑ ራሳቸውን ችለው እንዲማሩና የትብብር መንፈስ በማዳበር እንዲተጋገዙ ሲያስችላቸው Edge (1989) ለሚማሩት ቋንቋ ለጓደኞቻቸውና ለመምህራቸው ጤናማ አመለካከት እንዲኖራቸው በማድረግ በመካከላቸው የመግባባትና በቋንቋው ያለጭንቀት የመለማመድ እድል ይፍጥርላቸዋል (Jakob 1988) (Celani 1979) እንደሚሉትም እያንዳንዱ ተማሪ ከፍተኛ ትኩረት የሚያገኝ ሲሆን በራሱ ፍጥነት ለመማርም እድል ይኖረዋል፡፡

በእርግጥም Raimes (1983) and Fasler (1986) እንደሚያስገነዝቡት ያለምንም መመሪያ ተማሪዎች አንዱ የሌላውን ድርሰት በማንበብ ውጤታማ ሥራ ያከናውናሉ ብሎ መጠበቅ አስቸጋሪ ነው፡፡ ተማሪዎች የሚያነቡትን ድርሰት ጥሩ ወይም መጥፎ ለማለት ብቻ ሊደመድሙት ይችላሉ፡፡ ነገር ግን ዝርዝር መመሪያ (Check list) የሚሰጣቸው ከሆነና ምንምን ማየትና ምን ምን ማከናወን እንደሚኖርባቸው በውል ካወቁ ረቂቁን አንብበው ጠቃሚ የእርማት ሥራ ሊያከናውኑ ይችላሉ፡፡

2.2.3 የግል ክለሳ

የግል ክለሳ ብልሃት በመጀመሪያ የግል ረቂቅ ይኖራል፤ በማመሳከሪያ ነጥቦች እያመሳከሩ ወይም ድምፅን አሰምቶ በማንበብ አደናቃፊ የሆኑ ነጥቦችን መለየት ነው (Napapom, 2014)፡፡ በግል የሚከናወኑ ብልሃቶች የራስን ድርሰት ጮሆ ማንበብ፣ ከተቻለ ድምጽን በካሴት ቀርፆ መልሶ ማዳመጥ አንዱ ሲሆን ሌላው ብልሃት ደግሞ የራስን ድርሰት ከተወሰኑ ማመሳከሪያ ነጥቦች ጋር መፈተሽ ናቸው፡፡ የግል ክለሳን አስመልክቶ በርካታ ጥናቶች ተካሂደዋል፡፡ ከዚህ ውስጥ በታይላንድ ባንኮክ ዩኒቨርሲቲ Napapom (2014) የግል ክለሳ ብልሃት የመፃፍ ክሂልን

በማጎልበት ረገድ ከፆታ አንፃር ባደረጉት ንፅፅር ብልሃቱ የመፃፍ ክሂልን በማጎልበት ረገድ አስተዋጽኦ ቢኖረውም በወንዶችና በሴቶች መካከል ጉልህ የሆነ ልዩነትን አልፈጠረም፡፡

የጽሑፍ ክለሳ ስለቋንቋ ያለ ግንዛቤ ወይም እውቀት ከፍ እንዲል ያደርጋል፡፡ በግብረ መልስ አሰጣጥም ሆነ በግብረ መልስ ዙሪያ የክለሳ ንቁ ተሳታፊነትን ያነሳሳል፡፡ በአጠቃላይ በግል መከለስ ስህተትን ለማዎቅና ስህተቱ ተገቢ ቃል ለመጠቀምና እውቀትን የማዳበር ስልትን ከፍ ያደርጋል፡፡ በርካታ የጥናት ውጤቶች እንደሚጠቁመት በግል ከተከናወነ የጽሑፍ ክለሳ በቡድን የተከናወነ የክለሳ ልምምድ የመፃፍ ችሎታን በማጎልበት ረገድ የተሻለ እንደሆነ ተጠቁሟል፡፡

2.2.4. የብጤ እርማት

የክለሳ ቡድን አባላት በአሃዝ አነስተኛ ወይም በርካታ ሊሆኑ ይችላሉ፡፡ በርካታ የክለሳ ቡድን ማለት የክፍሉ ተማሪ በሙሉ የሚያካሄደው ሲሆን አነስተኛ ቡድን ማለት ደግሞ መምህሩ የሚያደራጃቸው አነስተኛ ቁጥር ያላቸው ቡድኖች ናቸው፡፡ በአነስተኛ የቡድን አመዳደብ ላይ ከፍተኛ ጥንቃቄ የሚጠይቅ ተግባር የየቡድኖች አቻነት መታወቅ ነው፡፡ ምክንያቱም በተቀራራቢ ደቂቃዎች ግብረ መልስ ጽፈው እንዲለዋወጡ የቡድኖች ተመጣጣኝነት መታሰብ ወሳኝነት አለው (Morris. 1987)፡፡

Harris (2008) እንደገለፁት የቡድን ክለሳ በተማሪዎች በኩል የሃሳብ ልውውጥ እንዲኖርና የተግባቦት መስመር እንዲፈጠር በመርዳቱ የተሻለ ነው፡፡ በተጨማሪም ትብብራዊ የመፃፍ ትምህርት ተማሪዎች የመረዳዳትና ማህበራዊነት ባህል እንዲያደብሩ አንባቢን እያሰቡ እንዲፅፉ ለተለያዩ የአፃፃፍ ብልሃቶች እንዲጋለጡ፣ የክለሳ ብልሃት እንዲጎለብት ጠቀሜታው ከፍ ያለ ነው፡፡

Harris (2008) እንደገለፁት የቡድን ክለሳ ትብብር ማለት ሲሆን ትብብር ደግሞ ተማሪዎች እየተረዳዱ ሲጽፉ መምህሩ አመቻች እየሆነ የሚከናወን የጽሑፍ ሂደት ነው፡፡ እንዲሁም Reid (1993) እንደገለፁት የቡድን ክለሳ ፀሐፊና አንባቢው የሚያካሂዱት የሐሳብ ልውውጥ ላይ የሚከናወን ነው፡፡

የቡድን ውይይተ እንደ Harris (2008) ተማሪ ተኮር የማስተማር ሂደት በመሆኑ ተማሪዎች ስለሚፃፈው ነገር በጋራ የማሰብ፣ በጋራ ረቂቅ መፃፍ ጥቃቅን ስህተቶች ላይ የጋራ ውሳኔ የማሳረፍ ተግባራትን በጋራ ስለሚያከናውኑ ጠንካራ ጎኖች አሉት፡፡ ከነዚህ ውስጥ ትብብር በሃሳብ ልውውጥ ሂደት አንባቢ ስለሚያነበው የጽሑፍ ረቂቅ አስተያየት እንዲሰጥበትና በተስተካከለ እውቀት እንዲጨብጡ ያስችላል፡፡ ጥልቅ የሆነ ፅንሰ ሃሳባዊ እውቀት እንዲኖር እና

የመግባባት ፍላጎት እንዲላበሱ ያደርጋል፡፡ የተማሪዎችን ስኬታማነት ከፍ ለማድረግ የርስ በርስ ድጋፍ እንዲሰጣጡ ይረዳል፡፡

ተማሪዎች እርስ በርስ ለመማማርና ከሌሎች እንዲማሩ ያግዛል፤ የመማማር ውጤትን ያሻሽላል፤ የስራ ጫናን ተከፋፍሎ ለመስራት ይረዳል፡፡ ሁሉም ተሳታፊ ንቁና ደስተኛ ሆኖ ስራዎቹን እንዲሰሩ ያደርጋል፡፡ ባጠቃላይ የቡድን ክለሳ ጠንካራ ጎኖችና ድክመቶችም እንዳሉት (Jones, 2007) ይገልፃል፡፡

የቡድን ክለሳ በሚከተሉት ነጥቦች ውጤታማ ነው፡፡ መፃፍ ተግባር መሆኑን ያስገነዝባል፤ ጥምር የሆነ የሃሳብ ልውውጥ ስለሚካሄድ ትክክለኛ አንባቢያቸውን እንዲያውቁ ይረዳል፡፡ ተማሪዎች ሂሳዊ የንባብ ዘዴን የመተንተንና የመፃፍ ችሎታ እንዲያዳብሩ ይረዳል፡፡ ስለሌሎች ስራና ስለሚሠሩት ስራ ሃላፊነት የመውሰድ ክህሎት እንዲያዳብሩ ያግዛል፡፡

የቡድን ክለሳ ውጤታማ እንዳይሆን የሚያደርጉ ጉዳዮች፣ ትኩረት ሳይሰጥበት በዘፈቀደ አይነት ከሆነና ትክክለኛ አወቃቀር ከሌለው ውጤታማ አይሆንም፡፡ እንዲሁም ውጤት አልባና ዝቅተኛ ምክክር እንዲያደርጉ ያደርጋል፤ ተማሪዎች የቡድንን አላማ ወይም ጠቀሜታ ካላወቁ ወይም ግንዛቤው ከሌላቸው ውይይት የማካሄድ ፍላጎታቸው ይቀንሳል፤ በበቂ ሁኔታ እንዳይተገበር የጊዜ እጥረት ካለ ውጤታማ አይሆንም፤ አንዳንድ ራስ ወዳድ ተማሪዎች የቡድን አባላት ላይ ተፅእኖ ሊያደርጉ ከቻሉና አንዳንዶች ደግሞ ሁሉንም ሃሳቦች የሚያውቁ ወይም አውቃለሁ የሚሉ ከሆነ፤ በቡድኑ ውስጥ ቡድኑን ለመምራት የሚችል አቅም ያለው ተማሪ ከሌለ የሚሉ ሃሳቦች ይሰነዝራሉ (Harris, 2008)፡፡

የቡድን ክለሳ ውጤታማ ሊሆን የሚችለው የቡድን አባላት ክለሳ ከማከናወናቸው በፊት የቡድን ክለሰ ደንቦችን መግለጽና የግብረ መልስ አሰጣጥ ሂደቱን አስቀድሞ ግንዛቤ መፍጠር፣ በልምምዱ ጊዜ የማድነቅ፣ የመጠየቅ፣ የማሻሻልና ዕብረቃ የማድረግ (ማረው 2005፣ Harris 2008, Jones, 2007)::

የክለሳ ሂደቱ አጠቃላይ በሆነው የጽሑፍ አደረጃጀትና ይዘት ላይ ካተኮረ፣ እንዲሁም መሠረታዊ የክለሳ ግብአቶች መሟላት ሲችሉ፣ ለምሳሌ የመጀመሪያ ረቂቅ፣ የረቂቁ ኮፒዎች መኖር፣ የሚያስፈልጉ የመከለሻ ነጥቦች ተሟልተው መቅረብ ሲችሉ፣ ተማሪዎች በቡድን የሚደራጁ ከሆነ፣ እነኝህ ሲሟሉ ውጤታማ ያደርጋል (Jones, 2007)፡፡

በአጠቃለይ እርማት ስነትምህርታዊና ሙያዊ ልምምድ በማድረግ ክህሎትን የማዳበር ሂደት በመሆኑ ሙከራዊ በሆነ መንገድ በክለሳ ማሻሻልና እንደገና መፃፍ ላይ ሲደርሱ ደግሞ የበለጠ መሻሻል እንዲያዳብሩ ከመርዳቱም በላይ የተማሪዎች አፃፃፍ በዘላቂነት እንዲጎለብት ያደርጋል፡፡ Morris (1987) እንደገለፁት ተማሪዎች የብጤ እርማት የእርማት ግብረመልስ የመስጠት ችሎታን ያጎለብታሉ ለፃፉት ረቂቅ ምክክር ያካሄዳሉ ለበርካታ አንባቢ እንደሚፅፉ ያበረታታሉ፡፡ ከተለያየ ቡድን የሚያዩት የተለያየ የአፃፃፍ ዘይቤ የአፃፃፍ ስልት ለማወቅ ይረዳቸዋል፡፡

Amdt (1991)ን ዋቢ በማድረግ Amy and Maria (2000) እንደገለፁት ክለሳ በመፃፍ ሂደት መሠረታዊ ነገር ነው፤ ክለሳ የፀሐፊውን የመፃፍ ችሎታ ማጎልበት ብቻ ሳይሆን የክለሰ ችሎታቸውንም ያሻሽላል፡፡ እንዲሁም ግብረመልስ የመስጠት ችሎታ ከማዳበሩም በላይ የግብረ መልስ አሰጣጥን ጥራት ያሻሽላል፡፡

በተጨማሪ Amdt (1991)ን ዋቢ በማድረግ Amy and Maria (2000) የቡድን እርማት እንደገለፁት አንድን የጽሑፍ ይዘት አደረጃጀትና አወቃቀር ለመገምገም አብይ የሆኑ ጠቀሜታዎት ያበረክታል፡፡ እንዲሁም ፀሐፊው የፃፈውን መረጃ ስለሚያነበው ነገር ይዘት የቋንቋ አጠቃቀም አወቃቀሩንና ቅርፁን ለአንባቢ ምቹ ለማድረግ ግንዛቤን ይፈጥራል፡፡

በአጠቃላይ አጥኚው ይዞት የተነሳው ጉዳይ ዙሪያ የተከናወኑት ጥናቶች አብዛኛዎቹ የውጭ ጥናቶች ሲሆኑ በአገር ውስጥ የተጠኑት ጥናቶች በጥቅል በሌሎች ብልሃቶች ለመፃፍ እና ለማንበብ ክሂል ያላቸውን ጠቀሜታ የሚዳስሱ ሲሆን በተናጠል የእርማት ብልሃቶች (Edeating strategy) ለመፃፍ ክሂል መዳበር ወይም መጎልበት ያለውን ሚና የሚመለከት የተሰራ ጥናት አልተገኘም፡፡

2.3 የቀደምት ጥናቶች ቅኝት

ሰለሞን (1987) የብጤ እርማት ተግባራዊነትና ውጤታማነት፣ በ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ገላጭ ጥናት ሲሆን የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ ተማሪዎች የብጤ እርማትን እንዲጠቀሙበት ቢደረግ ተግባራዊነቱ ምን እንደሚመስል አመልክቶ የሚያስገኘው ውጤት መግለፅና ማብራራት የሚል ነው፡፡ ጥናቱ የተከተለው አይነታዊና መላመት አመንጪ የአጠናን ዘዴዎችን የተጠቀመ መሆኑ ተገልጿል፡፡ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎችም ምልከታ፣ የቅድመና ድህረ ልምምድ ፈተናዎችን ማሰራት፣ የጽሑፍ መጠይቅ እና ቃለ መጠይቅ የተጠቀመ ሲሆን ግኙትም በመረጃ ምገባ ረገድ ከጊዜ ወደጊዜ መሻሻል ያሳዩ ቢሆንም በነበሩበት ሁኔታ እርማት መስጠትም ሆነ ማግኘት አለመቻላቸውና በአመዛኙ ከልምምድ ማነስ ጋር የተያያዘ መሆኑ ታይቷል፡፡ ከዚህ

ጥናት ጋር የሚያመሳስለው የብጤ እርማት ላይ ትኩረት ማድረጋቸው ሲሆን የሚለያያቸው የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴያቸው፣ የተጠኑበት ዘመንና የአሁኑ ጥናት ከግል ሙከራዊ በመሆኑ እንዲለያዩ አድርጓቸዋል፡፡[1]

የስመኝ (2008) ጥናት የክለሳ ብልሃቶች የመፃፍ ክሂልን በማጎልበት ያለው ፋይዳ በሚል ርዕስ የተካሄደ ጥናት ሲሆን መሰረታዊ ዓላማውም የክለሳ ብልሃቶች የመፃፍ ክሂልን በማጎልበት ረገድ ያለውን ፋይዳ መፈተሽ በሚል የቀረበ ነው፡፡ የተጠቀመችው የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ፈተና እና የጽሑፍ መጠይቅ ነው፡፡ ከዚህ ጥናት ጋር የሚያመሳስለው ከብልሃቶች ውስጥ በግብአት እና ውጤት መዋቅር መፍጠር፣ መረጃ መቀበልና ማቀበል የነገሮችን አንድነትና ልዩነት በመለየት እና በማደራጀት ማቅረብ መቻሉ ሲሆን የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል በምን ሁኔታ እንደሚሻሻል ወይም እንደሚጎለብት ባለማሳየቷ ጥናቱ ከዚህ ጥናት ጋር ይለያያል፡፡ ምክንያቱም የዚህ ጥናት መረጃውን የሰበሰበው በፈተና ብቻ በመሆኑ ነው፡፡

[1] ኤፍሬም ጥሩነህ፡፡ (2000)፡፡ የመፃፍ ክሂልን በማስተማር ሂደት የግልና የብጤ እርማት ያላቸው ሚና" ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ ለድህረ ምረቃ መርሃ ግብር ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ ለድህረ ምረቃ መርሃ ግብር ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያነት የቀረበ ጥናት ቢኖርም ባለው ወቅታዊ ሁኔታ አግኝቸ ማንበብ ቅኝት ማድረግ አልቻልሁም፡፡

ምዕራፍ ሦስት

የጥናቱ ንድፍና የአጠናን ዘዴ

3.1 የምርምር ንድፍ

ይህ ጥናት የሚከተለው የአጠናን ስልት ከፊል ሙከራዊ (quasi experimental) ሆኖ የሁለት ቡድን በቅድመና ድህረ ትምህርት ፈተና ተግባራዊ ተደርጓል፡፡ ከፊል ሙከራዊ የተመረጠበት ምክንያት የእርማት ብልሃት አሃድ የስልጠና ማንዋል በማዘጋጀትና በማስተማር የሚመጣውን ለውጥ የሚያሳይ የምርምር ንድፍ ነው፡፡

3.2 የጥናቱ ተሳታፊዎች

ጥናቱ የተካሄደው በ2015 ዓ.ም በኦሮሚያ ክልል ፊንፊኔ ዙሪያ በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በአመች ንሞና የተመረጠ የሱሉልታ ትምህርት ቤት ነው፡፡ ይህ ትምህርት ቤት የተመረጠበት ምክንያት ጥናቱ ከፊል ሙከራዊ በመሆኑ አጥኚውና የጥናቱ ተሳታፊዎች ለጥናቱ በተደጋጋሚ በአካል መገኘት ስላለባቸው ከአጥኚው የሥራ ሁኔታ አንፃር በቅርበት መካሄድ ስላለበት ነው፡፡

3.3 የናሙና አመራረጥ ዘዴ

በዚህ ትምህርት ቤት ውስጥ የሚማሩት ተማሪዎች ከ9ኛ-12ኛ ክፍል ሲሆኑ ለጥናቱ ተሳታፊ የሆኑት የአስራ አንደኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው፡፡ ተማሪዎቹ የተመረጡት በአላማ ተኮር የንሞና ስልት ነው፡፡ ምክንያቱም አማርኛ ቋንቋን የዩኒቨርሲቲ መግቢያ ፈተና የሚፈተኑ ባለመሆናቸው ጥናቱን በንቃት ለማካሄድ በተሳታፊዎች በኩል የሚመጣ ተጽእኖ እንዳይከሰት የተሻሉ ይሆናሉ የሚለውን ከግምት በማስገባትና በአስራ አንደኛ ክፍል ተማሪዎች አማርኛ ቋንቋን መርጠውት ስለሚማሩ ነው፡፡ የአስራ ሁለተኛ ክፍል ተማሪዎች ግን የዩኒቨርስቲ መግቢያ ፈተና ተፈታኝ በመሆናቸው ለፈተናው በሚያደርጉት ተጨማሪ ዝግጅት የጊዜ እጥረት ስለሚያጋጥማቸው በጥናቱ ላይ ተጽእኖ አድራሽ ነገሮችን ለማስቀረት ሲባል የአስራ አንደኛ ክፍል ተማሪዎች እንዲመረጡ ሆኗል፡፡

በአስራ አንደኛ ክፍል ውስጥ በአራት ምድብ የሚማሩ 120 ተማሪዎች ያሉ ሲሆን ጥናቱ በሙከራ ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ሁሉንም ተማሪዎች በጥናቱ ውስጥ ማካተት ስለማይቻል አጥኚው በቀላሉ የእጣ ናሙና የ11ኛ “C” ና “D” ክፍል ተማሪዎችን በማጥናቱ ተሳታፊ

አድርጓል፡፡ በአንድ የመማሪያ ክፍል ውስጥ በአማካይ 39 ተማሪዎች ስለተመደቡ 78 ተማሪዎች በጥናቱ ውስጥ ተካተዋል፡፡

ትምህርት ቤቱ ተማሪዎችን ሲደለድል የተማሪዎች ፆታና ብዛት ከግምት ውስጥ የሚያስገባ በመሆኑ እኩል እድል ቢሰጡ በጥናቱ ላይ ተጽእኖ ስለሚያደርስ በቀላል የእጣ ናሙና የተመረጡት የሁለት ክፍል ተማሪዎች ሆነው ተመድበዋል፡፡

3.4 የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች

የጥናቱን አላማ መሠረት በማድረግ መረጃ እንዲያስገኝ የተመረጠው የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ፈተና ነው፡፡ ተሳታፊዎች የሚኖራቸውን የመፃፍ ክሂል ችሎታ ለማወቅና ከእርማት ብልሃቶች ትምህርት በኋላ ያዩትን የችሎታ ለውጥ ለመፈተሽ እና ለእርማት ብልሃቶች ያላቸውን አመለካከት ለመለካት ፈተና መፈተን ተችሏል፡፡

3.4.1 የቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና

ከላይ እንደተገለፀው የዚህ ጥናት አላማ የቡድን ተማሪዎችን የቡድን ድርሰት እርማት ዘዴ ተግባራዊነትና ውጤታማነት መፈተሽ (መገምገም) እንደመሆኑ ተማሪዎች በየጊዜው ድርሰት እየፃፉ በመተራረም የሚያሳዩትን መሻሻል መከታተል የጥናቱ ተግባር ነበር፡፡

ተማሪዎች አጥኚው በክፍል ውስጥ እየተገኘ ወድያውኑ ድርሰት እንዲፅፉ በመጠየቅ የመጨነቅ ስሜት እንዳያድርባቸው በማሰብ አንድ የትውውቅ ቀን ተመርጦ ስለጠቅላላ ጥናቱ የተደረገላቸው ሲሆን በዚህም አእምሯአዊ ዝግጅት እንዲያደርጉ ተደርጓል፡፡ ከዚያም ከልምምዱ በፊት ድርሰት የመፃፍ ችሎታቸው በምን ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ለመመዘን ቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና እንዲወስዱ ተደርጓል፡፡

አንድ የድርሰት ፈተና ለመስጠት ሲታቀድ በቅድሚያ ድርሰት የሚፅፉበት ይታሰባል፡፡ በድርሰት ትምህርት ዘርፍ (ክፍል) ጥናት ያካሄዱ ምሁራን (Raimes, 1983 and Heaton 1988) እንደሚያስገነዝቡት ደግሞ ለፈተና የሚቀርብ ርእስ በአንድ በኩል የተማሪዎችን እድሜ፣ የቀደመ ልምድና የትምህርት ደረጃ የጠበቀ መሆን ሲኖርበት በሌላ በኩል ምዘና የሚካሄድበት ስለሆነ በሁሉም ተማሪዎች በተመሳሳይ ርዕስ እንዲፅፉ ይጠበቃል፡፡

በዚህ መሠረት ተጠኚዎቹ ቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና በሚሠሩበት ርዕስ፣ ድርሰቱ ለማን፣ ስለምንና ለምን እንደሚፅፉ በሚገልፅ መልኩ ከምሁራን በተገኘ ሃሳብ ላይ ተመስርቶ በአጥኚው ተዘጋጀ፡፡ ከዚያም በሱሉልታ ከፍተኛ 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የሚያስተምሩ ሦስት

የቋንቋ መምህራንና ቋንቋ በማስተማር መስክ አዲስ አበባ ዩኒቨርቲ ማስተርስ ዲግሪ የሚማሩ ሁለት ባለሙያዎች ከድርሰት ርእስ አመራረጥና አቀራረብ አሳቤ አንፃር እንዲገመግሙት ተደርጓል።

ከግምገማ በተገኘው ሃሳብ ከዳበረና ርእሱ ከተወሰነ በኂላ ተከታይ ተግባር ተማሪዎች በየግላቸው ድርሰት እንዲፅፉ ተደርጎ ነበር። ስለዚህ ተማሪዎቹ በክፍል ውስጥ እንደተገኙ ድርሰታቸውን የሚፅፉበት ርእስ ሰሌዳው ላይ ከተፃፈላቸውና ለዝግጅት የሚሆናቸው ወረቀት ከታደላቸው በኂላ በ40፡00 ደቂቃ ውስጥ ድርሰት እንዲፅፉ ተደርጓል።

3.4.2 ድህረ ልምምድ ፈተና

ለጥናቱ ተገቢ ነው ተብሎ የተመረጠው የመረጃ መሠብሰቢያ ዘዴ የመፃፍ ችሎታ መለኪያ የድርሰት ጽሑፍ ነው። ጽሑፉ የተመረጠው ተሳታፊዎች የነበራቸውን የመፃፍ ችሎታ ለማዎቅና ከክለሳ ብልሃቶች ትምህርት በኂላ ያላቸውን የችሎታ ለውጥ ለመፈተሽ ከሌሎች የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ጽሑፉ አስተማማኝ የችሎታ መለኪያ በመሆኑ ነው። ለሁለቱም የጥናቱ ተሳታፊ ቡድኖች የመማሪያ መጽሐፉን ይዘቶች መሠረት በማድረግ ከትምህርት በፊትና ከትምህርት በኂላ የድርሰት ጽህፈት በአጥኚወ ከትምህርት በፊት በራሳቸው ርእስ እንዲጽፉ ከትምህርት በኂላ ደግሞ በአጥኚው ርእስ ተመርጦ እንዲጽፉ ተደርጓል።

የቅድመና የድህረ ትምህርት የድርሰት ጽሑፎች በአማካሪ ከተገመገመ በኂላ ተገቢነታቸው ተረጋግጦ ለተሳታፊዎቹ በጥናቱ ለተካተቱ በአስራ አንደኛ ክፍል ሁለት ቡድን ተማሪዎች የሙከራና የቁጥጥር ቡድን ቅድመና ድህረ ጽሑፍ ተካሂዷል። የድርሰት ጽሑፉ በሦስት ፈቃደኛ መምህራን በተቃራኒ ፈረቃ ድርሰትን የመፃፍ ሂደት በቀን 10/7/2015 ዓ.ም እና በሦስት አንቀጽ ድርሰት መፃፍ በቀን 18/7/2015 ዓ.ም ከ4፡00- 6፡30 2፡30 (ሁለት ሰዓት ተኩል) ተመድቦ በድርሰት ጽሑፉ ላይ ስማቸውን ሳይሆን የተሰጣቸውን መለያ ኮድ እየፃፉ የቅድመ ድርሰት ጽሑፍ ተካሄዷል። ስልጠናው ከተጠናቀቀ በኂላ ደግሞ የድህረ ትምህርት ጽሑፍ በቀን 10/8/2015 ዓ.ም ከ4፡00- 6፡30 2፡30 ሰዓት ተመድቦ ጽፈዋል። የጽሑፉ ወረቀቶች በአጥኚው ተሰብስበው ሶስት ኮፒ በማድረግ የድርሰት ማረሚያ መስፈርት መሠረት በሦስት የቋንቋ ዲግሪ መምህራን እርማት ተካሂዷል። ሦስቱ አራሚዎች እያንዳንዳቸው አርመው የመዘገቡት ውጤት በሦስት ተካፍሎ አማካዩ ለተሳታፊዎች ለእያንዳንዳቸው በኮዳቸው መሠረት ተመዝግቧል።

እርማቱ Heaton (1988) እና Madson (1976) ላይ በተገኘ ተንታኝ የድርሰት ማረሚያ መስፈርት ከአራሚ መምህራን ጋር በመወያየት አምስት መስፈርቶችን በመውሰድ ማለትም የጽሑፍ ሐሳብ (ይዘት)፣ 10% አደረጃጀት (ቅንብር) 10% የቋንቋ አጠቃቀም 10%፣ ሰዋሰዋነት 10%፣ የአፃፃፍ ስርአታዊነት እና የስርዓተ ነጥቦች አጠቃቀም 10% ነጥቦችን በማስያዝ ከአጥኚው ጋር በሦስት የቋንቋ የመጀመሪያና ከዚያ በላይ ባላቸው መምህራን ታርሞ የአራሚዎች አስተማማኝነት ሁኔታ በክሮምባክ አልፋ ቀመር ተሰርቷል፡፡

3.4.2 የድርሰት አስተራረም ዘዴ

ተማሪዎች በጥናት (ልምምድ) ማብቂያ ላይ ያሳዩትን መሻሻልና የቡድን እርማቱን ውጤታማነት ለማረጋገጥ በቅድመና በድህረ ልምምድ የተፃፉትን ድርሰቶች ማረም አስፈላጊ ነበር፡፡ እንደሚታወቀው በድርሰት አስተራረም ረገድ ዋነኛው ችግር የእርማት አስተማማኝ አለመሆን ነው (Heaton 1988) ይመለከታል፡፡ የድርሰት እርማት እጅጉን የአራሚዉ ስሜታዊነት (subjectivity) የሚንፀባረቅበት ስለሆነ ይህን ችግር ለመቀነስ የአራሚዎችን ቁጥር ከፍ በማድረግ አማካዩን ውጤት መመልከት አንድ አማራጭ መሆኑን ምሁራን ይጠቁማሉ፡፡
ከዚህ አንፃር በጥናቱ ወቅት የተፃፉ ድርሰቶች አስተራረምም ይህንኑ የተመለከተ ሲሆን Heaton (1988), Frank (1990) እና Madson (1976) ድርሰትን ለማረም እንዲያስችል በጥንቃቄ ያዘጋጁትን የማረሚያ መስፈርት መሰረት ያደረገ ይሆናል፡፡ ይህ መስፈርት የጽሑፍ ሃሳብ (ይዘት)፣ አደረጃጀት (ቅንብር)፣ የቋንቋ አጠቃቀም፣ ሰዋስዋዊነትና የአፃፃፍ ስርዓታዊነት የስርዓተ ነጥቦች አጠቃቀም ላይ ያተኮረ ሆኖ በአምስት የተከፈለ ሲሆን ይህንን መስፈርት በመጠቀም አራሚዎች እንዲያርሙና ዝርዝር ማብራሪያ የተሰጣቸው ሲሆን እያንዳንዱ አራሚ የሚያርምነበትን መስፈርት ተባዝቶ እንዲደርሳቸው ተደርጓል፡፡
ቋንቋን በማስተማር የመጀመሪያ ዲግሪና ከዚያ በላይ የትምህርት ደረጃ ባላቸው ሦስት መምህራን የታረመ ሲሆን ለእያንዳንዱ ድርሰት ማርክ የተሰጠው በሦስቱ አራሚዎች በየግል የተሰጡት ነጥቦች ተደምረው ለሦስት እንዲካፈሉ በማድረግ ነው፡፡

3.4.3 የቡድን እርማት አሠራርና ምልከታ

ለጥናቱ መሠረታዊ ጥያቄዎች አንዱ የቡድን እርማትን ተግባራዊነት የሚመለከት ስለሆነ ለአሠራሩ ተገቢ ትኩረት ተሰጥቶት ነበር፡፡ ጥናቱ በተካሄደበት ክፍል ውስጥ ይገኙ የነበሩ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ የሚቀመጡት በአንድ መቀመጫ ላይ ሁለት ሁለት በመሆን ስለነበር

ሌሎች ትርፍ መቀመጫዎች በክፍል ውስጥ ማግኘት ስላልተቻለ ያሉትም መቀመጫዎች ከአገልግሎት ውጪ ስለነበር ለቡድን እርማቱ እንደ አንድ የእርማት ቡድን በተወሰዱት እነዚህ በአንድ መቀመጫ ላይ ይቀመጡ የነበሩት ሁለት ሁለት ተማሪዎች ነበር፡፡

በልምምዱ ወቅት ተማሪዎች ድርሰታቸውን በክፍል ውስጥም ሆነ ከክፍል ውጪ በግል እንዲፅፉ ከተደረገ በኋላ ለቡድን እርማት ቡድኖች በአንድ ጊዜ የአንድ ተማሪ ድርሰት እየቀረበላቸው የእርማት አስተያየት እንዲሰጡበት ተደርጓል፡፡ የድርሰቱ ፀሐፊ በሚሰጠው አስተያየት መሠረት ድርሰቱን አሻሽሎ ለመፃፍ ተችሏል፡፡

Raimes (1983) እና Fasler (1986) እንደሚያስገነዝቡት ተማሪዎች ያለምንም መመሪያ እና የሌላውን ድርሰት በማንበብ ውጤታማ ሥራ ያከናውናሉ ብሎ መጠበቅ አስቸሪ ነው፡፡ ነገር ግን ዝርዝር መመሪያ የሚሰጣቸው ከሆነና ምን ማየትና ምንስ ማከናወን እንደሚኖርባቸው ካወቁ ረቂቁን አንብበው ጠቃሚ የእርማት ስራ ሊያከናውኑ ይችላሉ ተብሎ ይታመናል፡፡ በዚህ መሠረት ተማሪዎች የእርማቱን ስራ በሚያከናውኑበት ወቅት በምን ላይ ማተኮር እንደሚኖርባቸውና ምን መስራት እንደሚጠበቅባቸው ለመረዳት የድርሰት እርማት መመሪያ ተዘጋጅቶ ተሰጥቷቸው ነበር፡፡ መመሪያው ሁለት ክፍል እንዲኖረው ተደርጎ የተዘጋጀ ሲሆን ክፍል አንድ በዝቅተኛ ደረጃ (Lower order skill) ክፍል ሁለት ደግሞ ለከፍተኛ ክፍሎች (higher order skills) የተመሠረተ ነበር፡፡ ተማሪዎችም በመመሪያዎቹ የልምምድ ሳምንታት (በሳምንት ሁለት ክፍለ ጊዜ) በክፍል አንድ በቀሪዎቹ ሁለት ሳምንታት ደግሞ በክፍል ሁለት መመሪያዎች መሠረት እንዲሰሩ ተደርጓል፡፡

ተዘጋጅተው የተሰጡት መመሪያዎች በአንድ በኩል የቋንቋውን የተለያዩ የመገምገሚያ መስፈርቶች እንዲያካትቱና በሌላ በኩል ደግሞ የተማሪዎችን የክፍል ደረጃ እንዲመጥኑ ማዘጋጀት፣ ሌላው ትኩረት የጠየቀ ተግባር ነበር፡፡ ለዚህም እንዲረዳ የድርሰት እርማት መመሪያዎቹ ቀደም ሲል በድርሰት ትምህርት ዘርፍ ጥናት ያካሄዱ ምሁራን ካዘጋጇቸው መመሪያዎች ጋር እንዲገናዘቡ የተደረገ ሲሆን በዋናነትም Heaton (1988), Frank (1990) እና Madson (1976) ባዘጋጁት የድርሰት እርማት መመሪያ ላይ ተመስርቶ ተዘጋጅቷል፡፡

መመሪያዎቹ የተማሪዎቹን የክፍል ደረጃ መመጠናቸውን ለማረጋገጥ ጥናቱ በተካሄደበት ትምህርት ቤት በሚያስተምሩ ሁለት የቋንቋ መምህራን አስተያየት እንዲሰጡበት የተደረገ ሲሆን ስለአዘጋጃጀቱም በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የድህረ ምረቃ የቋንቋ መምህር የሆኑ አንድ

ባለሙያ አስተያየት እንዲሰጡበት ገምግመዋል፡፡ ከዚያም ተማሪዎች በተዘጋጁበት መመሪያዎች በአግባቡ መጠቀም እንዲችሉ በክፍል ውስጥ ዝርዝር ማብራሪያ ወስደዋል፡፡

በሌላ በኩል የቡድን እርማትን ተግባራዊነት በተሟላ መልኩ ለመግለፅ ምልከታ ተካሂዶ ነበር፡፡ የጥናቱ ትኩረት የቡድን እርማት አሠራር ሂደት ላይ የተመሰረተ እንደመሆኑ መጠን ከልምምድ መነሻ እስከ ማብቂያው ድረስ ከቡድን እርማት አሠራር ጋር የተያያዙ ጉዳዮች ውስን ጽሑፋዊ ምዝገባን (written enthogrpahy) በመጠቀም በዝርዝር እንዲመዘገቡ ተደርጓል (Richards and Nunan 1990)፡፡

ምዕራፍ አራት

የመረጃ ውጤት ትንተና

4.1 የቡድን እርማት የተማሪዎችን የፅህፈት ክሂል ለማዳበር ያለውን ጠቀሜታ አስመልክቶ ከድርሰት እርማቱና ስህተት ቆጠራው የተገኙ መረጃዎች ትንተና

በዚህ ምዕራፍ ከቡድን እርማት ልምምድ በኋላ በተማሪዎቹ የፅህፈት ክሂል ላይ መሻሻል ታይቷል ወይ? ከታየስ በየትኞቹ ንዑስ የጽህፈት ክሂሎች ላይ ምን ያህል መሻሻል ታዬ? ለሚሉት ጥያቄዎች ምላሽ የሚሰጥ ሲሆን ለዚህ ከተማሪዎች የቅድመና ድህረ ልምመድ የድርሰት ፈተናዎች እና ስህተት ቆጠራዎች የተገኙ ውጤቶች በቅደም ተከተል ተተንትነዋል፡፡

4.1.1 የድርሰት እርማት ውጤት ትንተና

ከላይ እንደተገለፀው ተማሪዎቹ ከቡድን እርማት ልምምድ በኋላ ያሳዩትን መሻሻል ለመፈተሽ ከአገልግሎት ስልቶች አንዱ ከልምምዱ በኋላ የተሰጡትን የድርሰት ፈተናዎች በሦስት የቋንቋ መምህራን በማሳረም በሁለቱ ፈተናዎች መካከል የተገኘውን የውጤት ልዩነት ማመልከት ነው፡፡ ለዚህ እንዲረዳም በቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች እርማት የተገኙትን ውጤቶች አማካይ ካሬ ልዩነት በማስላት የተገኘውን ውጤት በቲ-ቴስት አረጋግጧል፡፡ በዚህ አሰራር የተገኘው ውጤትም የሚከተለውን ይመስላል፡፡

ሠንጠረዥ 1፡ የቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች ውጤት ቲ-ቴስት ስሌት

ቲ- ሠንጠረዥ

ምድብ	ቲ-ቴስት		
	አማካኝ	Variance (ካሬ ልዩነት)	Standard deviation (የደረጃ መለኪያ)
ቅድመ ልምምድ ፈተና	62.82	37.24	6.102
ድህረ ልምምድ ፈተና	66.84	47.88	6.92
ልዩነት	4.02	10.64	0.81
ልዩነት አለ	አለ	አለ	አለ

ከላይ ከቀረበው ሰንጠረዥ እንደሚታየው 39ኙ ተማሪዎች በቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተናው ከመቶ ያገኙት ውጤተ ተደምሮና ለብዛታቸው ተካፍሎ የተገኘው አማካይ ነጥብ 62.82 ሲሆን በተመሳሳይ መንገድ የተሰላው የድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተና ውጤታቸው አማካይ ነጥብ ደግሞ 66.84 ሆኖ ተገኝቷል፡፡ የነዚህ አማካይ ነጥቦች (ካሬ ልዩነት) እንደ ቅድም ተከተላቸው 37.24 እና 47.88 ነው፡፡ እነዚህን ውጤቶች ለማስላት በቅድመና ድህረ ልምምድ ፈተና

በተፈተኑት የውጤት ልዩነት የተገኘው 4.02 ሲሆን በ (ካሬ ልዩነት) ደግሞ በቅድመና ድህረ ልምምድ … ድረሰት ፈተና 37.24 እና 47.88 ነው፡፡ በሁለቱ መካከል የተገኘው ልዩነት ደግሞ 10.64 ሆኗል፡፡ በ (የደረጃ መለኪያ) ስሌቱ ሲሰራ በቅድመ ልምመድ የድርሰት ፈተና 6.102 እና በድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተና 6.92 ሲሆን በሁለቱ መካከል የተገኘው ልዩነት 0.81 ነው፡፡

በቲ-ቴስት አሠራር መሠረተ ተማሪዎቹ በቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና ያስመዘገቡት ውጤት ከድህረ ልምምድ ድረሰት ፈተና ጋር በሚነፃፀርበት ጊዜ ልዩነት መኖሩ ተረጋግጧል፡፡ ይህ ልዩነት ደግሞ ከልምምድ በኋላ የተማሪዎቹ የጽህፈት ችሎታ መሻሻሉን የሚያረጋግጥ ነው፡፡

4.1.2 የስህተት ቆጠራ ውጤት ትንተና

ከቡድን እርማት ልምምድ በኋላ የተማሪዎቹ የጽህፈት ችሎታ መሻሻል ማሳየት አለማሳየቱን ለመፈተሽ ጥቅም ላይ የዋለው ሌላው ስልት ከልምምዱ በፊትና በኋላ በተሰጡት የድርሰት ፈተናዎች ውስጥ የተገኙትን ስህተቶች ብዛት በመቁጠርና ከስህተት ቆጠራው የተገኙትን ውጤቶች በጥንድ ናሙናዎች ሲታስቲክስ (pair sampels statistics) ተንትኖ የሚገኙትን የቀድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተና ሰህተቶች አማካዮች፣ የተማሪ ልይይቶች እና የተማሪ ስህተት አማካዮች ጥንድ ናሙናዎች ቴስት (paired sampels test) በማስላት የተማሪዎቹ ስህተት ከልምምዱ በኋላ መቀነስ አለመቀነሱን ብሎም ቅነሳው ጉልህ መሆን አለመሆኑን ማረጋገጥ ነው፡፡ በዚህ አሠራር መሠረት የተገኘው የጥንድ ናሙናዎች ቴስት ስሌትም ከዚህ የሚከተለው ነው፡፡

ሠንጠረዥ 2፡ የጥንድ ናሙናዎች ስታትስቲክስ

ምድብ	ብዛት	አማካይ	የተጠኚ ብዛት	የተማሪ ልይይት	የተማሪ ስህተት ልዩነት
የቅድመ ልምምድ ድርሰት ፈተና ስህተቶች	1803	46.23	39	17.58615	8.21
የድህረ ልምምድ ፈተና ስህተቶች	961	24.64	39	9.38349	

ከላይ በቀረበው ሰንጠረዥ እንደሚታየው የቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና እና የድህረ ልምምድ የድረሰት ፈተና የስህተት ቆጠራ መጠን ተደምሮ ለ39ኙ ተማሪዎች ተካፍሎ አማካይ

ውጤታቸው በቅድመና ድህረ ልምመድ የድርሰት ፈተና በቅደም ተከተል 46.23 እና 24.64 ሆኗል፡፡ ይህን ስንመለከት ከልምምድ በኋላ የፈተና ስህተት መጠን መቀነሱን ያሳያል፡፡ (ካሬ ልዩነት) ደግሞ በቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና 17.59 እና በድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተና 9.38 ነው፡፡ በሁለቱ መካከል የተገኘው ልዩነት 8.21 ሲሆን በዚህ አሠራር መሠረት የተገኘው የተማሪዎች የስህተት መጠን ቅነሳ መገኘቱ የጽህፈት ችሎታ መሻሻል በቡድን እርማት ስልቱ ውጤታማነት ጋር ተያይዞ ነው ለማለት ይቻላል፡፡

ሠንጠረዥ 3፡ የጥንድ ናሙናዎች ፍተሻ ስሌት

ምድብ	የጥንድ ልዩነቶች (pair differnces)					አማካይ የነፃነት ደረጃ
	አማካይ	የተማሪ ልዩነት	የተማሪ ስህተት አማካይ	95% የልዩነት ትምምን ኢንተርቫል		
				ዝቅተኛ	ከፍተኛ	
የቅድመና ድህረ ልምምድ ስህተቶች	12.846	14.059	1.21	8.284	17.23	39

ከላይ ከቀረበው ሠንጠረዥ ለማየት እንደሚቻለው የቅድመ እና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተና የስህተት ቆጠራ መጠን አማካይ ውጤት በፐርሰንት ልዩነት ዝቅተኛ 8.28 እና ከፍተኛ 17.23 ናቸው፡፡ ይህ የድርሰት ፈተናዎች ድምር የስህተት ብዛት መጠን ቅነሳም በሁለቱ መካከል ያለው ልዩነት 1.21 ሆኗል፡፡ ይህም የተማሪዎቹ የስህተት መጠን ቅነሳ የጽህፈት ችሎታ መሻሻል ከብጤ እርማት ስልቱ ውጤታማነት ጋር የተገናኘ ነው፡፡

4.1.3 ተማሪዎቹ ከልምምዱ በኋላ በየትኞቹ ንዑስ የጽህፈት ክሂሎች ምን አይነት መሻሻል እንዳሳዩ የሚያመለክቱ ከስህተት ቆጠራው የተገኙ መረጃዎች ትንተና

በጥናቱ ተማሪዎች በቡድን እርማቱ ልምምዱ በኋላ በየትኞቹ ንዑስ የጽህፈት ክሂሎች ላይ ምን ያህል መሻሻል አሳዩ? የሚለውን ጥያቄ ለመመለስ ቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች ላይ የተቆጠሩ ስህተቶችን በየወገናቸው በመመደብ የተገኙትን ውጤቶች ተነፃፅረዋል፡፡ የተገኘው ውጤትም ከዚህ የሚከተለውን ይመስላል፡፡

ሠንጠረዥ 4፣ በቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች ላይ የተቆጠሩ የስህተት ዓይነቶች ብዛት በየምድባቸው የስህተት ቅነሳው መጠን በመቶኛ

ተ.ቁ	የስህተት አይነት ምድቦች	የቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተናው የተመዘገቡ ስህተቶች ብዛት	የድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናው የተመዘገቡ ስህተቶች ብዛት	የስህተት ቅነሳው በቁጥር	የስህተት ቅነሳው በመቶኛ
1	የጽሑፉ ሃሳብ (ይዘት) ▪ ሃሳቡ ተገቢ የሆነ ▪ መረጃ የሚሰጥና አዲስ የሁኑ ▪ ሃሳብ ግልጽ መሆን	150	60	90	47.14
2	አደረጃጀት (ቅንብር) ▪ የሃሳቡ በግልጽ መቅረብ የዋና ዋና ሃሳቦች ተጠይቃዊ ፍሰት ▪ የሃሳቡ በግልፅ የቀረበና ፍሰቱን የጠበቀ መሆን	209	110	99	31.03
3	የቋንቋ አጠቃቀም ▪ ለሃሳቡ ተስማሚ የሆኑ ቃላት ምርጫ ▪ የቃላት ገላጭነት ▪ ተጨባጭነት (ከአሻሚት የፀዳ መሆን) ▪ የዘይቤዎችና የፈሊጣዊ አገላለፆች አጠቃቀም	653	416	237	45.4
4	የሰዋሰው ግድፈቶች • የአረፍተ ነገሮች ሰዋሰዋዊ ቅንብር ስህተት የፀዱ መሆን • የባለቤትና ማሳሪያ አንቀጽ፣ የፆታ፣ የጊዜ፣ የመደብ እና የቁጥር ስምምነት	480	168	312	48.14
5	የአፃፃፍ ስርዓታዊነት (የስርዓተ ነጥቦች አጠቃቀም ግድፈቶች) • የጽሑፍ ተነባቢነት • ነጠላ ሰረዝ፣ ድርብ ሰረዝ፣ ህዝባር፣ ቅንፍ፣ ሁለት ነጥብ ከሰረዝ እና ነጠብጣብ… • ሕዳግ መጠበቅ • ስርዝ ድልዝ ያለማብዛት	311	207	104	20.07
	ጠቅላላ ድምር	1803	961	842	185.82

ከላይ በቀረበው ሠንጠረዥ 4 ማየት እንደሚቻለው ከቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተናው የተቆጠረው ስህተት ብዛት 1803 እንዲሁም ከድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናው የተቆጠረው የስህተት ብዛት 961 ሲሆን ይህን የተማሪዎቹን ስህተት ከልምምዱ በኋላ 842 እንደቀነሰ የሚያሳይ ነው። የስህተት አይነት ምድቦቹን የቅድመና ድህረ ልምምድ ስህተቶቹ ብዛት ስንመለከትም ከልምምዱ በኋላ የቅድመ ጽሁፍ መረጣና የጽህፈት ሃሳብ (ይዘት) በ47.14%

አደረጃጀት (ቅንብር) ግድፈቶች በ31.03% የቋንቋ አጠቃቀም (የቃላት ምርጫ) 45.4% የሰዋሰው ግድፈቶች (ሰዋሰዋዊነት) በ312 (48.14%) እንዲሁም የአፃፃፍ ስርዓታዊነት (የስርአተ ነጥቦች አጠቃቀም ግድፈቶች) በ104 (20.07%) ቀንሰው ታይተዋል፡፡ ይኸም ከልምምዱ በኋላ በሁሉም የስህተት አይነት ምድቦች የተማሪዎቹ ስህተቶች በጉልህ ቀንሰው መታየታቸውንና በንፅፅር ሲታይም በቅደም ተከተል የጽህፈት ሃሳብ (ይዘት) ግድፈት በአንደኛ አጠቃቀም (የቃላት መረጣና አጠቃቀም) ግድፈቶቶች በሁለተኛ የቋንቋ አጠቃቀም (የቃላት መረጣና አጠቃቀም) ግድፈቶች በሦስተኛ፣ የሰዋሰዋዊነት ግድፈቶች በአራተኛ ደረጃ እንዲሁም የአፃፃፍ ስርአታዊነት (ስርአተ ነጥቦች አጠቃቀም) ግድፈቶች በአምስተኛ ደረጃ ቀንሰው እንመለከታለን፡፡ ከዚህ ሌላ ከላይ የቀረበው መረጃ በቅድመም ሆነ በድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናው በንፅፅር በርካታ ስህተት የፈፀሙበት በሰዋሰው ረገድ እንዲሁም ዝቅተኛ ስህተት የፈፀሙበት የፅህፈት ሃሳብ (ይዘት) አጠቃቀም ረገድ እንደሆነ የሚያሳይ ነው፡፡ ተማሪዎች ከልምምዱ በኋላ በስርአተ ነጥብ አጠቃቀም ረገድ ያሳዩት መሻሻል ከሁሉም በተለይ ደግሞ በሰዋሰው ረገድ ካሳዩት መሻሻል ያነሰ ሆኖ መገኘትም ምን አልባት በስርአተ ነጥብ አጠቃቀም ስር በርካታ የስርአተ ነጥብ አይነቶች ከመኖራቸውና እያንዳነዳቸውም ከአንድ እስከ አስራ አምስት የሚደርሱ ስርዓተ ነጥቦች እንደመኖራቸው ያላቸው አገልግሎት ከመሆኑና ወይም ለስርአተ ነጥብ አጠቃቀም ግድፈቶች ዝቅተኛ ትኩረት ከመስጠታቸው ወይም እንዲሁ አይነት ግድፈቶች በሚፈጠሩበት ወቅት ትኩረት የማይስቡ ሆነው ከመገኘታቸው ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል የሚል ሃሰብ ማሳደሩ ነው፡፡ በቃላት መረጣና አጠቃቀም ረገድ ከልምምዱ በኋላ ከፍተኛ መሻሻል መታየቱም ምን አልባት ተማሪዎች ከቃላት መረጣና አጠቃቀም ግድፈቶች መካከል የውሰት ቃላት፣ የአራዳ ቃላት፣ ፀያፍ ቃላት (taboo words)፣ የቃላት ድግግሞሽ ወዘተ ግድፈቶችን አስመልክቶ የተነገራቸውን (ቀደም ሲል የሚያውቁትን) በቀላሉ ከማስታወሳቸውና እንዲሁ አይነት ስህተቶችም አንዴ ከተጠቆሙ ወዲያው ለማረም ብዙም ወስብስብነተ የሌላቸው ሆነው ከመገኘታቸውም ጋር የተያያዘ ሳይሆን እንደማይቀር ማወቅ ይቻላል፡፡ በአጠቃላይ በዚህ የምርምር ስራ ለመረዳት እንደሚቻለው ከቅድመ እና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናው ጎልቶ የተገኘው ውጤት ከድህረ ፈተናው መማር እና መፈተን ከፍተኛ ውጤት ለውጥ እንዳለው ለማየት ተችሏል፡፡

ምዕራፍ አምስት

5.1 ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት አላማ የክለሳ ብልሃቶች የመፃፍ ክሂልን በማጎልበት ረገድ የሚኖራቸውን ሚና እና አተገባበር በከፊል ሙከራዊ ስልት መመርመር ነው፡፡ መሠረታዊ ጥያቄዎቹም፡-

1. የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ ለማዳበር በቡድን መስራት የሚኖራቸው አስተዋጽኦና የእርማት ብልሃት ስልቶች ምን ምን ናቸው?
2. የክለሳ ብልሃቶች በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ክሂልን መማር የክሂል ችሎታን ከማጎልበት አንፃር ተጽዕኖው ምንድን ነው? የሚሉ ነበሩ፡፡

እነዚህን መሠረታዊ ጥያቄዎች በአግባቡ ለመመለስ እንዲቻል በ2015 ዓ.ም በሱሉልታ ከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ከሚማሩ 120 የሁለት ክፍል የ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ውስጥ በእጣ ንሞና በ11ኛ "C" እና "D" ክፍሎች የተመደቡ 78 ተማሪዎች ለጥናቱ እንዲያመች በሁለት ቡድን ቅድመና ድህረ ፈተና ንድፍ የሙከራ ቡድን በሚል ተለይተው በኮድ በመመዝገብ የጥናቱ ተሳታፊ በመሆን ተካተዋል፡፡

ከነዚህ ተሳታፊዎች መረጃ ለመሰብሰብ ያገለገለ መሳሪያ ፈተና ነበር፡፡ ፈተናው የተሳታፊዎችን ዳራዊ ችሎታ ያማካለና አቅማቸውንም ያገናዘበ እንዲሆን መማሪያ መጸሐፉን መሠረት በማድረግ በአጥኚው ተሻሽሎ በመዘጋጀት በአማካሪ ከተገመገመ በኋላ አስተማማኝነቱ በሙከራ ጥናት ተፈትሾ በተመሳሳይ ጊዜና ቦታ እንዲፈተኑ ተደርጓል፡፡

ከቅድመ ትምህርት ፈተና በኋላ የሙከራ ቡድኑ መማሪያ መጽሐፉን መሠረት በማድረግ በአጥኚው ተዘጋጅተው በአማካሪ አስተያየት በተሰጠባቸው አሃዶች ለ4 በሳምንት ለሁለት ቀን የክለሳ ብልሃቶች በቡድን በመለማመድ የመፃፍ ትምህርትን በመደበኛው ክፍለ ትምህርት ሲማሩ የሙከራ ቡድኑ ደግሞ የተለመደውን የመፃፍ ትምህርት እንዲማሩ ተደርጓል፡፡ ልምምዱ ሲጠናቀቅ የድህረ ትምህርት ፈተናን እንደ ቅድመ ትምህርት ፈተናው በተመሳሳይ ሰዓትና ቦታ ተፈትነዋል፡፡

በፈተና የተሰበሰበውን መረጃ በመተንተን የመጀመሪያዎቹን መሪ ጥያቄዎች ለመመለስ የሁለት ቡድኖች የቅድመ ትምህርት ፈተና አማካይ ($\bar{x}$) ንፅፅር ተደርጎ ልዩነት እንዳለው በነፃና በጥንድ ናሙና ቲ-ቴስት (independent and paried sampels) ስታቲስቲክስ ተሰርቷል፡፡ ውጤቱም በt< 0.05 ተሰልቶ ከልምምዱ በፊት ልዩነት እንደሌላቸው ታይቷል፡፡

በአንፃሩ በድህረ ትምህርት ፈተና አማካይ ውጤት ($\bar{x}$) ሲነፃፀሩ ልዩነት በመገኘቱ ልዩነቱ በስታቲስቲክስ ተሰርቷል። ውጤቱም የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ትምህርትን ከተማሩ በኋላ በተሳታፊዎች መካከል በመፃፍ ክሂል ችሎታ አማካይ ውጤት ልዩነት ተከስቷል፤ በዚህም የክለሳ ብልሃቶችን በመለማመድ የመፃፍ ክሂልን መማር የመፃፍ ችሎታን በማሳደግ ረገድ አዎንታዊ ተፅዕኖ እንዳለው ለመረዳት ተችሏል።

የክለሳ ብልሃቶችን በመለማመድ የመፃፍ ክሂልን መማር በመፃፍ ክሂል ችሎታ ላይ የታየውን ተፅዕኖ ለመፈተሽ የሙከራ ቡድኑ ተሳታፊዎች በአማካይ ንፅፅር ተደርጎ ልዩነት ተሠርቷል፤ ውጤቱም በቅድመና ድህረ ፈተና ልዩነት ታይቷል። እያንዳንዱ ድርሰትም በሦስት አራሚ መምህራን ለሦስት ጊዜ ታርሟል። ከዚህ በመነሳትም የክለሳ ብልሃቶች ልምምድ የመፃፍ ክሂልን መማር ሊያስገኘው የሚችለው የመፃፍ ክሂል ችሎታ ልዩነትን ያመጣል ለማለት አስረጅ ሆኗል።

በአጠቃላይ የቡድን ልምምድ በማድረግ የመፃፍ ክሂል የክለሳ ብልሃቶች የቡድን ልምምድ በማድረግ የመፃፍ ክሂል ትምህርትን የተማሩ ተሳታፊዎች በመፃፍ ክሂል ችሎታ ማደግ ለውጥ ማሳየታቸው የመፃፍ ክሂል ትምህርት በክለሳ ብልሃቶች በቡድን ልምምድ የተዘጋጀና የቀረበ በመሆኑ የተማሪዎች የመፃፍ ክሂል ችሎታ ሊዳብርና ሊጎለብት ችሏል።

5.2 መደምደሚያ

ከጥናቱ ውጤት ትንተናና ማብራሪያ በመነሳት ከሚከተሉት መደምደሚያዎች ላይ ተደርሷል።

1. የክለሳ ብልሃቶች የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ በማጎልበት ረገድ የነበራቸው አስተዋጽኦ ከፍተኛ ነበር። ምክንያቱም ተማሪዎች አንቀጾችን በማደራጀት፣ የቋንቋ አጠቃቀምን፣ ሰዋሰውነትን፣ የአጻጻፍ ስርአታዊነትን በአግባቡ በመተግበር ሁለት ድርሰቶችን ጽፈዋል።
2. የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን በመለማመድ የመፃፍ ክሂልን መማር የመፃፍ ክሂል ችሎታን በማሳደግ ረገድ አዎንታዊ ተጽእኖ አለው፤ ይህም የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ክሂልን ማስተማር የመፃፍ ክሂል ችሎታን ያጎለብታል የሚል አንድምታ አሳይቷል።

5.3 የመፍትሔ ሃሳቦች

ከጥናቱ ውጤት በመነሳት አጥኚው የሚከተሉትን የመፍትሔ ሃሳቦች አቅርቧል፡-

1. የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን በማለማመድ የመፃፍ ክሂልን ማስተማር የመፃፍ ችሎታን በማሳደግ ረገድ ሚና ያለው መሆኑን ጥናቱ አመልክቷል፡፡ በመሆኑም በመፃፍ ክሂል በኩል የሚታዩ የተማሪዎችን የመፃፍ ችግር ለማቃለል የሚያስችል በመሆኑ በመማሪያ ክፍል ውስጥ እየተተገበረ ያለው የመፃፍ ክሂል ትምህርት በዚህ ስልት የሚዘጋጅና የሚቀርብ ቢሆን የተማሪዎችን የመፃፍ ክሂል ችሎታ ሊያሳድግ ይችላል፡፡
2. የክለሳ ብልሃቶች ልምምድን ከተማሪዎች የመማር ተነሳሽነት ጋር በማዛመድ ወደፊት ቢጠና የመፃፍ ክሂል ችሎታን ክፍተትን በመሙላት ለተማሪዎች የመፃፍ ክሂል መጎልበት የጎላ አስተዋጽኦ ሊያበረክት ይችላል፡፡
3. መምህራን የክለሳ ብልሃቶችን በቡድን ማስተማርና ማለማመድ የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታን ማጎልበትና በራስ መተማመንን የበለጠ የሚያጠናክር መሆኑን ጥናቱ አሳይቷል፡፡

ዋቢ መጽሐፍት

ማረው ዓለሙ። (2005)። በሳል ድርሰት ማስተማሪያ (2ኛ እትም)። አዲስ አበባ። ብ.ሰ.ማ.ድ።

ሰለሞን ተሰማ (1987)። "የቢጤ እርማት ተግባራዊነትና ውጤታማነት በ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ የተካሄደ ገላጭ ጥናት" አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያነት የቀረበ የጥናት ወረቀት። (ያልታተመ)።

ስመኝ አራጋው። (2008)። "የመማር ብልሃቶች የመፃፍ ክሂል ለማጎልበት ያለው ፋይዳ"። ባህርዳር ዩኒቨርስቲ ለድህረ መረቃ ፕሮግራም የቀረበ ቴስስ። (ያልታተመ)

ብርሃኑ ገበየሁ። 1999 የአማርኛ ስነ ግጥም። አልፋ አሳታሚዎች። አዲስ አበባ ኢትዮጵያ።

ባዬ ይማም። (1987)። የአማርኛ ሰዋሰው አዲስ አበባ ንግድ ማተሚያ ቤት።

ትምህርት ሚኒስቴር። (2004)። ከ9ኛ ክፍል መማሪያ መጽሐፍት የተወሰደ። ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት።

ኤፍሬም ጥሩነህ። (2000)። የመፃፍ ክሂልን በማስተማር ሂደት የግልና የብጤ እርማት ያላቸው ሚና" ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ ለድህረ ምረቃ መርሃ ግብር ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ ለድህረ ምረቃ መርሃ ግብር ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያነት የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

ደምሴ ማናህሎት። 1967። "የድርሰትና የአህሮተ ጽሑፍ ችግሮች Secondary School Curriculum and ESLC Examination Seminar Final Report. Addis Ababa Ministry of Education and H.S.I.U Faculty of Education."

ደረጀ ገብሬ። (1996)። ተግባራዊ የጽህፈት መማሪያ። AB ማተሚያ ድርጅት። አዲስ አበባ።

ግርማ ገብሬ። (2013)። የአማርኛ ቋንቋ ክሂሎችን ማስተማር የሁለተኛ ዲግሪ ማስተማሪያ ሞጁል (ያልታተመ)።

ያለው እንዳወቀ። (2006)። የምርምር መሰረታዊ መርሆዎችና አተገባበር። አዲስ አበባ፣ አልፋ አሳታሚ።

Allison, L . Baer. (2008). Creating a Shared Definition of Good and Bad Writing Though Revision Strategies: Middle School Journal.

Amdt. V. (1991). "Six Writer in Search of texts: A Protocol Based study of L1 and L2". Journal Writing.

Amy. B. M. T and Maria NG. (2000). Do Secondary 12 Writers Benefit from Peer China: Hong Kong University.

Anderson, L.M (1992). Socially- Mediated Instruction: Improving Students Talk and Knowledge about Writing: Elementary School Journal V92 (4).

Andrew, P. Jonson. (2008). Teaching Reading and Writing: A Guide Book for Tutoring and Remediating Students: USA: Little Field Publishing Group.

Aviven, (1987). Peer correction is a classroom technique where learners correct each other, rather than the teacher.

Barbara, Kane, (1990). Second Language Writing Research In Sights for Classroom: New York Cambridge University Press.

Beaven, M. H. 1977. "Individualized Goal- Setting. Self Evaluation and Peer Evaluation." Evaluating Writing eds. C.R Cooper and L. Odell Champaign II. National Council of Teachers of English.

Bill H and J. A. Brewer (1996). Reading and Writing Teaching for the Connection 2nd: USA: Harcourt Publisher.

Brooks, A and Peter grandy. 1990. Writing for Study Purpose Cambridge. Cambridge University Press.

Byrne, D. 1988. Teaching Writing Skills. London: Longman Group U.K Limited.

Carrman. S. C. (2003). Assessing Learning Processes: useful Information for teachers and Students, Intervention in School and Clinic.

Carvalko, J. B. (2002) "Developing Audience Awareness in Writing". Journal of Research in Reading: Unpublished Doctoral Thesis.

Celani, M. A.A. 1979. "Peer Teaching as a Motivating Factor in Developing Communicative Skills. ELT Journal.

Chanquay. L. (2001). How to Make it Easier for Students to Revise their Writing: A Study of Text Division from 3rd to 5th Grades: British Journal of Education Psychology.

Edge, J. 1989. Mistakes and Correction. London: Longman.

Falser, E. B. W. 1986. Helping Students Writing Well. New York Modern Language Association of America.

Falser, D. (2003). Response to Students Writing Implication for 2nd Language Students: London New Jersey.

Flower, L and J. R. Hayes. (1981). Cognitive Process Theory of Writing: "Collage Composition and Communication." National Council of Teaching of English.

Frank, M. 1990. Writing as Thinking: A Guided Process Approach U.S.A: Prentice Hall Inc.

Harris, K. R and Grahamis. (2008). "Using Self- Regulated Strategy Development To Supports who have Turbo Gating things in towards" New Jersey: Underbuilt University: V 29: No. 2 pp 78-89 http://rase.sage.pub.com.

Hayland, K 92002). Second Language Writing City University of Hong Kong: Cambridge University Press.

Heaton, J. B. 1988. Writing English Language Test. New York Longman Inc.

______ 1988. Clarrom Testing New York: Longman Inc.

______ 1990. Classroom testing New York: Longman Inc.

Hedge, T. 1988. Writing Oxford: Oxford University Press.

Jacobs, G. 1988. "Co-Operative Goals Structure: A Way to Improve Group Activities" ELT Journal.

Karegianes, M. L et al. 1980. 'The Effects of Peer – Editing on the Writing Perfieincy of Low Achieving Tenth Grade Students" Journal of Educational Research.

Linda, stanli, and et al. (1992). Ways of Writing Purpose, Task and Process 3rd ed. New York Mac Millen Publishing Company.

Madsen, H. S (1976). Techniques in Testing: New York: Oxford University Press.

Manoli, P and Ros Fisher. (2011). Breaking up the Writing Process: How Wikis Can Support Understanding The Composition And Revision Strategies Of Young Writing: UK.

Mojdeh, Gahandi. (2011). Writing revision Strategies." Do they Enhance Writing Ability?" North Teharm: Islamic Azad University.

Morrris, G (1987). "Using peer Review to Improve Students Writing: Sweeatl and. Isa Umich. Edu, Sewatland.

Mqanguseoref, K. 1992. "Peer- Reviews in the ESL Composition Classroom: What do the Students Thinks?" ELT Journal.

Myhill and Jone. (2007). More Than Just Error Correction; Students Perspectives on their Revision Processes during Writing: "Writing Communication" University Press.

Napaporn, S. (2014). Self – Revision method of EFL Writers: Thailand: Bangkok.

Nelson, G. L and John murphy, 1993. “Peer Research group: Do L2 Writers Use Peer Comments in Revising their Drafts?” JESOL Quarterly.

Norrish, J. 1983. Language Learner and Their Errors. London MacMillan Publishers ltd.

Nunan, D (1988). The learners- centered curriculum. Cambridge: Cambridge University Press.

Raimes, A. (1983). Techniques in Teaching Writing: Oxford University Press.

Reid, J. (1993). Teaching ESL, Writing: Nejersy: Prentice.

Richards, J. C and Devid Nunan (eds). 1990. Second Language Teaching Education Cambridge. Cambridge University Press.

Robert and Rinking, (2007). Strategies for Successful Writing: a Rhetoric, Research Guide, Reading and Handbook. 8th ed: Upper Saddle River V1: Pearson Prentice Hall.

Rosane Silciera, (1999). “The Relationship between Writing Instruction and EFL Students Revision Processes.” London: Longman.

Sarkhoush, H. (2013). Relationship among Iranian EFL Learners Self- Efficiency in Writing Attitude towards Writing Apprehension and Writing Performance, Journal of Language Teaching and Research.

Sharples, M. (1999). How we Write: Writing As Creative Design: London: Rutledge.

Sommer, N. (1980) Revision Strategies of Students Writers and Experienced Writers. College Composition and Communication.

White, R and Arnt. V. (1991). Process Writing: Harlow UK:

አባሪዎች

አባሪ አንድ፡ የቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች እርማት ውጤት

ተ.ቁ	የተማሪ መለያ ኮድ	አራሚ “ሀ”		አራሚ “ለ”		አራሚ “ሐ”		አማካይ	
		ቅድመ	ድህረ	ቅድመ	ድህረ	ቅድመ	ድህረ	ቅድመ	ድህረ
1	3	89	92	43	52	57	67	63	70.3
2	6	61	69	41	39	54	55	52	54.3
3	9	69	70	70	80	81	85	53.3	78.3
4	12	81	79	53	63	56	55	63.3	65.6
5	15	60	64	90	94	70	73	71.3	77
6	18	50	43	61	67	38	56	49.67	53.3
7	21	73	75	69	55	79	84	75	70.6
8	24	87	90	30	64	64	74	62	76
9	27	65	59	40	53	81	84	56	65.3
1	30	87	91	57	67	62	63	68.6	73.6
11	33	56	71	55	51	64	63	55	61.6
12	36	86	86	65	68	50	77	66	77
13	39	65	70	78	80	45	65	62.6	71.6
14	42	78	67	72	82	57	65	69	71.3
15	45	71	64	62	67	48	62	60.3	64.3
16	48	53	53	40	65	50	47	50	53.6
17	51	79	78	31	44	60	57	56.6	59.6
18	54	90	90	55	59	54	64	67.6	71
19	57	76	70	84	87	48	49	70	68.6
20	60	39	69	85	86	57	58	60.3	70.6
21	63	63	69	64	50	43	44	56.8	54
22	66	82	86	39	45	58	70	59.6	67
23	69	70	65	48	58	80	67	66	63.3
24	72	68	73	58	82	70	68	65.3	74.3
25	75	59	78	77	67	48	76	61-3	73.6

26	78	65	72	48	58	70	87	61	72.3
27	81	45	68	77	80	57	76	59.6	74.3
28	84	59	60	84	72	64	50	69	60.3
29	87	72	84	76	53	67	64	71.6	67
30	90	82	56	68	74	65	56	77.67	62
31	93	68	75	58	49	64	70	63.3	64.6
32	96	58	69	74	82	64	68	65.3	73
33	99	76	80	60	53	45	63	60.3	65.3
34	102	58	72	61	72	67	44	62	62.6
35	105	48	67	58	81	70	68	58-6	72
36	108	76	55	67	64	50	72	64.3	63.6
37	111	67	58	49	7	82	54	66	60.6
38	114	84	76	5	66	74	50	69.3	64
39	117	79	64	48	57	76	58	67.6	59.6

አባሪ ሁለት፡ ከቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች የተቆጠሩ ስህተቶችና አይነቶች ብዛት

ተ.ቁ	የስህተት አይነቶች	የስህተት ብዛት		ልዩነት
		ቅድመ ልምምድ	ድህረ ልምምድ	
1	የጽህፈት ሃሳብ (ይዘት)			
	▪ ሃሳቡ ተገቢ መሆኑ	40	17	23
	▪ መረጃ የሚሰጥ መሆኑ	37	18	19
	▪ አዲስ የሆነ ሃሳብ ማካተቱ	27	8	19
	▪ የሐሳብ ግልፅነት	36	17	19
	ድምር	140	60	80
2	አደረጃጀት (ቅንብር)			
	▪ የሐሳብ በግልፅ መቅረብ የተከሰቱ ስህተቶች	56	30	26
	▪ ዋና ዋና ሐሳቦች ተጠየቃዊ ፍሰት ያላቸው ስህተቶች	43	27	26
	▪ የዝርዝሮቹ አቀራረብ ተጠይቃዊነት ስህተቶች	36	10	26
	▪ የዝርዝር ሃሳቦች ግጥምጥምነት ስህተቶች	45	15	30
	ድምር	180	72	108
3	የቋንቋ አጠቃቀም (የቃላት ምርጫ)			
	▪ የፊደላት አጠቃቀም ስህተት	58	29	29
	▪ ለሃሳቡ ተስማሚ የሆኑ ቀላት ምርጫ ተገቢነት (እቀጫዊነት፣	43	27	16
	መደበኛነት) ስህተቶች	36	10	20
	▪ የቃላቱ ተገላጭነት (ምስል ከሳችነት)	27	11	12
	▪ የቃላቱ ተጨባጭነት (ከአሻሚነት የፀዳ መሆኑ)	10	7	3
	▪ የዘይቤና የፈሊጣዊ አገላለፆች አጠቃቀም ተገቢነት ስህተቶች			
	ድምር	174	84	80
4	ሰዋሰዋዊነት (የሰዋሰው ግድፈቶች)			
	▪ የአረፍተ ነገሮች ሰዋሰዋዊ ቅንብር ከማናቸውም አይነት	77	38	39
	ስህተት የፀዱ የመሆን ስህተቶች	115	83	32
	▪ የባለቤትና ማሳሪያ አንቀጽ፣ የፆታ፣ የጊዜ፣ የመደብና የቁጥር	124	68	56
	ስምምነት	76	30	46
	▪ ብቁ የአረፍተ ነገሮች መርዘምና ማጠር ስብጥር አመጣጠን	86	29	57
	መኖር			
	▪ የምስረታ ምእላዶች አጠቃቀም			
	▪ የጥገኛ ሐረጎች አመሠራረት			
	ድምር	408	248	230
5	የአፃፃፍ ስርአታዊነት (የስርአቱ ነጥብ አጠቃቀም)			
	▪ ሕዳግ መጠበቅ	112	18	94
	▪ ስርዝ ድልዝ ያለመብዛት	87	27	60
	▪ ትክክለኛ ስርአተ ነጥብ በአስፈላጊ ቦታ መጠቀም ብቃት መኖር	127	57	70
	▪ ትምህርተ ጥቅስ	87	26	61
	▪ ድብር ሰረዝ			
	▪ ነጠላ ሰረዝ			
	ድምር	413	128	285

አባሪ ሦስት፡ ለአራሚ መምህራን የተሰራጨ የድርሰት አስተራረም (ውጤት አሰጣጥ) መግለጫ ቅፅ[2]

ተ.ቁ	የትኩረት ነጥቦች	መስፈርቶች	የጽሑፉ ደረጃ	የሚሰጥ ነጥብ
1	የጽሑፍ ሃሳብ (ይዘት)	ድርሰቱ ሊቀሩ የማይገባቸውን ዋና ዋና ነጥቦች ማንሳቱ፣ አስፈላጊ አስረጂዎችንና ማብራሪያዎች በተሟላ ሁኔታ ማቅረቡ፤ ነጥቦቹ አስረጂዎቹና ማብራሪያዎቹ ከርእሱና ከየአንቀፆች ሃይለቃሎች ጋር ያላቸው ትስስርና የድርሰቱ አላማ ከግብ የማድረስ አቅማቸው	• የጽሑፉን አላማ ከግብ የሚያደርሱ አስፈላጊ ነጥቦች የተነሱበትና በሚያረካ ሁኔታ የቀረበበት መሆኑ፣ • በማብራሪያ የተደገፉ ዋና ዋና ነጥቦች ከሞላ ጎደል የቀረበበት መሆኑ • ጥቂት ፍሬ ነገሮች በሚያረካ መልኩ የተገለፀበት • አስፈላጊ ነጥቦች የተነሱበትና የድርሰቱን አላማ ከግብ የሚያደርስ	20-25 15-19 10-14 5-9
2	አደረጃጀት (ቅንብር)	የሐሳቡ በግልፅ መቅረብ፣ ዋና ዋና ሃሳቦች ተጠይቃዊ ፍሰት (ተዋረዳዊ ግንኙነት)፣ የአንቀጾች አከፋፈል ተገቢነት፣ የዝርዝሮቹ አቅራረብ ተጠየቃዊነት፣ የዝርዝር ሃሳቦች ግጥምጥምነት (ውህደት)፣ ሃሳቡን አዋህዶ ለማቅረብ የመሸጋገሪያ ሃረጎች ሚና በግልፅ መታየት፤ ተገቢ መግቢያና መደምደሚያ መኖር	• ሃሳቦቹ ተጠያቃዊና ፍሰት ባለሙ መልክ ግልፅና ተደጋጋፊ ሆነው የተደራጁበት • በወጉ ያልተደራጁ ሃሳቦች ያሉበት ነገር ግን መልእከቱ በበቂ ሁኔታ የተላለፈበት • ያልተዛመዱና የተምታቱ ሃሳቦች በብዛት ያሌሉበት • መልእክቱን ለመረዳት የሚያስቸግር፣ ይህ ነው የሚባል የሃሳብ አደረጃጀት የማይታይበትና በማይዛመዱ ሃሳቦች የታጨቀ	17-20 13-10 9-12 4-8
3	የቋንቋ አጠቃቀም	ለሃሳብ ተስማሚ የሆኑ ቃላት ምርጫ ተገቢነት (አቅጫዊነት፣ መደበኛነት)፣ የቃላቱ ገላጭነት (ምስል ከሳችነት)፣ ተጨባጭነት (ከአሻሚነት የፀዳ መሆን)፣ አዲስነት (አሰልቺ ስለመሆን)፣ የዘይቤና የፈሊጣዊ አገላለፆች አጠቃቀም ተገቢነት፣ ለሃሳቡ ተስማሚ የሆኑ ቃላት ምርጫ ተገቢነት (አቅጣጫዊነት፣ መደበኛነት)	• በሳል፣ ማራኪና ግብ መቺ የቋንቋ አጠቃቀም የታየበት • የቋንቋ አጠቃቀሙ የቃላት ምስል ከሳችነት፣ ተጨባጭነት የሚታይበት • አንባቢን የማይስብ፣ በውስን ደረጃ የቀረበና በርካታ ጉድለቶች የማይታዩበት የቋንቋ አጠቃቀም • አንባቢነ የሚገፉ (ንባቡን እንዲገታ የሚያስገድድ) የቋንቋ አጠቃቀም ችግር የሚታይበት	20-25 15-19 10-14 5-9
4	ሰዋስዋዊነት	የአረፍተ ነገሮች ሰዋሰዋዊ ቅንብር ከማንኛውም አይነት ስህተት የፀዱ መሆን፣ የባለቤትና ማሰሪያ አንቀጽ፣ የፆታ፣ የጊዜ፣ የመደብና የቁጥር ስምምነት፣ የአቻዊ ቅንብር ስምረትና ሚዛናዊነት (በድምፅ፣ በቃል፣ በሐረጋት በአረፍተ ነገር ደረጃ)፣ ብቁ የአረፍተ ነገሮች መርዘምና ማጠር ስብጥር አመጣጠን መኖር፣	• የአረፍተ ነገሮች ሰዋስዋዊ ቅንብር አነስተኛ ስህተት የሚታይበት • የባለቤትና ማሰሪያ አንቀፅ የፆታ፣ የጊዜ የመደበና የቁጥር ስምምነት ችግር የሚታይበት • የአቻዊ ቅንብር ስምረትና ጉድለት ያለበት፣ የአረፍተ ነገሮች አመጣጠን ችግር ያለበት፣ • የተዋጣለት ወይም ይህ ነው የሚባል የሰዋሰው ግድፈት የሌለበት	17-20 13-16 9-12 4-8
5	የአፃፃፍ ስርአታዊነት፤ የስረአተ ነጥቦች አጠቃቀም	የጽሑህሁፉ ተነባቢ መሆን፣ ሕዳግ መጠበቅ፣ የላእላይ ገፅታው ሳቢነት፣ ስርዝ ድልዝ ያለበዛበት፣ ትክክለኛ ስርአተ ነጥብ በአስፈላጊው ቦታ የመጠቀም ብቃት መኖር፣ የፊደላትና የአንቀጽ አከፋፈል	• አይነ ገብ የሆነና ይህ ነው የሚባል የሥርአተ ነጥቦችና የፊደላት አጠቃቀም ጉደለት የማይታይበት • የፊደላትና የስርአተ ነጥቦች አጠቃቀም ጉድለቶች አልፎ አልፎ የሚታይበት • የላእላይ ገፅታው ሳቢነት ጉልህ መሆንና ስርዝ ድልዝ የበዛበት • አንባቢውን የሚረብሹ ህዳግ አለመጠበቅና የአንቀጽ አከፋፈል ችግር	9-10 8-7 5-6 3-4

---

[2] ምንጭ:- http:/WWW/.foci.osg/shess/:101compostion packet.htm/.
http:/www.examenglish.com/JELTS writing markschemes.htm/and Rublic to Evaluate the priamry Iraits of a compostion. Inter Americna Univeristy of puerto Rico. Ponce campus, April 2002. Teachingr with a purpsoe:

- Heaton-1988

አባሪ 4፡ የቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች እርማት ቱ-ቴስት ውጤት (t-test result)

❖ Variance = $\frac{(x_{1}-\bar{x})^2+(x_{2}-\bar{x})^2+(x_{3}-\bar{x})^2+\cdots+(x_{n}-\bar{x})^2}{n}$

Where xi= each items

$\bar{x}$= mean (averge)

n= totla number of observaiton (total data)

∑= summation

I= 1, 2, 3, … n (39)

❖ Standard devation is the postive root of variance

Sd= $\sqrt[+]{varation}$ $= \frac{\sqrt[+]{\sum_{i=1}^{n}(x_i-\bar{x})^2}}{n}$

= የሰራንበት ዳታ ቫሪያንስ (Variance) = $\frac{1867}{39} = \mathbf{47.87}$

Sd= $\sqrt[+]{varation}$ = $\sqrt{47.87}$ = 6.92

Sd= $\sqrt[+]{varation}$ = $\sqrt{37.24}$ = 5.67

በመቶኛ ልዩነታቸው ሲገለፅ

ልዩነት በመቶኛ = $\frac{\text{ልዩነት}}{\text{ቅድመ}}$ x 100

$\frac{414.20}{1452.80}$ x 100

= **<u>28.51%</u>**

አባሪ 5፡ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ልምምድ የፃፉት ድርሰት ግለ እርማት አተገባበር ማሳያ

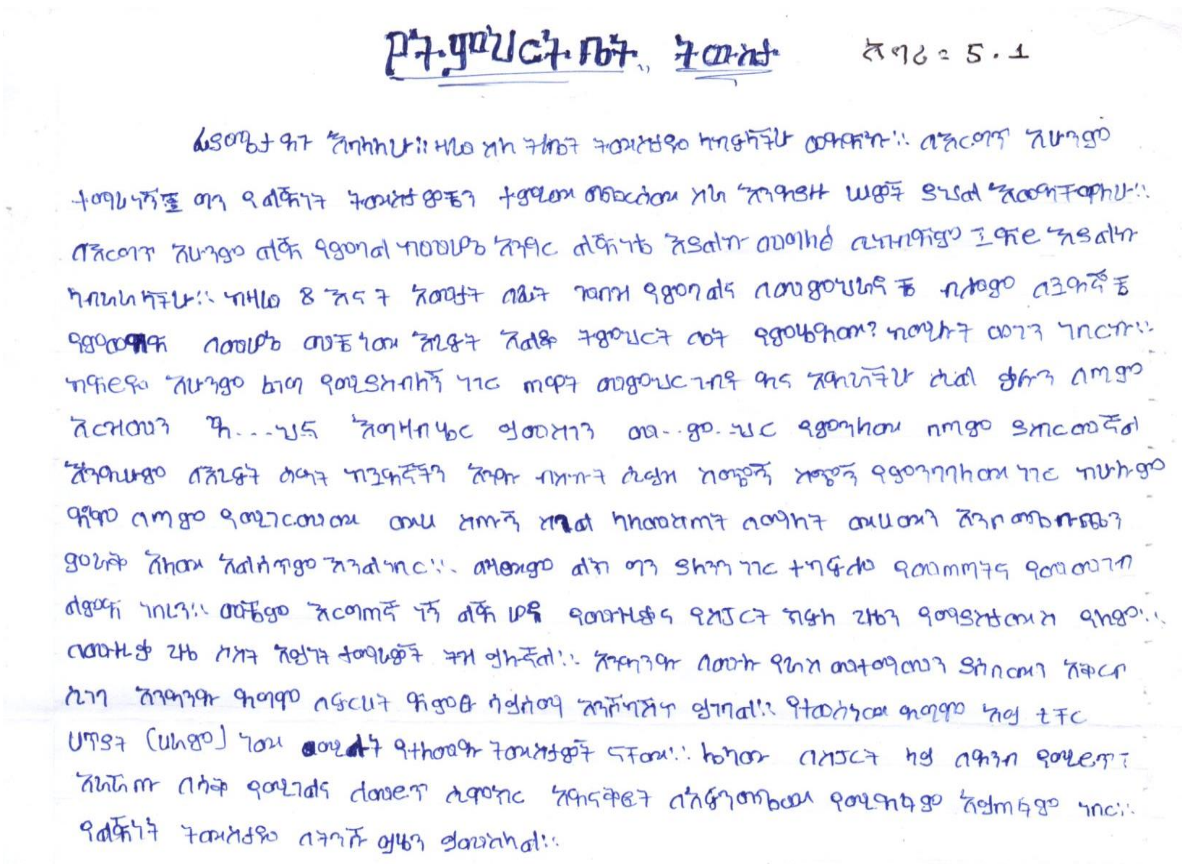

የትምህርት ቤት ትውስታዬ   ክፍል ፡ 5-2

አቤት... አቤት.... ያለ ትምህርት ቤት ትውስታ ሲወራ ላንተ ለጓደኞቼ ማስታወስ ያስደስተኛል:: ያሳለፍኳቸውን ለቅሶ ሳቄን፣ አዝናኙ አስተማሪ፣ ጸብ የሚያስቅ አስተማሪ፣ ጸብ ጸብ፣ ሁሉም ነገር ትዝ ይለኛል ሆኖ ለቀሪው ግን እንደገና ይዘረዝራል:: አሁን ደግሞ ትውስታ ላይ ያለውን ነገሬን እንደ እንደ ልነግራችሁ::

“ወደ ጎን መዞር ተጀምሮ ተገለባበጠ ሆኖ” የትምህርት ቤቴ ርዕሰ መምህር:: እንደ እናቴ የትምህርት ቤቱ ተማሪዎች ለማለት ... እና ለትምህርታቸው ... የሆነ ተማሪዎች ናቸው:: የዚህ ተማሪዎቹን ግን እንዲያ መዞር ለብዙ ነገር ይመቻል:: ... እንደሆነው:: እንደ ... ነገር እና የሚመቹ ... የሚያስደስት ... እንዲቀበሉ ነበር:: እንደ ... መምህራቸው የኛን ... “ለዚህ ትምህርት ... እናገር” ብለው ... “እኔ ምንም መውጣት ... ብዬ ... ርዕሰ መምህሩ አሁን ... ” ... እነ ... ተመልክተው ... “ለምን ... ነገር ነው” ... ተማሪዎች ... እና ... ለመምህራኑ ... የሚ...

ነገር የመዘዋወር ... ትምህርት ቤት ... ተማሪዎች ምንም የሚመቸው ነገር ... :: ... ተማሪዎች ... እንደሚነገር የቡክ ... ለመርዳት ... :: ... ... የርዕስ መምህሩን ... ለመተካከል ... ተማሪዎች ... ለአንድ ... ነገር ... ነገር ... :: ተማሪዎች ... ... ትምህርት ቤት ... ... :: ... ተማሪዎች ... ... ለተማሪዎች ... እንደ ... ነገር፣ ምንም ... እንደዚህ ... ... ነገር::

የትምህርት ቤት ትውስታ አገሪ፡- 5-3

ሁሉም ተማሪ 7/7 ቤት የሚያሳልፈው ከወላጅ የበለጠ ወዳጅ ወይም የሚያሳድገው ሰው ነፃ ከመማሩ በላ ነው። እንዚህም ተማሪዎች መካከል አንዱ ከእኔ ጋር ። ከእኔ የሬ አሰት በሽታ እገባን መድረክ ፀሐይ ነፃ ቀርቶ መድረክ ላ ሰዓት አሉ ፀሐይ የሰለም ቅንጅ ናት። "የhigh school" ተማሪ ከመምህራን ሁሉም ትውስት ነበረ ትንታኔ ነበር። ከመጀመሪያ ጊዜ ወደ "high school" ሁ ቤት የገባው መሆኑም ጊዜ ጊዜ ሁሉም ከዚ ነበር።
የትምህርት ቤት የመጀ ቦታ በጣም ተወዳጅ ነበር በአገሪቱ ቁጥሩ የሰለ ቤት ትርጉም ቦታዎ ነው። ከመጀ ነፃ ከዋ መስጠን ጥሩ ከመልእት በጣም የተቀናጀ። የብ እንደ ተማሪ ትምህርት የሚሰጥ የመምህሩ እንደ ወዳጅ 5ኛ ተማሪዎች ነበር በአንዱ ከኔ የምንማርበት እንደኛ ከክፍሉ ቀለበ ፀሐይ ትር መስጠት ቀለም በኩ ነው። እንደኛን ወዳጅ ትር ቤጋ አበረን ሁሉም ተማሪ የሚማርበት ክበብ መጽሐፍ ትክክ ትዝታ መጽሐፍ ከኔ ተቀብለን ፀሐይ ተማሪ ትክ ብዙ ትምህርታችን። ትር የምቀምጠው ጥግ ከኔ ነው ሁሉም ከመጀመሪያ ከኔ ተመልክ ነው የምታሪው መሆን መቀመጥ በጣም ነው የሚጠበቅ። እንደ ሁሉ ተማሪዎች ትሌላ ነው የሚቀመጥት ሁሉም እንዳንዱ የትንሽ ተማሪዎች ትምህርት ነው የሚጠፋው።
እሁሉም የሚያስቀው ትዝታ ትበ የሚገባ ትምህርቱ ነበር በጣም ቀላል ትር ተማሪዎች ነው በዛሬም ሰላ ብዙ ቀልሙ ሁሉንም ነው chemistry ነበር የሚያስተምረኝ ትር ሁሉ ትምህርቱ እስከሁን ከኔ ትርጉ ነው የሚያየው። የሚያስተምር ዘመኑን በጣም ትውስታ ነው። ሁሉም ከሚያስተምር ሰው ክተማሪዎች ሰላሜ ትዝታ ነበረ ነው ቀጥሎም የትንታ 7/7 ፍቅ በትረ ሰላም ከኔ በሚያሳይ ነፃ ጀነ ትዝታ ትርፋ ሳያውቅን። ትር ሰላሜርስ ትጂ ትንታገሩ መጽሀፍ የትንታ 7/7 በጣም ያስተማረ በትላ ልጅ ከኔርስ ሰለ የሚያስተምር መምህር ከኔ ያለ ነው። ሰን ትክክም ሰንታ ትንታ ልጅ ነበር በጣም በገን ትርጉ ሰላ ጥሩ ትዝታ የሚያስመጣው ትርት ሰን ሁሉም ቀንበ ልጅ ነው ሰዓቸው። "እስ ከሰቀመሰው ሰውር ትዝታሰው" የሚገኘው ዘንት ያለቀው።
ሁሉም ትሰልፍ ሰጀክ ትርፍ የሚሳቅር ተገባር ትሰው ሁሉንም ተማሪ በጥያቄ ሰማጠሩ።
ትርፍ ቀን በጨረስ ዛሬ ልጅ እንደሚገባ ትዝ ሰላ ሰጣሽ ከኔ ነገሩ ሁሉም ተማሪ ትብሪትን ወደ ልጅው ትርት ትንግድ ቁጥሩን ትንግድ ቁጥሩ ትርፍ ከኔርስ መፅሀፍን ትምህርትም ክብ ወደት እስ እስ የሚገባ ቁጥሩን ጀነሩ ነበር። "እርግጥ መጠ በርሳ ቀንህ" ትዝታ የሚገባው ዘሬ የዘ ዘንት የእንኳን ሰፋ ነገሩ ቀጥለው ትውስታዎችን ትምህር ልጠራን ትዝታም ተወዳቅን ሰን ለተሰው ሁሉንም ትሩ ወደኝ ነበር ጀመጠው። ትርተማሪዎችንም በዚህ በጣም ቁርጥ ነበር። ከእንኳን ወደ ቤት በምጠብት ጊዜ ትርፍ መዘመር ሰጊ ሁሉ ትዝታር ነበር። መወደር ጀነገሩሪ።
ሁሉ ጀነሪ ፡፡ (2) የአሁን የምንማርበት የትምህርት ቤት ትውስታዬ በጣም ጥሩን ሰጠመኝ።

የትምህርት ቤት ትዝታ

ሰባሪ፦ 5-4

እውነት ምህረቱ 2008 ነበር ትምህርት እንደጀመርኩ ነው:: የጀመርኩት የ እማሬት-
ማንገት መዋዕለ ሕፃናት እሰገባ ነበር ቀኑን በጣም በመጓጓት ነበር የጀመርኩት ፊቴን በቀዝቃዛ
ዝናብ ቀዝቃዛው ውሃ አፀዳሁ ልብሴን ለብሼ መንፈሳዊ ደስታ ፈጽሞ በቀዝቃዛ
ሀ ዓመት ዐዲስ ፀሀያማ ብቻ መሆኔን ለትምህርት አመሰግናለሁ ትልቅ የትምህርት ቤት መውሰድ ደብተሬን ከፍቼ
ሁሉ አዲስ ፀሀያማ ብቻ ሥራት ለትምህርት እሰቀምሽ ታላቅ ቤቴ ቆይቶ ሁለት ዓመት ሰላም ሲል ያሁኑ
ሆር ላይ ሰላሜ ገዛዤን ቀመስሁ::ትምህርት ቤት ላይ መምህሩ ቤቴ ባዩ ደጅ እያገባችም ከሰሩ ጌር
ከእናቴ እየተገናኘን ነበር የምንጀምረው::በመንገድ ያጋጠመኝ ለጥቅ አየሁ እያገሳሁ
እያመሰገነ መዳረሻ ትምህርት ቤት ገዛዤን ቀመስሁ ትምህርት ቤት ፈጀደልኝ
እያስታወሱ መዳራሻ ትምህርት ቤት ዘመን ለመማር ለሰማይ ፀሀይ ሊወዳ የሰጠ ጊዜ የመጀመሪያ
የትምህርት ቤት ዘመን ለመማር ለሰማይ ፀሀይ ሲዋዥቅ የሰዓት ጊዜ የመጀመሪያው
መንበሩን መሆኑ ሳሙናዬ ተገንዞ ፀሀይ ላይ ታያለሁ የመጀመሪያው የመገናኛው
የመምህራን እያስተማሩኝም ተመለከትኩ ማሁን ቶንቶ አማታወቅኩም::ከዚህ እየተገረምኩ
የመጀመሪያ ገጠር ተምህርት ስለሚሰጠኝ እንደገና ወደ እቤቴ የተገኘ ነበር የመጀመሪያ
ወደ ማቤቴ ገባሁ ተምህርት ስዘጋጅ ከመዋዕቴ እንደገና ተማሪዎች የነበር የመጀመሪያ
ሁሉም ክፍል ነበር የመጀመሪያ መንገዴ::ማስታወሻዬ በጣም ጥሩ የመጀመሪያውን
ያስታውሳል አሁን የመጀመሪያ የትምህርት ቤት ትዝታ የእኔና የጓደኞቼ ማሳሰቢያ
ሰላም ለሁሉም አካባቢ ከሰማዕት ማሰባሰብ የመጀመሪያ ንግግሬ የእናቴ ልጆች ጥሩ እህ
ብዙ ለፈጸመው አካባቢ ከዛሬ ጀምሮ የእናቴ ልጆች ምስጋና ይሁን በር እከ
ማለት ነበር::እንደገና በጣም ጥሩ የእንግሊዝኛ ክፍል ሲገባ ወደ ጓደኞቼ በስራ ተገናኘን
ቤተሰብ ተቀበሉኝ::የመምህሩ መልካም ሰው ሆኑ ያሉት እንደ ጥሩ አስተማሪ
ከ"እጠብቅ የመምህሩን መንገድ በጥንቃቄ ባለሙያ ዓመታት ወደ አገሪቱ መጀመሪያ የተማርኩት እና ወደ ትምህርት
ወደ ገበሬ ለገባ ተመልሶ ስለማይ በየካቲት በጣም ብዙ ጥቅም አለው ወደ ቤት ተመለሱ::እና
ሰው ምንም ዓመት ሰብስቤ እየገባሁ ፈጠረ ማንበብ በየቀኑ ተከታትዬ ብቻ በዋናው ውስጥ በትምህርቱ
ጊዜ::እኔም ሁሌም ወደ ቤቴ ሄጄ ተማሪ ደስ የሚል ዓመቱ በጣም ጥሩ ነበር ተዝናንቼ ወደ ክፍል ገባሁ
ለማዳ ካለ እንደ መብራት ቶሎ ተገናኘ ከሁሉም የእሱን ነገር ጊዜ ማንበብ ተምሬያለሁ
መምህሩ እኔም ሰላም እንደምገባ ፆም እንደ ነበር የመጀመሪያ
የመምህሩ ፀሀይ እየተቀበለ እንደገና ስትበላ እንደ ነበረ የመጀመሪያው::
የመምህሩ ፀሀይ እንደቀበሉኝ እኔ ቤት ለገባ ጊዜ እንደ ነበር የገበረው::
እንደማይረሳኝ ነበር::የመምህሩ ፀሀይ እንደቀበሉኝ እና ቤት እንግዳ መጣ እናቴ
እንደሁ ለገባሁ ደስታ ወደ ቤቴ ስለተቀበለኝ ከሁሉ አሁን እንደ ተመለሱ ነበር::
በኋላ ነበር እንደደረሰኝ የመጀመሪያ ለሰው የተደሰትኩበት ጊዜ::
እማዬ...
በጣም የመጀመሪያ የመጀመሪያ ጊዜ እንደ መልካም የመምህሬ ወንድሞቼ ደስ
ማለት ነበር ሳንቲ እንደ ጊዜ::
"እማዬ ሲጠራ መምህሩ ማንገት" የመጀመሪያ ነበር አሁንም ድረስ መምህሩ ሀሳቤ
ብቻ-ለኔ ትምህርት ቤት ትዝታ የእኔ ቀን የእኔ ትውልድ ብዙ ጊዜ ነው ተግባር እያስታወሳለሁ...

እመቤት ዘሪሁን

የትምህርት ቤት ገፅታ

ጸጋዬ = 5-5

በመጀመሪያ ትምህርት ቤት የገባሁት በ አምስት አመቴ ነበር:: ትምህርት ቤት እንደገባሁ በጣም አስቸጋሪ ነበር ነገር ግን ከአስተማሪዎቼ እና ከ ጓደኞቼ ጋር እየተግባባሁ በመጣሁ ቁጥር እየተላመድኳቸው መጣሁ መጀመሪያ ፊደላትን ከእነ ቁጥሮች ጋር የሚያጠና ቆንጆ በጣም ደስ ይለኛል:: እንዲሁ መጀመሪያውም ተማሪ እየተማርኩኝ በመጣሁ ቁጥር ፊደሎችን ABC እና ቁጥሮችን ቀለሞችን እየለየሁ መጣሁ:: ከጓደኞቼ ጋር መጫወት እና ስዕል በመሳል ጊዜ ማሳለፍ ነበር:: እንደዚሁ እየተማርኩኝ የትምህርት መምህራኖቻችን ደስ የሚል ቆንጆ ጓደኛ ወደ ቤት እንድንሄድ ይፈቀድልን ነበር:: ከጓደኞቼ ከአስተማሪዎቼ ጋር ብዙ ጊዜያችን እያሳለፍን እና በጣም ደስ የሚያሰኝ የትምህርት ወቅት ይሆናል:: እንደዚሁ ተመልሰው አወቅሁ እና እንደ አስተማሪዎች መምህራን የሚሰሩትን ቁልፍ ቁልፍ ነገሮች ከዚህ በኋላ ትምህርት የሚሰጡትን እንደ ሕፃናት መምህራን እና ትምህርት የሚሰጡት እንደ መምሪያ እንደምታይ እና ይህንን ትምህርት ቤት የሚገኝ ሰፊ ነበር:: እዚያ ቀጥታ ዝግጅት እንዲሆኑ ከሁሉ በተዘጋጀው ውስጥ እየተማርኩም እና ገና ሰፊ መሬት ሲሆን ደግሞ ቁጥሮች በሰፊ ያስተማሩን ቦታዎች ብዙ ጓደኛ ትምህርት ቤት ብዙዎች ነበሩ ነበር:: ትምህርት ቤት መጣሁ ስለ ተሰራበት እና ዝናብ ወደ ከሰል ገባሁ ከዚ የመጀመሪያ ወንድም ከኔ ተቀምጠን ልክ እንደ ተቀመጥን አስተማሪዎቼ በጣም እና እያስጠኑኝ እያሉኝ ስለሰጡኝ መቆጠር እና ሆሄያት ፊደላትን በደንብ ስታስተምረን ተመልሳ መጣች የዚያ ቀን የመጀመሪያ ቀንም ስለነበር በደንብ አስተማረችንም ግን ከአጋጣሚ ተማሪዎች ጋር ትምህርት እያለፈ በዚያ ገለፃዎቹ እያወራ ጥያቄ ሳይኖር እያሉ ከነሱ ተደስተን የዚያ ቀን ደስ የሚል ቀን በመሆኑ ወደ ቤት ሄድን ደስ ብሎ ከጓደኞቼ ጋር ወደ ቤት ተመለስን:: ከዚ በኋላ ተመልሰን ጥዋት የትምህርት ሰዓት ስንደርስ ያለፍነውን ሁሉ ወደ ትምህርት ቤት ሄድን ከዚ በመዝሙር ዝማሬን ከዚ ወደ ክፍል ገባን ከአስተማሪዎቼ ጋር በደንብ መመሪያ ሰጡን ከዚ የክፍሉ ሥራ ደስ የሚል ከጓደኞቼ ጋር ምናልባት በኋላ ትንሽ እንደተሰጠን ተምረን እና ተመራምረን ወደ ክፍል ገባን ከዚ አስተማሪዎቼ ከቁጥር በኋላ ABC እና ፊደሎችን ቀለሞችን እያስጠኑ ሰጡን እና ከነበረን በኋላ የትምህርት ሰዓት አለቀ ተሰጠን እና ከጓደኛ ጋር ወደ ቤት ሄድን እንደዚሁ እየተማርን የመጀመሪያ እና የመጨረሻ ፈተና እየደረሰ ~~እና~~ ወደ ሰፈራችን አበቃ እሁድም በሰንበት ጊዜያት ቁጥሮችን እና ፊደሎችን ABCን በደንብ እየለየሁ መጣሁ እንደዚሁ እንደዚያ እየተማርኩ የትምህርት ፍላጎት እያደገ መጣ የመጀመሪያ ጊዜ ደስ ያለው በመዝሙር ሀገሬ ስለ ክብ ተማሪዎች ወደ እናቴ ጓደኛ ተዘጋጅተን እንደዚ ትምህርት ጀምሮ ከጓደኞቼ ከእህቴ ጋር በጣም በጣም ደስ የሚል ጓደኞቼ አስተማሪዎቼ እና ያስተማሩኝ ወላጆቼ አመሰግናለሁ ትምህርት ቤት የምንማርበት የትምህርት ወቅት ደስ ይለኛል:: ከትምህርት የመጀመሪያ ቁልፍ ቁልፍ ነገሮች ትምህርት የሚማሩ ገና ስለሆነ ዘሬ ጠዋት ዝግጅት እያሉ ከዚ ትምህርት የሚማሩት ቀን ሰፊ ደስታ ነበር እና በደስታ ስለማንኛውም ስለ ገና በደስታ ወደ ትምህርት ቤት ገባሁ ከጓደኞቼ ጋር ተገናኘሁ በጣም ስለ ደስታ እንደሚሆን በጣም ደስ አለኝ::

አባሪ፦ 5-6

የትምህርት ቤት ትውስታ

የሰው ልጅ ሆነን ተፈጥረን በዚች አለም ስንኖር በህይወታችን ብዙ አጋጣሚ ገጠመኞች ያጋጥሙናል:: እነኚ ገጠመኞች ሲገጥም መጥፎም ሆኑ ጥሩ ፣ አስደሳችም ሆኑ አሳዛኝ ከዘመናት ቆይታ በኋላ ትውስታዎች ይሆናሉ:: ማንኛውም ሰው ሲገጥም በትምህርት ዓለም ውስጥ ሲኖር የተለያዩ ገጠመኞች ያጋጥሙታል:: ታዲያ እነኚ ገጠመኞች ከዘመናት በኋላ ትውስታዎች ይሆናሉ:: ሁሉም ሰው በትምህርት ቤት ህይወቱ ከሚያጋጥሙት ገጠመኞች መካከል:- ሰብተር ሊያት መሄጃ ፣ ማጥናት ፣ ማርፈድ መለበስ ፣ የደንብ ልብስ መልበስ እና የአስተማሪ ምክር የመስማታችን በትምህርት ቤት ህይወት ውስጥ ያጋጥማል:: እኔም ታዲያ ብዙ የትምህርት ቤት ትውስታዎች አሉኝ:: ከእነዚህም ውስጥ የአምስተኛ ክፍል ተማሪ ሳለሁ ያሳለፍኩትን አንዱን ላካፍላችሁ- አምስተኛ ክፍል ተማሪ ሳለሁ ክፍል ውስጥ የነበረው ተማሪዎች ብዛት ሀያ ስድስት ነበር:: እና በአንድ አጋጣሚ ለምን በክፍል ፈተናል ለማዘጋጀም ብለን አዘጋጅተን የአንደኛ ቀን በዓል በጣም አስደሳች ቀን አሳለፍን:: ለመጨረሻ ዘሬ ያጠበርነው ፈተናል አስገባል ሁላችንም በጣም ደስተኞች ነበርን:: ያን ቀን መቼም የማልረሳው የትምህርት ቤት ትውስታዬ ነው:: በአጠቃላይ የትምህርት ቤት ትውስታ መጥፎ እንዲሁ ቢሆን ማለፉ በኋላ አስደሳች በጣም ነው ሁሉ የሚያስታውሰው:: እኔ ታዲያ ማካፈላችሁ ትውስታዎች መካከል አንዱን ላካፈልኳችሁ:: ሁላችንም የማንረሳቸው ልንረሳቸውም የማንችል የትምህርት ቤት ትውስታዎች አሉን:: አመሰግናለሁ!

የትምህርት ቤት ትውስታ ገፅ፡ 5-7

> ትምህርት ቤት እውቀት ከመቅሰሚያ ቦታ በዘለለ አንዱ የሂወታችንን የተወሰነ ጊዜ የምናሳልፍበት ቦታም ነው:: ለብዙዎቹ ተማሪ የትምህርት ቤት ትውስታ ይናፍቃል:: እኔም እንደ ተማሪ የትምህርት ቤት ትውስታዎቼ ይናፍቁኛል:: ካሉኝ የትምህርት ቤት ትዝታ ሠያውቁ ያሣለፍኩት ከተማሪዎቼ ጋር የምንጫወታቸው ጨዋታዎች እንደ ሠፋ መፋጠጥ, ለብሩ, ለሩሩጫ, ካሎ, ሱዚ እና የመሣሠሉትን እንጫወት ነው::

- ለአመታቱ ወይም ደረጃም ከ6ኛ - 8ኛ ክፍል ደረጃም በትምህርት ቤቶችን የተለያዩ ክበቦች ነበሩ እነርሱም መዝሙር ክበብ, ሣይንስ እና ቴክኖሎጂ ክበብ, ሒሣብ እና ስፖርት ክበብ የሚባሉ ሲሆኑ ከሁሉም በደንብ ሁለት ክበቦችን መርጠን እኔ እና ጓደኞቼ ለትምህርት ቤቶችን ንፅህናቸውን እናቀርብ ነበር:: ከዚህም በሀገሪቱ የ9ኛ እና 10ኛ ክፍል ተማሪዎች ለነሱም እዚም የተለያዩ ክበቦች የሚባሉ ሲሆኑ እንደ Scout ወይም የቢሮ አደራጆች ክበብ, የአካል ብቃት ክበባት, ሙዚቃ, ሚኒ ሚዲያ ነበሩ:: እና እንዲሁም ለልጆች ክበባት ከበዛ ውድድር ጋር እንደንጠባበቅ እና እንድንተዋወቅ ይረዳል:: እኔም በዛሬው ሁኔታ ለማስታወስ እንደ ለመጠጣም እንደለያየን "ገደ ገደ ሸበተ ገደ ገደ ሸበተ"

መለያየታችን ደረሠ ቀኑ
ዘጠኝ ወር በላ እርስ በርሳችን
ሁሉ መውደድ ተጠብቀን
መጣንም ወደ ደጃችን::

ኦሰሬ ፡ 5-8

የአምልኮት ቦታ ግንባታ

በአምልኮት ቦታ ውስጥ ብዙ የመንፈሳዊ ተግባሮች ይከናወናሉ። [illegible]

የትምህርት ቤት ትውስታ ክፍል፡ 5-9

ቀኑ ዝናባማ ነው፡፡ ከሹክሹክታ ለአተጀቡ የተቀመጠችው ፈረሷ የውርጭ አየር ለሽፋነው የመኪናው መስተዋት ወደ መስኮቱ ቤት መደረጉን ተጠባበቅኋት፡፡ ድንገት የሆነ ትውስታ መጣብኝ፤ ልክ አሁን በልጅነቴ ቀኑ እንደዛሬው ዝናባማ ነበር፤ አቅማመጧም እንዲሁ ነበር፡፡ የሚረሳኝ ሁ የመጀመሪያ ቀን፤ ከመኪናው ለትመርጽ ካፌያው ወደዚያው ነበር ያዩኋት፤ ብዬ በጠም ፊርቱል፤ እጠሩም አለቃዛዝ ብለት እንደምንም የትምህርት ቤቱ ቅጥር ግቢ በር ላይ ደረስኩ፡፡ በቡና ገዳይ ያለው ቀለሙ ለነአርማት የሚፈፀምበት ግንዱ ነው፤ በረሮው ለአሁንም መባዛት የሚገኙ ጋባሰኞች ኬትለኬታቸው በወንብ ታጥረው የተተከሉ አበቦች፤ ለማንገት የሚተከሉት ጋደኞች፤ የአካባቢያም ሥነ የአመቀት ደረፍ ለመለጠጥ የሚጠብቁ መምህራኖች፤ እንዲሁም በዓንዲህው መለቀድ ደረኝ ላይ ቀለሞን ብዛ የምትንቆጠጠው የትምህርት ቤቱ ዋይሎንተር ነበሩ፡፡ የፊተናው በሠላም መጠናቀቁ ያለማት ተመለለሙ፤ ቀመቴ መጣከለኛ ሆኖ ደለደለ ደለፍ፤ የቀዩ ዓመ ደም ግቢቱ የሚሰጥ ቤት ናት፤ ፈገንን ተመዋታለኝ፡፡ እንዲም ከጠሩ እግር አለፉ ተቅለቅለቻቸው፤ ከዛም ላይቅይ ፊተናው ተደመረ፡፡ እንደፈለኛው አለነበርም ቀለለ ነበር፤ ከዛሬው ለሃለ ነበር ደላ የሚለው ረዛ የነበረው፡፡ ከመፊተኛ ክፍሏ ለትመጣ ጋደኞቹ ወደ ለመረመረቱ ተዘጋጅተው ነበር፡፡ በረሮው ግንዱ መለቀድ ጋር አንደ በርሜን በፋ ገርም እንደዛው ተዘጋጅቷል፤ ሁላም መረመረቱን ጀመረ፤ ከላይ አስከታች ለለበለ ወን መለጅ እንዲዳቅጠ ሁሉም ፀሀይ ላይ ተኝተው የዋለት ትዝ ሲለኝ ፈገግ አልኩ፡፡ ለካ መመርጫ አለፈለ "መሀጅ! መሀጅ!" በማለት ለክኔ አያነቀኝ መረጃኝ፡፡

የኢትዮጵያ ቡና ገውረሀ ገፅ፦ 5-10

ሰዉዬ በበርካታው እናገኛለን::

● የተለያዩ ጥናቶች እንደሚያሳዩት ሰዎች ዘንድ ቻይና የሚታገል ትንሽዬ ሃገር ሲሆን እንዳሉት ሀገሪቱ ኢትዮጵያ ቢሮን ለመግለፅ የሚያስተውል ከበቀት ነው:: እዚህ እናስባ በጣም ብዙ የሚያምር ጉዉረታዎች አሉኝ:: የጉውረታዎች መቼም የሚያርጋው ሊዮር አንዱ ቀን ካንዱ ሁ ጋር አንዳር ቆይተን ለእርዳታ ለእግር ካሄ ለንወጣ ከተከበቶችን ሳቢ ወደኛ ብዙ ከሚያጋጥሙ የሚያስገባን ቡሬ ቢሮዎች አስካበራ: ቀቀለ የሚገል ፎቶ ከሁኔታ የሚጠቅሙ ሚርጫዎች ነበር::
እሱን እናስብ ተገኝቶ ኩቦን:: እናበኛንም ጎክ ለፊት እንዳሉት መንገድ ያለፍቀረ ሰሳካርያ::
ያመከታ እርዳታ አስካበር እንሰባም ወሮች የቆየ ተማሪ ለሚያሚያ:: እኛም በፈረሰት ወሰ ሰፈሮችን እየተጠጋን ጎክ ዘበኛው ተመስገን: አጠገቡ ሰሪ እሱን ለናየው ከሚዘን አስካበር ከፍሮጊ ስር እንደኛን ወጣን:: ይዘ ወጠንም መቀጠፋችን ቀጠልን:: እንዲህ ፍንጊቶ ሰርእንድ ብለ ሰያሰም የወጣ ወደኛ ለደረሱካኝጣን የበከጠ ለዘ ፍሪያም መሆንን ፍጠርን:: ቦርሳችን ኢትዮጵያ ቡና አስካበር ለተሰጠ መንፈስ ለምንው በር ተርጋሚተን ከመጠበቅ ወሰንን:: እንደሰርሙ ዘበኛው ከሚያን አስ ነበር ቀንዷ ወሰ ቢሆ እንደፍንዴ ታዘዘን:: እኛም እናፍፈርና እየተንቀጠቀጥን ወስ ቢሮው ገበርን:: ገባከኝታ የኔ ነበሩት ቡዙ በቀጠ ለጠያቀን ገብተር እውነት እርስትን ነው:: እናነው! ማከማቻ ነበር የተፈገር ነው እሱ እዮሻቀ ገበተር እርሳቸው የመጡት ገብታሪ ያለክ አለን ለጠየ ገናገኙን:: እሰላማዊ ሃሳቦችን ለመቀበል የኢትዮጵያ ቡናን ጋቢ መቀት መቀት እየመጡን እነ ፍሬዎችና ተጫዋቾችን እንደንገልፅ ከ3 ቀን እዚዝን እኛም የተገለፁትን ደብዳቤን ለኃላ ተመልካቾቹን ህብረት እንደምንፈ ካለፈን እርዳታን ወሰ ፍሬን እንደሰንገ ተቀበለን:: እኛም ግለ ብሎን ወሰ ኢትዮጵያ ጉብኝት ተመለከትን::

የትምህርት ቤት ትውስታ ሰገነ 5-11

ትምህርቴ በተጀመረ [illegible] ደስተኛ [illegible] ከፍሉ የደረሰም:: [illegible]
[illegible] ከዚያም [illegible] ክፍሉ:ክፍሉ [illegible]
[illegible] ተዘጋጅቶ [illegible]
[illegible] ዘይቶ [illegible] ነበርም ምንም.
ነበርም [illegible]:: [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]:: [illegible]
[illegible] ገጠመኝ [illegible] የትምህርት ቤት [illegible]
የትምህርት [illegible] ቤት [illegible] የተማሪ ቤት [illegible]
[illegible] ተማሪ [illegible] ተማሪዎች [illegible] 10
[illegible] ተማሪ [illegible]:: [illegible] ተማሪዎች [illegible]
[illegible] ተማሪ [illegible]:: [illegible]
[illegible]:: [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ተማሪ [illegible] መምህር [illegible]
[illegible] መምህር [illegible]:: [illegible] ተማሪዎች
[illegible] መምህሩ [illegible] ተማሪዎች [illegible]
[illegible] ተማሪ [illegible]
[illegible]:: [illegible] መምህሩ [illegible]
[illegible] ተማሪ [illegible] መምህሩ [illegible] ተማሪዎችም
[illegible]
[illegible]:: [illegible]
[illegible] መምህር [illegible]
ተማሪዎች [illegible] ትምህርቴ [illegible]
[illegible] ተማሪ [illegible]
[illegible]
[illegible]:: [illegible]
ተማሪ [illegible]::

አባሪ 6፡ አራሚ መምህራን ለተማሪዎች ቅድመና ድህረ ልምምድ የድርሰት ፈተናዎች የሠጧቸው ውጤቶች

78

ጓደኝነት

አባሪ - 6 - 1

ከሌላ ሰው ጋር የተሠራ ጸንቶ ለመቆየት፣ እንደዚሁም ወዳጅ የሆኑ ነገሮች ውስጥ አንዱ ነው። የሰው ጋር በተፈጥሮ ተቻችሎ ለመኖርም፣ ደስታን፣ ሀዘንን እና ችግሮችን የሚጋራበት ሚፈጥር። እነዚህ ጉዳዮችን ደግሞ ለሠላማዊ ኑሮ በመንገር መፍታት ያስችላል። ጓደኛ እነዚህን ሁሉ ነገር በመግለፅ የህይወትን ጣዕም ያገኛል። "ከጓደኛ ጋር እንደምንተዋወቅ ነገሩ በህይወት እንደሚሳለው" እንደሚባለው አብረን የምንወስነው ለምን እንዳለበት። ጓደኛ አብሮ መሆንም አይቀር ሊሆን ይችላል። የህይወት ጣት እንደምንገነባ የሚረዳን፣ የሰዎችን አጠቃቀም የሚያሳየን፣ እና ጓደኛ ሊሆን የህይወት ጣዕም የሚያሳውቅ፣ የጉዳዮን አጠቃቀም የሚያሳውቀን ደግሞ መልካም ጓደኛ ነው። አብሮ ጓደኛ በተለያዩ ሁኔታ የተመቸ፣ ለሀሳብም ሆነ ለልብ መልካም አመለካከት ያለው፣ ጓደኛው ሊደገፍበት የሚያስችል አይነት ሰው ነው። በአንፃሩ ጥሩ ጓደኛ ለጓደኛው ጥሩውን እንዲ አይመኝም፣ ለጓደኛውን ችግር ላይ እንዲወድቅ አድርጎ ይመለከታል፣ ከመጥፎ ነገር ይጠብቀዋል፣ ደንገት እንደኔ በአስተማማኝ አለመግባባት ሊገጥም፣ ሊቀየሙም፣ መጥፎ ነገር ከተከሰተ ጊዜ ቀደም ብሎ፣ ጥሩም ነገር ከተከሰተ በኋላ ይመሰክራል። እንደ እናት የገዛ ልጇን ከምትወደው በላይ ጓደኛሞች ይተዋወቃሉ። ስለዚህ ጓደኛን አንመርጥ በጥንቃቄ መሆን አለበት። ምክንያቱም የምናገኘው ሰው በጓደኛ ቅርበት በመውጣ አለብን። ይህም በአለ ቅርበት በየቀኑ ይለብን ዘንድ ሰው አመለካከት ነው። ለህልፈው የሚገዛ ካሆነ ያ ጥሩ ጓደኛ ነው።

ኮድ 33

ርዕስ… ጓደኛ

ክፍል፡ 6-2

ቅኑ ለኛ ነበር ዘመነኛ ክፍል የጀመርኩበት ፤ የመጀመሪያው እለት አስኳር ፤ ልጆች ጋር ሁነን ወደ ትምህርት እየሄድን የነኝ የቆሙን እናወራን ፤ ወደ ግቢው ስንገባ ትልቅ ሰልፍ በማድረግ የታጠረ ነው። ወደ ውስጥ ዘለቅን ከዛም ለትምህርት ሳይሆን ለእርስ ሚያወዛልል፤፤ ብቻዬን ኛ አንድ ሆሄርታል ሁለት ሆቴል አሁን የሀበናት ወሰቀኝ ሚስጥም ሆነ፤፤ ወቶ ወደ ጉደ! ሰንሰብረት ነው ሰንካራንበት እደሰሉ ወደ ክፍሉ ገባሁ ዘብዙ ትምህርት ተወከዘበን ሰለዝን ወር የወሰውቀው ሰው አገኛለሁ ብዬ አላለብኩም በአሁኑኛው የወንበር ወደጀ ልተሰልት ሁለት የጆሮ አገሌ ና የተወሰ ልጆች አገኘሁ ጸሐ አሉኝ፤፤ ዘኛሉ ጋር አንለያለሁ አላጸብረኝም፤፤ ክለዝ ወሰውኝ ሁሉም ለሁለትነው የተቀመጡት እኔ ግን ብቻዬን ዘና ብዬ ነው የምቀመጠው፤፤ ለዚ ወሁል ቀናቶች ሁለት ሄዶት አይሉ ሚንኮል ሁሉም ሰው አብሮት ካለ ሰው ጋር ይወሀል፤፤ ነገር ግን ብኔ በዘተማሁ በኩል የተቀመጡ ቀሚ ቆንጆ ዓይኖች ልጅ አለች፡ ብዙ ግዜ ብቻዬን አይታለሁ ዘለዎች ጋር አታወራም ትንሽ ፍርሀት ቢጤ አለባት ቀልጠ ግን አይነሳትን ሚለኝል፤፤ ሄጄኣና ከሄደ ተቀመጥኩኝ ትውውቅ ነገ አሊናት ዘሬ ሰለም ወልት አገላለሁ እንተዋወቅ ብዬ እጄን ዘረጋሁላት ስበጠች በፈገግታ እሲች ጸሐ በወይል ፈገግታ ክፍል ውስጥ ጓደኞች የለኝም? ብቻዬን ነው የወሄደው አለችኝ፤ አው ጓደኛ የለኝም፤፤ አለችኝ ግን እኔን ብቻ እኔ እያሰቡ እንግባ ጸፍታ ልተሰል ሁዘን ሚነገር፤ በቃ ዘአሄ ቋል ካተመጣ ዘወይቷን ተረዳቷ አማዘው ጓደኛዬም ወሆን እንችላለን አለ ብዬት ወደ ቤትም ተመለስኩ ዘዛ ቀን ብኋላ እኔና መቀ መቀመጥ ጀመርኩ አብረን እናጠናለን እናወራለን በጣም ተግባብተን የወገርወው ነገር ብዙ ነገሮችን፤ አንድ አይነት ነው፤ ህልሞቻችን፤ ሀሳቦቻችን፤ ዓላማችን የምንፈልገው ነገር ብቻ በሷውስጥ እኔ አለሁ በእኔ ውስጥ እሷ አለች፤፤ የልብ ጓደኛ ሆነን ከዚህም ሌላ ሁሌታዬ የወደፊት የምትሆኝ፤ ወደፊት ሁሌታውም ከዚህ አብረን እንደምንሰራ እንወጣለን አብረን እንኖራለን ለነዚ አሁን ጓደኛዬ የወዳጅ የመጀመሪያ ዉሎ ……

«ጓደኛነት ማለት የሚያስበው ተወን የሚያስበው ትልቅ ወዳጅነት ነው»

42

ጓደኛ

ክፍል፡ 6-3

ለመኖሪያዉ መጋጋገርያችን ከሰዎችጋር የፀሀይ መጠጥ ለነብሳችንም
በማኅበራዊ ኑሮእንቅስቃሴ በመኖሮት መደጋገፍ ከጓደኞቻችን ጋር ደስተኞች ነን ለሌሎች ወደ ሌላ ሰው
ትታዩ ነበር:: እኛም ለተደረገ መሆንን የሰዉ ዝማሬዎች ደመርላች ዝማሬዎች ጨርሶ ወደ ሰር ዘመን
እነገባለቸን ደሙ በማዕበ ሁሉት ህዝቦች ከእናቶች አባቶቻችን ጋር ወደ ትምህርት ቤት ከመዉደድ
ሊሄዱ ይታያሉ:: እኛም ትዝታዎች ቀጠሮዎችን መሰረት ቤቱ ቸኩሎ እንደዚ መደሰት ደርሰንም
ቤተሰብ እና ደስታ ለሰዉ ከሰዉ እንደት የመደሰት መደሰት ቤት ለታመሙ ነዉ የተቀመጠዉ
ቤትገርከተደን በበሩ ሆነ እንደት የመደሰት መደሰት ለተማሪዎች የጓደኞቻቸዉ ትምህርትም እንደተከመደሰዉ
እኛም እንደደረሳቸዉ በተከሞደ ልጆቻቸዉ የምትቀበሉ የጠበጓደኛዎ ትምህርት በባህሪ ሳቅና ተጫዋች ናት::
ወደ ሰላም ዘገባ ለማደግ ልጆቻቸዉ ተቀበሉቸዉ:: ትምህርት ክፍል ከነፋ-ጎዳ ፡ ጨዋታ-ደስታዎች ፡ ዘፈን
ምንም እንደ ሲነፋት ሁሉን በጎድ ትልቅ ቀለት:: ትምህርት ከክፍል ደስተኛ በካንጅም በተገጠመ
ደሴ ፡ ጨዋታ-መዝሙር ና የጠበጓደኞቻ ናት:: ትዉዉቅም የዛሬ3 አመት ከክፍል በመገናኘት ጓደኛዬን
ቤት ካሁ ነበር ትዉዉቃችንም ደግ "ሀ" ብሎ ጀመረ ነበር ለኔም በደንብ መሰማማትና ጓደኞቿ መዉደድ
ጓደኛ ማለት መንጋታት ነዉ ለጓደኞቻ መሆን ምንም ሳንሰማ ደስታና መደሰት የከበትም
ምንሬም በምንም ሳንሰማ ሁሉት የመሰማማት መልካምነትም ለማጣት ዘፋ የማያከብሩ ነበሩ
ደስዉ የጠበጓደኛ ነዉ:: እናም የኔ እና የትምህርት ጓደኞቼ ዘፈኖች ለምን ለመደሰትና ምንም ዘፈኖቹን
ደስታ ስንከባከብ እኔ የእነሱ ነኝ እየጠበቅኩ እንደገና ይቅርታ ልጠይቃችሁ::
ደሳካኛትን ለህይወታችን ጓደኞቻችን ከደረ እየጠነከሩ እየሰሩ

ኦ6

አባሪ - 6-4

ንጽሕና

ጤና ለሰው ነገር የሚገኘው ንጽሕና ነው:: እንዚህ ንጽሕና ለእያንዳንዱ ሰው ለአካል ለማኅ
የሃገሩ የአካል ተማሪዎች ናቸው:: የመማሪያ ክፍል ሁሉም የአካል ተማሪዎች ለሰው ነው የሚወደደው::
ንጽሕና ናቸው፤ ለእኛ ጋር ቤት ጋር ነገሮችን ለእኛ ጋር አካባቢያችን፤ ወን ለእንዚህ ሁሉ ተማሪ
ከእኔ ልብ የልብ ንጽሕና የሆነ አንድ ልጅ ነች ነበረች:: ስለዚህ ቆሻሻ ይገኛል:: እና ሌላ ንጽሕና
ምንቆቶን፤ ጸጉሮን፤ ሁኔታን ... የምታገኙት እንደዚህ:: ስለዚህም አንድ ካለ ነው:: ንጽሕና መግለጫ
ከእኔ ለዚህ መንገድ ነው የሚሰጠው:: እንዲሁም መግለጫ ምን የአካል ልጆች ቻለን ለሰው
አስተምሯቸዋል፤ ነገር ግን የሚወዱት የሚታመሙት ንጽሕና ናቸው:: ቆሻሻ ያለበት ንጽሕና
ግን ስለእኔ ምንም የሚታቀፍ ነገር የለም:: የራሴን ሂደት እንደገና ለማድረግ፤ እንዲሁም እንደዚሁ::
ንጽሕናን ጸጉር የሚሆን እንዲሁ ናቸው:: መታጠብ፤ መቆረጥ፤ መቀየር፤ መጸዳት... ወዘተ ነገሮች
ለንጽሕና ነው አለ:: ንጽሕናን (ንጽሕና) እና ለሰውነት አንድ አካል እንዲሆን ነው የሚያስፈልገው
ንጽሕና ለሆነውም ሁኔታ ነው አካሄዱ፤ ለምሳሌ፤ ለቤት እንደ የሚያስተምር፤ የሚለብሰው፤ የሚመርቅን
አልጋ፤ ለምግብ፤ የጸዳ ቀን የጸዳ ተማሪ ነው:: ንጽሕና ለሰው ልጅ ለጤና ህይወት የተለመደ
ለማድ ነው:: ግን እንደዚሁ ለሰው ንጽሕና ለሆነ ወደ መግባት ነገ የሚማሩን ለህይወት ለቀር
ያስፈልጋል:: ምንጊዜም ንጽሕና መጠበቅ ለህይወት መኖር ስለሆነ ህይወት የሚያሳየን ለር አካ መሆን ነው::
ለእንደዚህ ወደቀት እና እንደሚለው ጤና የልብ ወዳጅ ነው ብሎ ያስ::

ጎበዝ

ቀን፡ 6-5

አበበ በመንገዱ ላይ እየተጓዘ ሲሄድ መቅደስ ነው። ከዚያ መጣ ይለብስ የእርሻዎች ወንበር ከነበረበት የተመለሰ ገና ድንገት ይባላል። አበበ ለመቀመጥ ነቅ እና ቀለማት በሆነም ግን ለማየት እሩቅ ላይ ላይኛ ያለ ሰው እያየ ነው። እንደዚህ ሆኖ ቆመ ብሎ ሲያስብ ነገሩ ሲሆን ለእሩቅ ወደም እያለ ይሰማን ድምፅ መጣለት ያለቅስ ነበር። ይሄን ሲሰማ የሆነ ሰውነቱን ለተ ወገብ እሩቅ ላይ ለማስተዋል አየ ይሆን እንደ እርሱ ይሆን እንዴ እሩቅም በመንገዱም ሆነ ያለመንቀሳቀስ እና ይመስለው ነበር። አበበ በፍጥነት ከመንገዱ አጠገብ ከዛፍ ስር ወደ የዛፍ ቅጠል ተቀምጦ ነበር። አጠገቡ ወንዙ አለ ከሚሄደው ተቀምጦ ጋር ነው የሚያስለቅሰው። አሮጊት ከዛፉ ስር ለትልቅ እንደ ድምፅ ከዛፉ ስር ወደ ሰማይ ነው የሚታየው። ለተማሪዎች ሁሉ ንቁ የሚሆነው ዝምታችን አበበ ይህንን ለማየት ቀርቦ የሚል ነው። አበበ ሁሉ ነገር እየሰማ ለዱር የዝምታዎች መንገድ ምን እንደ ሆነ ለመጠየቅ ያሰበ እና ድምፅ «ምን አገኘሽ» ብሎ ለፊ እያለ ቆመ ቀጥ ብሎ አለቀሰ። እንዴ ቀን አሮጊት መዐዛ ከበት ለትዝታ ከመንገድ ያዝ ባለው ለትዝታ ከዛፉ ስር ወደ ላይ ወደ ቀኑ ብርሃን እንደ ገለጠ ለማየት ለመለቀቅ እና ብሎ የዛሬ ከመንገዱ ለዓይ እንደ መሬቱን ወደ ቤት አስገባ። አበበ እንደ እንዴ ይህ ከመንገዱ ለዓይ ከእዚያ እንደ ተመለከተ ነው። አበበ በሆነው ነገር ሁሉ ተገርሞ አሮጊትን የምትለው አስታውሶ ነው። ዝምታ እንደሆነ የሚሰማው ለውጥ የሚያሳዩት ሰማይ ፊት እና አገልግሎ ንቁ ነው። ንፋሱ ለቀጥ ቀዝቃዛ፡ የዛፎች ሳር ሁሉ የሚታየው እሱ ነበር። ወዲያ ወዲያ ጠንቶ መንገዱ ለአገሩ እንደሚያስፈልግ የዱሩ መንገዱ ቅጠሎች ላይ ለጠለሉ እንደ ነው ይህ የሚታይበት ጠንካራ እና ቀለም ለዛፉ ነው ዛሬ እንዴ ከአገር እንደ ጎበዝ አለነበር። እንደ ቀን አበበ አገሩን እየወሰደ ለትልቅ ርዕስ መንገድ እና ለእንስሳ ቅጠሎችን ገባ እንዴ ከአገር እንዲያድግ አሰኘን። ለህግ እንደጠየቀ ለማድረግ ንቁነቱ አሮጊትንም ከለቀቀች የመንገዱ ይህ ወንዝ እንዲህ ወጣ ማንገድ ሆነች። አበቃም ከዚህ በኋላ አገሩን መንገር እንዲሰማት ለአበበ ሲነግረው ነበር ለዓለሙ ተቀጣ።

9

ጥቅሬ፡ - 6 - 6

እሸቴ

እሸቴ ብዙ ሰብዓዊ ወሰነች በጣም ቀላ የሚያስ ሰዎችን የሚያሳዝኑ ከዘመናዊ መንገዶች ቀላልም የሚያስቸግር ያለ ሥራም ከዚህ መንገድ የሚወስኑ ነው። በተለይ ሥራም እሸቴ ማለት ማለት ማስከም ማሳ በጣም ጥሩ ሰዎች ከሰዎች ቀላልም ተራ የሆኑ ወደፊት ነገ ከሰዎችም ማዘዝ ከማስተማር የሚያደርግ ነው። ማለት የማይገባ ማስተማርን ሥራም ማለት ነገር ሰዎች ነገር "የሰው እሸቴ ማለት ነገ ነው" ይባላል። እሸቴ መሆን ለሰዎች ጊዜ ነገ ማለት የሚገዛ ለሰዎች በዚህም ጊዜ ማለት የሚያውቅ የሰው ወቅት ነው። ለሰው ቀላል ሰዎች ከእሸቴው የሚያስተምር፤ ለእሸቴው ሥራ ሰዎች የሰው ሥራ የሚያውቅ ነው። ለዚህ ሰዎች ጊዜን ማስተማር ለማስተማር ከሆ ቀርፅ ከሆ ማስተማር ማስተማርና ማለት እሸቴ ማለት ሰዎች ለሰዎች ነው ፤ ወደፊት እሸቴ ለሰ በተቀበለው ሁሉ ማለት ጊዜ ከሆ ነገ ማለት ነው የሚቀበለው " ማለት ለማግኘት ለቀጥ ማለትን ይገባል " ማስተማሪው ማለት የሰው ቀላልም ነገ ማለት ለከተማው ወደ የሚያስተምሩ ለሰው ወደፊት ማስተማሪያ ቀለም የሚገባ ጊዜ ሰው ጸሐፊ ነው። እሸቴን የሚገባ ቀለም ባለቤቱም ለማስተማር ወደ በማለትም ማስተማሪያው።

ሰው ማለት ፤ ለሰው ሥራ ፤
በሰዎች ቀላል ፤ ሰማይ ተራ ፤
የሰው ሥራ ገና ፤ ቀለም ማለት ፤
ማለት ማለት እሸቴ ነው ፤ ሥራ የሚያስፈልግ። (2)

ስለ ጸሐፊ ማለት ማለት ጸሐፊዎም ለሰው ጸሐፊ እሸቴ ወደ 1007 በጣም ለማለት 5 ለቀለም ናቸው።

27

<u>ጓደኞቹ</u>

አባሪ፡ 6-7

በጠዋት በር ተንኳኳ እናም ወደ ጎረቤት ሄዶ በሩን ከፈተላት እናም በጣም የሚወዳት
ጓደኛዬ ነፃነት ነበረች «እንደምን አደርክ ደህና ነህ ነይ» ደህና ነኝ እንጂ በጣም
ደክሞኛል የሁልጊዜም ሰላምታ መረጋ በኋላ እንዴት ወደ ትምህርት ቤት እሄዳለሁ
እናም በተሰበረን ደህና ቀሚስ ብሎ በርካታ ሄደ ወጣ፡፡ እናም ከጓደኞቹ ጋር ...
እናወራን ፈጣን የተጠመዘዘን የቤት ስራ ሰራን ነይ አለቃት እናም ገዛን አለበሱ
ም እሉቶች፡ እንዴት ለምን አለባለሁም ብላት፡ እረ ስቶ ነው እሉቶች እናም እና
እንዴት ስራ ብት መሆኔን፡ እናም በጣም ስለምወዳት 5 ብር ስለምክፍል አለ እናለች
አለሁ አለቃት ነገር ወደ ሄደ ወደ የለውን እናቴ ደግሞ እንደምሄደው ነገርኳት እናም
እንደሄደ ብሎ መጣርኳት ሰላት ላይ ትምህርቱን ከለተማሪት የወደፊት ህልሙ የመሆን
ከሆነ እንደምሄደው እና በተደረ ህይወቱም ከለተማሪ የባሏ ፍላጎ እንዲተሄድ ነገ
ደግ አለች ማለቴ ትምህርቴንን በእወገበ ተመራ ብሎ መጣርኳት እናም ...ላይ
ሪቻርድም ምሽትም ተቀበለቻቸ እናም የመራገብኛቸን ሆላ ትምህርቴ አገሬን ማገልገል
ማፍለት ደወርን፡፡ እናም በሁለቱም ሰሚያገር የተባለ እና ፍሬ ፍሬ ወሬት ማምጣት ደ
መርን እናም በጣም ደገ አለት እና እቅፋ አደረገ አመሰገኗቸን እናም እንደጋቸ
ለልጆች ጓደኛ ዘለቄ እየለቀ ነች አለቻቸ፡፡ እረ ዋጋም ለሁለት አለቃት በደስታ ተለያዩ፡፡

ንፅና

ገፅ፡ 6-8

ንፅና የምንለው ነገር ለቤት፣ በዛ ገሬት ውስጥ ሰው ልጅ አንድም ያስጠነው። ማለትም ማለት
ንፅና ማለት ሁሉ ነገር ማፅዳትን ነው። ለዛሬዎቹ ካሉ ገሬት ለጠም የምናምናው እና የምናቀርበው ነገር ነው።
ለማንም የማናውቀውን ለንፅና እናውቃለን፣ እናገኛለን፣ እናመሰግናለን፣ እናከብራለን። ባጠቃላይ ከበዛ ለምሳሌ
በቤት ሰፈር ለትን ሁሉ ነገሮቻችን አስተካክለን እንጠብቃለን። ለዚያ ንፅናን ለመጠበቅ መሰረት ሊሆን ይገባል።
አንዳንዶች ለጤና፣ መሰረታዊ፣ እንደሆነ፣ ቀላል መሰራትና የመጠበቅን እንደዚህ ስለሚያሳይ ሊሆን ይገባል።
ምክንያቱም ንፅና ከሰው ነው፣ የሰዎችን መስመር ይጠብቃል። ምክንያቱም የአካባቢያችን ምንጭ ይሆናል።
ካንዳ ጋር በሚኖረው ቅርብ እያንዳንዳችን። ካንድ ሰፈርም እናውቃለን። ይህንን የምንከተለው የሰዎችን ዝርዝር
በአንድ ህብረት የሚሰሩትና ተማሪዎችም ዘንድ እንደ ሚስማማ ነው። ካንዱ አንዳንዶች ግቦም እያደረግን።
ያለመጠበቅ ቀጣይ አስተማሪ መሰረታዊ ሳይጠብቁ እያስተማሩም። ይህ ምክንያት ንፅናዊ ሰላት ካቀረ
ካንድ ካለካ ለብዙ ነው። ነፃነት ሁሉ መንገደኛ ካንድ ጋር መሆን ይለያዩበታል። እንደ
ሰዎችን እርስ እንደ ባለ ሰላም እንደሚገባ ይጠብቃል። ፍር ነው ይህንን ሊሰማ ዘወትር
ነው። ግን ነው ይህን ቁጥር ለይቅርታ ያስፈልጋል። ለማንም አይደለም። ሁሉም
ብትሆን መልካም ነው። ሁሉም ካሆንክ ገንዘብ አይሰጥም አጠቃላይ ይቀጥላል። ይህ
ካሆንክ ጥሩ የሰላም መንገድ ይጠቅማል። ብቻ ካሆንክ ንፅና ይሆናል። ባጠቃላይ ንፅና
ካሆንክ ካለፈ ጋር ለመኖር ትብብ ያገባል። ይህ ምክንያት ንፅና መሰረታዊ ነው።

ፐጆቹ

ድምር፦ 6.9

የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች እድል ነው ትውውቃቸው የጀመረው:: ለምሳሌ ሊከብዱም የምንማርም ሁሉም ወንዶች ልጆች የጆሮ ለባች መንገድ ሀብት የጀመረው በዐብ ነው:: የፍቅር ጓደኛን ቀጣይ የፍቅር ግንኙነት መጠናቸው በሚያ እንዳለቱ ከመሆኑ የቀኑ የትምህርት ውጪ ውን እንደገና በአግባቡ መጠቀን ከማቆየት ወላጆቹ የተወለዱ ልጆን በተቀላቀለው ጎሳቸን እንደገና ያለ የሂሳቡም ልጆች ነው:: የፍቅር ሰዓቢተሰቦችን ከጀምት እርዳታ ለማቀቅ በትምህርት ጊዜ ውሀን ቀጠቢትዝ ዛላዊነትንም እየተወጣ ቀዳዳ በትምህርት እቀጸላሉም:: ጎሳቸንም ያጸገበት የአእተጸጸማ መንገድ ጥናበመሆኑና በሌላ ቦታ ዝላሆነ እሌሉን ማሳደግ የሚፈልገው በማምጣት ነው:: የሁለቱ ግጭትም የጀመረው በወጣት ነው:: ከሀብት መጠናቸው ውጪ እስከዛሬው ዐገዩቸው ቀመ ጎሳሰል ለምጎሉ:- ለምሳሌ የሚመርጡት ቦታ ፣ የሚያዝናኑ ዓገሮች ፣ የሚያደርጓቸው ወዘተ ቀመ ጎሳሰል:: በማም ተወንካ ከመሆናቸው የተነሳ ቀዩን ወመጎሳቸውን ግጭት እየሰጡትም ነበር:: በአገሪ እንገመር ጎሳቸን ከሰዎች ጋር ከፋተኛ ግጭት ውስጥ ገብቶ በሚያጠቁት ሰዎች የፍቅር ጓደኛ ቀጥያገባል:: በዚህ የተነሳ እርቅ ያወርዳል የከረረ የቆየግጭር መንፈስ በመሄዳቸው ሊያ ርም በትምህርት እንደ እርዳ በእርዳ የሚያዩ ግኝን እያከበርም:: ከዛን ጊዜ ጀምሮ ውሳኔው እንደሌቱ ሆኗል:: የማቀጸርያ ቀን የለምና የመወለድ ዩቸው ቀን ጸደላ ሁለቱም በከፋተኛ ውጤት ተመረቀ:: ጥሩ የእኩ መጸብለቱም እየለሱ ቀጥሏል:: የፐጆቹ ነገ መምጣት እናቱ ወቅምና ፈገሌ ከበተ ያውላን::

ተጽ-24

ደረጃ፡ 6-10

ጓደኛ

በህይወት እንኖር መቼም ከሰዎች ጋር መቀራረብ የግድ ነው። ታዲያ ከሰዎች ጋር ከምናደርገው ቀረቤታ ውስጥ ጓደኞችን እንመሰርታለን። ጓደኛ እንደ ብዙ አይነት ጓደኛ አለ። ከእነዚህም መካከል፡- የክፍል ጓደኛ፣ የፍቅር ጓደኛ፣ የልብ ጓደኛ እና የመሳሰሉትን መጥቀስ እንችላለን። ከተዘረዘሩት የጓደኛ አይነቶች መካከል ሁሉም ሰው የልብ ጓደኛ ሊኖረው ይገባል። ሁሉም የጓደኞች አይነቶች ግን በቀላሉ በሁሉም ይገኛሉ። እንዲሁም፡- ጥሩ ጓደኛ እና መጥፎ ጓደኛ ናቸው። ሁሉም ሰው የሚያስፈልገው የልብ ጓደኛ እሱም መጥፎ ከሆነ አስወግደን በተቻለን መጠን ጓደኛ እንመርጥ መጠንቀቅ አለብን ወሳኝ ነው። አባቶቻችን ሲተርቱ "ሰው ውሎውን ይመስላል" ይላሉ። ትክክል ናቸው ሰዎች ከጥሩ ጓደኛ ጋር ሲውሉ ጥሩ ነገር ይማራሉ በተቃራኒው ደግሞ ከመጥፎ ጓደኛ ጋር ሲውሉም በዛው ልክ መጥፎ ነገር ይማራሉ። ትክክለኛ የልብ ጓደኛ ማለት በደስታ ጊዜ ከጎን ደስታን የሚካፈል በሀዘን ጊዜ ከጎን የሚያዝን በችግር ጊዜ ችኮ የሚሄድ ሳይሆን ከችግርህ መፍትሄ የሚያመጣ ነው የልብ ጓደኛ ማለት በተመሳሳይም የግል ሚስጥራችንን የሚጠብቅ ሰው የልብ ጓደኛ ነው። ከመሰማማችሁ! የምናማክረው እኛን ከራሳችን የሚያስብ ሰው የልብ ጓደኛ ነው።

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

አባሪ 7፡ የማስተማሪያ ቴክስት(ማንዋል)

በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሂዩማኒቲስ ቋንቋዎች ጋዜጠኝነትና ኮሚኑኬሽን ኮሌጅ የአማርኛ ቋንቋ ስነ ጽሑፍ ፎክሎር ትምህርት ድህረ ምረቃ መርሃ ግብር ለአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የክለሳ ብልሃቶች የመፃፍ ክሂል ችሎታን ለማሳደግ ያላቸው ሚና (ከፊል ሙከራዊ ጥናት) የተዘጋጀ ማስተማሪያ ቴክስት (ማንዋል)

ይህ የክለሳ ብልሃቶች በአማርኛ ቋንቋ የመፃፍ ክሂልን ለማዳበር ያለው ሚና የማስተማሪያ ሞጁል ለሙከራ ቡድኑ የመረጃ መሰብሰቢያ የሆነው የድህረ ፈተና ተሳታፊዎች ከመውሰዳቸው በፊት ለስልጠና 10፡40 (አስር ሰአት ከአርባ ደቂቃ) ተሰጥቷል፡፡ የአሰጣጥ ክፍለ ጊዜውም በግል ክለሳ የማመሳከሪያ ነጥቦች ክፍለ ጊዜ በቡድን ክለሳ የማመሳከሪያ ነጥቦች 5 ክፍለ ጊዜ (የቢጤ ክለሳ ግብረ መልስ መስጠት 2 ክፍለ ጊዜ እና በግልና በቡድን የማመሳከሪያ ነጥቦች ክለሳ ማድረግ 2 (ሁለት) በአጠቃላይ 16 ክፍለ ጊዜ በመመደብ ስልጠናው ተሰጥቷል፡፡

አጠቃላይ የትምህርት ሰዓት 10፡40
የክፍል መምህር፡ ተሾመ እምሩ
ቀን፡ 05/07/2015 ዓ.ም
ክፍለ ትምህርት፡ አንድ
ክፍል፡ 11ኛ “C”
የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ 42 ደቂቃ
ትምህርት የሚሰጥበት ቀን፡ ማክሰኞ
የክለሳ ብልሃት ዓይነት፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች የግል ክለሳ
የልምምድ ሂደት፡ በቡድን
ዓላማ፡ የቀረበላቸውን ረቂቅ በማመሳከሪያ ነጥቦች በቡድን አስተካክለው ለአንባቢ ግልፅ ጽሑፍ ማቅረብ፡
ክንውን፡ 1.1. የቋንቋ ለዛ በሚል ከመማሪያ መጽሐፍ ላይ የተወሰደ ርዕስ ማቅረብና ከግማሽ ገፅ ያለበለጠ ረቂቅ እንዲፅፉ ማድረግ፣

ክፍል 1፡ የማመሳከሪያ ነጥቦች በአጥኚው በጥቁር ሰሌዳ ላይ ተፅፈው በማመሳከሪያ ነጥቦች ክለሳ እንዴት እንደሚከናወኑ ገለፃ ተሰጥቷል፡፡ የፃፉትን ረቂቅ ከልሰው እንደገና የተደራጀ ጽሑፍ ያቀርባሉ፡፡ እንደገና የፃፉትን መልሰው በሚከተሉት የግምገማ መስፈርቶች ትክክለኛነቱን ያረጋግጣሉ፡፡

ክፍል 2፡ የሚከተሉትን መሪ ጥያቄዎች መሠረት በማድረግ ጽሑፉን እንደገና እንዲገመግሙና ማስወገድ፣ መጨመር፣ መተካት፣ መበተን ወይም ማሰራጨት ማደራጀትና ማጠናከር ማስተካከል እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

1. ***መግቢያ፡-*** ስለመግቢያው የሚጠቀሱ ጥሩ ነገሮች አሉ?

መግቢያውን ለማስተካከል የማከናውናቸው ተግባራት ምን ምን ናቸው?

2. **ዋና አካል፡-** ስለ ዋናው አካል የተጠቀሱ ጥሩ ነገሮች?

የአወቃቀር ሁኔታ ግልፅነት?

ከዋናው አካል ማሻሻል ያለብኝ?

3. ***ማጠቃለያ (መደምደሚያ)፡-*** ስለ ማጠቃለያ የሚጠቀሱ አብይ ሃሳብ አለ?

ከማጠቃለያ ማስተካከል ያለብኝ ነጥብ?

4. **በአጠቃላይ ጽሑፉ፡-** አንባቢን የመሳብ ኃይል አለው? ይዘቱ፣ አደረጃጀቱ (ቅንብሩ)፣ የቋንቋ አጠቃቀሙ፣ ሰዋሰዋዊነቱና የአፃፃፍ ስርዓታዊነቱ ግድፈት አለው?

ክፍል 3፡ በመጨረሻ ለቡድን ግምገማ ረቂቁ ይቀርባል፡፡

የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ

ቀን፡ 08/07/2015 ዓ.ም

ክፍለ ትምህርት፡ ሁለት

ክፍል፡ 11ኛ “D”

የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ

ትምህርት የሚሰጥበት ቀን፡ አርብ

የክለሳ ብልሃት አይነት፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች በቡን ክለሳ

የልምምዱ ሂደት፡ በቡድን

ዓላማ፡ የቀረበላቸውን ረቂቅ በማመሳከሪያ ነጥቦች በቡድን አስተካክለው ለአንባቢ የጠራ ጽሑፍ ያቀርባሉ፡፡

ተግባር 1.2 የቀረበላቸውን ረቂቅ በማመሳከሪያ ነጥቦች በቡድን ክለሳ በማድረግ እንደገና አስተካክለው ይፅፋሉ።

ክፍል 1፡ በቡድን እንዲመዳደቡ በማድረግ በግል ክለሳ የተደረገለትን ረቂቅ እንደገና በቡድን ክለሳ ማመሳከሪያ ነጥቦች ላይ ተመስርተው በቡድን ክለሳ ያደርጋሉ። የሚከተሉትን መሪ ጥያቄዎች (ሐሳቦች) መሠረት በማድረግ ጽሑፉን እንደገና እንዲገመግሙና ማስወገድ፣ መጨመር፣ መተካት፣ መበተን ወይም ማስተካከል፣ ማደራጀት፣ ማጠናከር እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል።

ክፍል 2፡ የቡድን ክለሳ የተደረገለት ረቂቅ እንደገና ግምገማ ይደረግበታል። የመገምገሚያ ነጥቦች ተሰጥተዋል።

ክፍል 3፡ ረቂቁን በሚመለከት በመገምገሚያ ነጥቦች ገምግሙ የሚል ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል።

1. የጽሑፍ ሃሳብ (ይዘት)
    - ሃሳቡ ተገቢ የሆነ ነው?
    - በይዘቱ ውስጥ መረጃ የሚሰጥ ሐሳብ ይገኝበታል?
    - በጽሑፉ ውስጥ አዳዲስ ሃሳብ ተዋቅረዋል?
    - የጽሑፉ ዋና ዋና የትኩረት ነጥቦች ምንምን ናቸው?
2. አደረጃጀት (ቅንብር)
    - ሀሳቡ በግልፅ ቀርቧል?
    - የዋና ዋና ሃሳቦች ተጠየቃዊ ፍሰትን የያዘ ነው?
    - የአንቀጾች አከፋፈል ተገቢነት አለው?
    - ሃሳቡን አዋህዶ ለማቅረብ የመሸጋገሪያ ሐረጎች ሚና በግልፅ ታይቷል?
3. የቋንቋ አጠቃቀም
    - ለሃሳቡ ተስማሚ የሆኑ የቃላት ምርጫ ተገቢነትን በያዘ መልኩ ቀርቧል? (አቅጫዊንትን፣ መደበኛነት)
    - የቃላት ገላጭነት (ምስል ከሳችነት) በተገቢው ሁኔታ ተገልጿል?
    - የዘይቤዎች፣ የፈሊጦች አገላለጽ አጠቃቀም ተገቢነት ይንፀባረቅበታል?
4. ሰዋሰዋዊነት
    - የዓረፍተ ነገሮች ሰዋሰዋዊ ቅንብር ከማናቸውም አይነት ስህተት የፀዳ ነው?

- የባለቤትና ማሰሪያ አንቀጽ፣ የፆታ፣ የጊዜ፣ የመመበና የቁጥር ስህተት አይታይበትም?
- የአቻዊ ቅንብር ስምረትና ሚዛናዊነት (በድምፅ፣ በቃላት፣ በሐረጋት፣ በአረፍተ ነገር ደረጃ) የተስተካከለ ነው?

5. የአፃፃፍ ስርአታዊነት (የስርአተ ነጥቦች አጠቃቀም)
   - ጽሑፉ ተነባቢ መሆን፣ ህዳግ መጠበቅ፣ ትክክለኛ ስርአተ ነጥቦች በአስፈላጊው ቦታ መጠቀም ብቃት ይታይበታል?
6. ተጨማሪ አስተያየቶች፡ ጸሐፊው ረቂቁን በሚከልስበት ጊዜ ያላስተዋላቸው ዋና ዋና ችግሮች ምን ምን ናቸው? ጸሐፊው ረቂቁን የሚያሻሽልባቸው የማሻሻያ ሃሳቦችን ጥቀሱ፡

ክፍል 4፡ የከለሳችሁትን ረቂቅ እንደገና ለባለ ረቂቁ መልሱ።

(ባለ ረቂቁ በግል ማሻሻያ ያደረግ)

ቀን፡ 12/07/2015 ዓ.ም

የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ

ክፍለ ትምህርት፡ ሦስት

ክፍል። 11ኛ “C”

የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ

ትምህርቱ የሚሰጥበት ቀን። ማክሰኞ

የክለሳ ብልሃት ዓይነት፡ በቡድን ክለሳ

የልምምዱ ሂደት፡ ለቢጤ የክለሳ ግብረ መልስ መስጠትና መቀበል

ዓላማ፡ የማመሳከሪያ ነጥቦችን ተጠቅመው በቀረበላቸው ጽሑፍ ላይ የማስተካከያ ግብረ መልስ መስጠት

ክፍል 1.3፡ ለቢጤ (ለቡድን) የክለሳ ግብረመልስ ለመስጠት የሚያስችሉ የማመሳከሪያ ነጥቦች ማቅረብና እያመሳከሩ እንዲከልሱ ማድረግ። ይህንን ለማድረግ ጽሑፉን እንደገና እንዲገመግሙና ማስወገድ፣ መጨመር፣ መተካት፣ ማስራጨት፣ ማደራጀት፣ ማጠናከርና ማስተካከያ እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል።

ክፍል 1፡ ስም ያልተፃፈበት ወረቀት ላይ ረቂቅ በመፃፍ በጥኚው ወረቀቶቹ ይሰበሰባሉ፡፡ (ለአረቀቀው ተማሪ ለመመለስ አጥኚው ወረቀቶቹን ከየት እንደወሰደ ኮድ መጠቀም)

ክፍል 2፡ ወንበሮችን በ "ሀ" ቅርፅ ማስተቀመጥ ሁሉም ፊት ለፊት እንዲተያዩ ማድረግና ከፊት ያሉት ክብ ወንበሮች ነፃ ሆነው መካከል ላይ በአንድ ጠረጴዛ ረቂቁን ማስቀመጥ

ክፍል 3፡ የማመሳከሪያ ነጥቦትን መሰረት አድርገው የከለሰ አስተያየቶቻቸውን ባጭሩ እንዲፅፉ ማድረግ፡፡

ክፍል 4፡ የያዙትን ረቂቅ ክልሰው ሲጨርሱ ከተቀመጡበት ይነሱና ወደፊት ባሉ መቀመጫዎች ቦታ በመቀመጥ ሌላ ረቂቅ ክለሳ ያደረጋሉ፡፡

ክፍል 5፡ ቢያንስ አንድ ተማሪ እስከ ሦስት የሚደርሱ ረቂቆች ላይ ክለሳ ያከናውናል፡፡ ሂደቱ ሲያልቅ ወረቀቶቹ ተሰብስበው እንደገና ለአርቃቂው ይመለሳሉ፡፡ (ባለረቂቁ በግሉ ማሻሻያ ያደረጋል)፡፡

ቀን፡ 15/07/2015 ዓ.ም

የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ

ክፍለ ትምህርት፡ አራት

የመማሪያ ክፍል፡ 11ኛ "D"

የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ

ትምህርቱ የሚሰጥበት ቀን፡ አርብ

የክለሳ ብልሃት ዓይነት፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች የግል ክለሳ

የልምምዱ ሂደት፡ በቡድን

ዓላማ፡ የተፋለሱ አንቀፆችን አስተካክለው በግልፅ ቋንቋ ለአንባቢ ማቅረብ መቻል፡፡

ክፍል 1.4፡ የሚሙለውን ጽሑፍ የተፋለሱ ቅደም ተከተሎች በማመሳከሪያ ነጥቦች እየተመሩ እንዲያስተካክሉ ለማድረግ ማስወገድ፣ መጨመር፣ መተካት፣ ማሠራጨት፣ ማደራጀት፣ ማጠናከር እና ማስተካከያ እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

ለምን እንጽፋለን?

በጽሑፍ አላማ ሐሳብን በግልጽ ለሌላ ማስተለላፍ እንደመሆኑ መጠን የመጀመሪያ መሠረታዊ ተፈላጊ የጽሑፍ ባህርይ ብሩህነት ወይም ግልፅነት ነው፡፡ ግልጽ ያልሆነ ጽሑፍ መልእክትን በሚገባ ካለማስተላለፉ በላይ ደብዛዛነት ይንፀባረቀበታል፡፡ ደብዛዛነት ደግሞ በተለያዩ ምክንያቶች ያጋጥማል፡፡ ከደብዛዛነት ምክንያቶች አንደኛው የፀሐፊ ንዝላልነት ነው፡፡ አንዳንዶች መናገር

ስለቻሉ መፃፍም የሚችሉ ይመስላቸውና አዝረክርከው ይፅፋሉ፡፡ ነገር ግን በድምፅ በእንቅስቃሴና በመልክ ቅይይር ስለሚደገፍ ቋንቋው ባይስተካከል እንኳን ትክክለኛውን ሃሳብ ሊያስተላልፍ ይችላል፡፡ በጽህፈት ላይ ግን የእነዚህ እርዳታ አይገኝም፡፡ ያለው ቀለምና ወረቀት ብቻ ነው፡፡ ስለዚህ የቃላትን ትክክለኛ ትርጉምና የሰዋስው አገባብ አውቆ ስህተትን ለቅሞ እያወጡ በጥንቃቄ መፃፍ ተገቢ ነው፡፡

በሁለተኛው የደብዛዛነት ምክንያት በቃላት የሚደረግ መመጻደቅ ነው፡፡ ትልቅ ሃሳብ የሚለየው በሃሳብነቱ እንጂ በአገላለፁ እንዳልሆነ መገንዘብ ያስፈጋል፡፡ ደግሞስ በግልጽ አንባቢ ካልተረዳው ትልቅነቱን እንዴት ሊያውቀው ይችላል? ሃሳባቸው ተራ የሆነ ፀሐፊዎች ቃላት ለመምሰል እየተገባበዙ የደብዛዛነት ምሳሌ ከሚሆኑ በቀላል ቃላት ተጠቅመው ቢፅፉ ይመረጣል፡፡ በብሩህ የማያስቡ ደራሲያን የደበዛዛነታቸው ምክንያት የሃሳባችን ጥልቀት ነው ብለው ያስባሉ፡፡ ይህ ራስን መደለል ነው፡፡ ሦስተኛው የደብዛዛነት ምክንያት ሰለሚፅፉት አስቀድሞ እቅድ አላማውጣትና ቅደም ተከተልን አለመወሰን ነው፡፡ ከዚህም የተነሳ ብዙዎች ደራሲያን አንድ አደጋ ይገጥማቸዋል፡፡ አደጋው የሃሳብና የቃላት በአንድ ስፍራ መከማቸት ነው፡፡ ቃለት እነደግኔት የሚሳሳቡበት ጊዜ አለ፡፡ እነርሱም ያበሩና ብዕርን መምራት ይጀምራሉ፤የአእምሮንም ሥፍራ ይይዛሉ፡፡ ይህ በተወሰነ ደረጃ የሚፈለግ ቢሆንም ደብዛዛነት ሊያስከትል ስለሚችል የደራሲውን ጥንቃቄ ይጠይቃል፡፡

ከብሩህነት ወይም ከግልፅነት ቀጥሎ የሚመጣው የጽሑፍ ዐቢይ ባህርይ ቀላልነቱ ነው፡፡ ዘመናችን ሁሉም ነገር በፍጥነት የሚፈፀምበት ስለሆነ ሰዎች ወደ ቁም ነገሩ ቶሎ መድረስን እንጂ መዘግየትን አይመርጡም፡፡ በእርግጥ ጊዜው ሰዎች የፃፉት የተዋበ ሥነ ጽሑፍ ዋጋ የለውም ማለት አይደለም፡፡ ይሁንና ታሪክን ወደፊት በማራመድ ፈንታ አንባቢን በውበት አፍዝዞ ዳተኛ እንዳያደርገው መጠንቀቁ ግድ ነው፡፡ ከዚህም የተነሳ ነው ቀላልነትን በጽሑፍ ማሳደግ የሚገባው፡፡ ተራቅቆ መፃፍ እንደሚያስቸግር ሁሉ በቀላሉ መፃፍም ተጠቦ የሚደረስበት ችሎታ ነው፡፡ ብዙ ምሳሌዎችን በማቅረብና በገለፃ ጊዜ እንዳይባክን አድርጎ መድረስ በደንብ መጋራትን ይጠይቃል፡፡

የመጨረሻው የጽሑፍ ባህርይ ለዛ ነው፡፡ አንድ ጽሑፍ ብሩህና ቀላል ሆኖ ደረቅ ምንም ጣዕም የሌለው ሊሆን ይችላል፡፡ ለዛ ለመስጠት እንደ ሁኔታው የአረፍተ ነገርን መጠን፣ አይነትና ስልት መቀያየር ይቻላል፡፡ አጭርና ረጅም አረፍተ ነገሮችነ እያፈራረቁ መጠቀም፣ በነጠላና ውስብስብ አረፍተ ነገሮች ሃሳብን መግለጽ፣ ተመጣጣኝ ምጣኔ ያላቸውን አረፍተ ነገሮች ዜማ

እንዲጠብቁ አድርጎ መደርደር ወዘተ ለጽሑፍ ለዛ ለመስጠት አማራጭ መንገዶች ናቸው፡፡ በቃላት ምርጫም ረገድ እንዳስፈላጊነቱ ቆየት ካሉትም መጠቀም በዘይቤና ፈሊጣዊ አነጋገሮችን መፈተሽ ጠቃሚ ይሆናል፡፡

ተስፋየ ገሠሠ "ኢትዮጵያዊ ተማሪ" ተሻሽሎ የቀረበ (ከ9ኛ ክፍል መማሪያ መጽሐፍ 2004)

ክፍል 1፡ የማመሳከሪያ ነጥቦችን መሠረት አድርገው ያስተካከሉትን ጽሑፍ በመገምገሚያ መስፈርቶች መሠረት ግምገማ እንዲያካሄዱ ለማድረግ ማስወገድ፣ መተካት፣ መበተን (ማሰራጨት)፣ ማደራጀት ማጠናከርና ማስተካከያ እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

ክፍል 2፡ እንደገና አስተካክለው እንዲፅፉ ማድረግ፡፡ በተጨማሪ የሚከተለው ግጥም ቀርቦ ልምምዱ ተደርጓል፡፡

ቋጥኙ

መሠረተ ጽኑ
የብረት ምሰሶ ነኝ ባይ
ቋጥኝ በቋጥኝ ላይ፤
ንፋስ ራሱን ያዞረው
ሣር ቅጠል ድንጋይ አፈር
ስብርባሪ ነገር
ሲኮረኩመው እንዳከከው
(ትዝብቱ ብቻ እያሳቀው)
ግና አንዲት ጠብታ… አንዲት ጠብታ
ውሃ ተሰኝታ
አፈር ስትነክስ
ድንጋፍ ስትጎርስ
ውቂያኖስ
(መርከብ እምታፈርስ)
እና መች ቀረለት
ከግሽር ዳሱ መውለቁ
እንዲያ እንዳልተንከተከተ…
እንዳልሳቀ፤
ወደ ቁልቁል
ወረደ
ቋጥኙ
እየ
ታን
ሰቀ
ሰ
ቀ
ምንጭ፡ ብርሃኑ ገበየሁ 1999

ቀን፡ 19/07/2015 ዓ.ም

የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ

ክፍለ ትምህርት፡ አምስት

የመማሪያ ክፍል፡ 11ኛ “D”

የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ

ትምህርቱ የሚሰጥበት ቀን፡ ማክሰኞ

የክለሰ ብልሃት አይነት፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች ክለሳ

የልምምዱ ሂደት፡ በቡድን

አላማ፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች ተመስርተው የቀረበላቸውን ረቂቅ በመከለስ እንደገና አስተካክለው ይፅፋሉ፡፡

ክንውን 1.5 በቡድን በማደራጀት በማመሳከሪያ ነጥቦች ተመርኩዘው ለቡድን ከለሳ የሚሆን ረቂቅ መሰጠትና እንዲከልሱ ለማድረግ መጨመር፣ መተካት፣ ማስራጨትረ፣ ማደራጀት እና ማሰተካከያ እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

ክፍል 1፡ በቡድን እንዲደራጁ በማድረግ በግል ክለሳ የተደረገበትን የግጥም ረቂቅ እንደገና የቡድን ክለሰ ማመሳከሪያ ነጥቦች ላይ ተመስርተው በቡድን ክለሳ እንዲያከናውኑ ማድረግ፡፡

ክፍል 2፡ የቡድን ክለሳ የተደረገለት ረቂቅ እንደገና ግምገማ ይደረግለታል፡፡ የመገምገሚያ ነጥቦች በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

ክፍል 3፡ የግጥሙን ረቂቅ በሚከተሉት ነጥቦች ገምግሙ የሚል ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

1. ይዘቱ (የጽሑፉ ሃሳብ)፡-
    - ሃሳቡ ተገቢ የሆነ ነው?
    - ስለምን ይገልፃል?
    - በይዘቱ ውስጥ መረጃ የሚሰጥ ሐሳብ ይገኝበታል?
    - በጽሑፉ ውስጥ አዳዲስ ሃሳብ ተዋቅረዋል?
    - የጽሑፉ ዋና ዋና የትኩረት ነጥቦች ምን ምን ናቸው?
2. አደረጃጀት (ቅንብር)፡
    - ሃሳቡ በግልፅ ቀርቧል?

- የዋና ዋና ሃሳቦች ተጠየቃዊ ፍሰትን የያዘ ነው?
- የአንጓ (አርኬ) አከፋፈል ተገቢነት አለው?
- ሃሳቡን አዋህዶ ለማቅረብ የመሸጋገሪያ ሐረጎች ሚና በግልፅ ታይቷል?

3. የቋንቋ አጠቃቀም
   - ለሃሳቡ ተሰማሚ የሆኑ ቃላት ምርጫ ተገቢነትን በያዘ መልኩ ቀርቧል? (እቅጫዊነትን፣ መደበኛነትን)
   - የቃላት ገላጭነት (ምስል ከሳችነት) በተገቢው ሁኔታ ተገልጿል?
   - የዘይቤዎች፣ የፈሊጦች አገላለጽ አጠቃቀም ተገቢነት ይንፀባርበታል?
4. ሰዋሰዋዊነት፡
   - የሐጋትና የስንኞች ሰዋስዋዊ ቅንብር ከማናቸውም አይነት ስህተት የፀዳ ነው?
   - የስንኞች ቤት መድፊያና መምቻ የግጥሙ ጭብጥ ቃላት፣ የፆታ፣ የጊዜ፣ የመደብና የቁጥር ስህተት አይታይበትም?
   - የአቻዊ ቅንብር ስምረትና ሚዛናዊነት (በድምፅ፣ በቃላት፣ በሐረጋት፣ በስንኝ ደረጃ) የተስተካከለ ነው?

ክፍል 4፡ የከለሳችሁትን ረቂቅ እንደገና ለባለረቂቁ መልሱ፡፡ (ባለረቂቁ በግል ማሻሻያ ያደርጋል)፡፡

ቀን፡ 22/07/2015 ዓ.ም

የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ

ክፍለ ትምህርት፡ ስድስት

የመማሪያ ክፍል፡ 11ኛ “D”

የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ

ትምህርቱ የሚሰጥበት ቀን፡ አርብ

የክለሳ ብልሃት አይነት፡ የቡድን የክለሳ ግብረ መልስ መስጠት

የልምምዱ ሂደት፡ በቡድን

አላማ፡ የክለሳ ብልሃቶችን በማመሳከሪያ ነጥቦች በመጠቀም ልምምድ ማድረግ

ክንውን 1.6፡ ቃላት በመጨመር፣ በመቀነስና በመምረጥ የቀረበላቸውን ግጥም እንደገና አስተካክለው በጥሩ አገላለፃ ይፅፋሉ፡፡ ለቡድን ክለሳ ግብረ መልስ ለመስጠት የሚያስችሉ

የማመሳከሪያ ነጥቦችን ማቅረብና እያመሳከሩ እንዲከልሱ ለማድረግ፣ ማስወገድ፣ መጨመር፣ መተካት፣ ማስራጨት፣ ማደራጀትና ማስተካከያ እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል።

ክፍል 1፡ ክለሳ ያደረጉበትን የግጥም ረቂቅ መሰብሰብ። (ለአርቀቀው ተማሪ ለመመለስ አጥኚው ወረቀቶቹን ከየት እንደወሰደ ኮድ መጠቀም)

ክፍል 2፡ ወንበሮቹን በሁለት "ሀ" ቅርፅ ማስቀመጥ ሁሉም ፊት ለፊት እንዲተያዩ ማድረግና ሁለቱን "ሀ" ቅርጽ ወንሮችን ተገጣጥመው እንዲቀመጡ አስተካክሎ መካከል ላይ በአንድ ጠረጴዛ ረቂቁን ማስቀመጥ።

ክፍል 3፡ የማመሳከሪያ ነጥቦችን መሠረት አድርገው የክለሳ አስተያየታቸውን ባጭሩ እንዲያብራሩ (እንዲገልፁ) ማድረግ።

ክፍል 4፡ የማመሳከሪያ ነጥቦችን መሠረት አድርገው የክለሳ አስተያየታቸውን ባጭሩ እንዲገልፁ (እንዲያብራሩ) ማድረግ። (አስተያየት የሚያቀርቡበትን ረቂቅ የማን እንደሆነ አያውቁም)

ክፍል 5፡ አንድ ተማሪ እስከ ሦስት በሚደርሱ ረቂቆች ላይ ክለሳ ያከናውናል። ሂደቱ ሲጠናቀቅ ወረቀቶቹ ተሰብስበው እንደገና ለአርቃቂው ይመልሳሉ። (አርቃቂው በግሉ ማሻሻያ ያደርጋል)

ቀን፡ 26/07/2015
የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ
ክፍለ ትምህርት፡ ሰባት
የመማሪያ ክፍል "C"
የክፍለ ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ
ትምህርት የሚሰጥበት ቀን፡ ማክሰኞ
የክለሳ ብልሃት አይነት፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች የግል ክለሳ
የልምምዱ ሂደት፡ በቡድን
አላማ፡ የፆታ፣ የቁጥር፣ የመደብ ስህተቶችን እያስተካከሉ አንባቢ የሚገነዘበውን ጽሑፍ ያቀርባሉ።

ክንውን 1.7. የቀረበላቸው አንቀጽ ላይ የተፋለሱ ቅደም ተከተላቸውን ያልጠበቁ ናቸው ተማሪዎች በማመሳከሪያ ነጥቦች እየተመሩ እንዲያስተካክሉ ማድረግ የማያስፈልጉ ቃላትን፣ ሐረጋትን፣ ማስወገድ እንዲሁም ተገቢ የሆኑ ቃላትንና ሐጋትን መተካት፣ መበተን፣ ማደራጀትና ማስተካከያ እንዲያደርጉ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል።

ክፍል 1፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች መሠረት የሚከተሉትን ረቂቅ ክልሱ የሚል ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል።

ተስቦና የአንጀት ተስቦ

የአንጀት ተስቦ/ታይፎይድ ፊቨር/ እና ተስቦ (ታይፈስ) ሰውን የሚያጠቁ በሽታዎች ናቸው፡፡ እነዚህ በወረርሽኝ መልክ የሚከሰቱ በሽታዎች ከሰው ወደ ሰው በፍጥነት ከመዛመታቸውም በላይ በአጭር ጊዜ የአንድ አካባቢ ህዝብ ሊያጠቁ ይችላሉ፡፡

ተስቦ በቅማል፣ በመዥገርና በቁንጫ አማካይነት ወደ ሰው ይተላለፋል፡፡ በተለይ የተስቦ ህዋስ ያለባት ቅማል ጤነኛ ሰው ስትነክስና ሰውዬውም ሲያክ፣ እሷም ስትደፈጠጥ፣ በተፋፈገው በኩል የቅማልዋ ደም ገብቶ ሰውየውን ይበክለዋል፡፡ የአንጀት ተስቦ ደግሞ የበሽተኛው ሰው አይነምድር በተበከለ ምግብና ውሃ አማካይነት ወደ ጤነኛው ሰው አፍ በመግባት ይተላለፋል፡፡

ተሰቦ የያዘው ሰው ለአደጋ የሚያደርሰው በወረርሽኙ በተያዘ በአንደኛው ሳምንት ሲሆን፣ የአንጀት ተስቦ ግን በሁለተኛው ሳምንት መጨረሻ ነው፡፡ ሁለቱም ተስቦዎች በወረርሽኝ መልክ ከሰው ወደ ሰው የሚተላለፉ ናቸው፡፡ እድሜና ፆታ የማይለዩት እነዚህ በሽታዎች ትኩሳት፣ ራስ ምታት፣ ጉንፋን፣ ሽፍታ፣ ማስታወክ፣ የአእምሮ መሳት፣ ተቅማጥ፣ ድካም፣ በበሽተኛው ላይ ያመጣሉ፡፡ ሰውነትን ከሚገባው በላይ ይጎዳሉ፤ ይገድላሉ፡፡ ሁለቱንም በሽታዎች በህክምና ለማወቅ የግድ የደም ምርመራ ማድረግ ያስፈልጋል፡፡ የሁለቱም በሽታዎች ማዳኛ ክሎራፌኒኮል የተባለ መድሃኒት ነው፡፡ ይሁንና እነዚህ በሽታዎች ሙሉ በሙሉ የሚጠፉት የአካባቢንና የራስን ንጽህና በመጠበቅ ነው፡፡ ተስቦ ፈጣን ህክምና ካልተደረገለት በበሽታው የተለከፈ ሰው በሁለተኛው ሳምንት መጨረሻ ሊሞት ይችላል፡፡ የአንጀት ተስቦ ደግሞ አንጀት ሊበሳና ብዙ ደም ሊፈስ ይችላል፤ ይሁንና ለሞት አደጋ እምብዛም አያጋልጥም፡፡

ከደረጃ ገብሬ

ተግባራዊ የጽህፈት መማሪያ ከሚለው መጽሐፍ የተወሰደ

ክፍል 2፣ በመገምገሚያ መስፍርቶች መሠረት ገምግማችሁ እንደገና አስተካክሉ የሚል ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

ክፍል 3፡ ጥሩ ጸሑፍ በጓደኞቻችሁ አቅርቡ፤ ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል

ቀን፡- 29/07/2015

የክፍሉ መምህር፡ ተሾመ እምሩ

ክፍለ ትምህርት፡ ስምንት

የመማሪያ ክፍል፡ 11ኛ "D"

የክፊል ጊዜ ርዝማኔ፡ 42 ደቂቃ

ትምህርቱ የሚሰጥበት ቀን፡ አርብ

የክለሳ ብልሃት አይነት፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች የቡድን ክለሳ

የልምምዱ ሂደት፡ በቡድን

አላማ፡ በማመሳከሪያ ነጥቦች ተመርኩዘው የቀረበላቸው ረቂቅ በመከለስ እንደገና አስተከክለው ይፅፋሉ፡፡

ክንወን 1.8. በቡድን በማደራጀት በማመሳከሪያ ነጥቦች ተመርኩዘው ለቡድን ክለሳ የሚሆን ረቂቅ መስጠትና እንዲከልሱ ማድረግ፡፡

ክፍል 1፡ በተለመደው ቡድን እንዲደራጁ በማድረግ በግል ክለሳ የተደረገለትን ረቂቅ እንደገና የቡድን ክለሳ ማመሳከሪያ ነጥቦች ላይ ተመስርተው በቡድን ክለሳ እንዲያደርጉ ማድረግ፡፡

ክፍል 2፡ የቡድን ክለሳ የተደረገለት ረቂቅ እንደገና ግምገማ ይደረግበታል፡፡ የመገምገሚያ ነጥቦች በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

ክፍል 3፡ የቀረበውን የጽሑፍ ረቂቅ በሚከተሉት ነጥቦች ገምግሙ፣ የግል ትእዛዝ በአጥኚው ተሰጥቷል፡፡

1. ይዘቱ (የጽሑፉ ሃሳብ)
    - ሃሳቡ ተገቢ የሆነ ነው?
    - በይዘቱ ውስጥ መረጃ የሚሰጥ ሃሰብ ይገኝበታል?
    - በጽሑፉ ውስጥ አዳዲስ ሃሳብ ተዋቅረዋል?
    - የጽሑፉ ዋና ዋና የትኩረት ነጥቦች ምን ምን ናቸው?

2. አደረጃጀት (ቅንብር)
    - ሃሳቡ በግልፅ ቀርቧል?
    - የዋና ዋና ሃሳቦች ተጠየቃዊ ፍሰትን የያዘ ነው?
    - የአንቀሶች አከፋፈል ተገቢነት አለው?
    - ሃሳቡን አዋህዶ ለማቅረብ የመሸጋገሪያ ሐረጎች ሚና በግልጽ ታይቷል?
3. የቋንቋ አጠቃቀም
    - በሃሳቡ ተስማሚ የሆኑ የቃላት ምርጫ ተገቢነትን በያዘ መልኩ ቀርቧል (እቅጯዊነትን፣ መደበኛነትን)?
    - የቃለት ገላጭነት (ምስል ከሳችነት) በተገቢው ሁኔታ ተገልጿል?
    - የዘይቤዎች፣ የፈሊጦች አገላለጽ አጠቃቀም ተገቢነት ይንፀባረቅበታል?
4. ሰዋሰዋዊነት
    - አረፍተ ነገሮች ሰዋሰዋዊ ቅንብር ከማናቸውም አይነት ስህተት የፀዳ ነው?
    - የባለቤትና የማሳሪያ አንቀጽ፣ የፆታ፣ የጊዜ፣ የመደብና የቁጥር ስህተት አይታይበትም?
    - አቻዊ ቅንብር ትክክለኛነትና ሚዛናዊነት (በድምፅ፣ በቃላት፣ በሐረጋት፣ በአረፍተ ነገር ደረጃ) የተስተካከለ ነው?
5. የአፃፃፍ ስርዓታዊነት (የስርአተ ነጥቦች አጠቃቀም)
    - ጽሑፉ ተነባቢ መሆን፣ ህዳግ መጠበቅ፣ ትክክለኛ ስርዓተ ነጥቦች በአስፈላጊው ቦታ መጠቀም ብቃት ይታይበታል?
    - ሊተላለፍ የተፈለገው መልእክት በትክክል ቀርቧል?